

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

תמצית דוחות ביניים

ליום 31 במרץ 2019

תוכן העניינים

מס' סעיף	כותרת	עמוד
	מידע הצופה פני עתיד	4
	דוח הדירקטוריון והנהלה	5
1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	8
1.1	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים	8
1.2	הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב	10
1.3	מידע כספי תמציתי עיקרי	11
1.4	הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם	12
1.5	יעדים ואסטרטגיה עסקית	12
1.6	שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים	12
2	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	15
2.1	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	15
2.2	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	18
2.3	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון והלימות ההון ומינוף	22
2.4	מגזרי פעילות	26
2.5	פעילות חברות מוחזקות עיקריות	28
3	סקירת הסיכונים	29
3.1	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	29
3.2	סיכון אשראי	29
3.3	סיכון שוק ונזילות	34
3.4	סיכונים מובילים ומתפתחים	38
4	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקורות ונהלים	40
4.1	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים	40
	הצהרות הנהלה	41
	תמצית דוחות כספיים ביניים	45
	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני	103
1	הדירקטוריון והנהלה	105
1.1	שינויים בהנהלת ודירקטוריון החברה בתקופת הדוח	105
1.2	דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	105
2	הביקורת הפנימית	105
3	פרטים נוספים	106
4	נספח לדוח הרבעוני	107
	מילון מונחים	111
	אינדקס	113

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאיננו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). התוצאות בפועל עשויות להיות שונות, לרבות באופן מהותי מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת מידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בישראל ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, הפרדת החברה מבנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים") והשלכותיה השונות, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה ו/או להתממשותן באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שנחזה. מידע צופה פני עתיד עשוי להיות מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצון", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה", "להערכת החברה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה למועד הדוח לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים כגון: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בישראל ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, הפרדת החברה מבנק הפועלים והשלכותיה השונות, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. כמו-כן, חלק מהמידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המבוסס על פרסומים של גורמים חיצוניים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

עמוד	נושא
16	טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן
21	טבלה 2: נתוני פעילות
24	טבלה 3: הלימות הון
30	טבלה 4: סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
30	טבלה 5: תנועה ביתרות חובות פגומים שנבחנו פרטנית
31	טבלה 6: מדדי סיכון ואשראי
35	טבלה 7: שווי הוגן מותאם של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה
36	טבלה 8: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של החברה וחברות מאוחדות שלה
37	טבלה 9: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 - תיאור תמציתי של הקבוצה ותחומי פעילות עיקריים

ישראל כרטיס בע"מ ("החברה" או "ישראל כרטיס") הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1975 כחברה פרטית על-פי פקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983. ליום 31 במרץ 2019 ("מועד הדוח"), ישראל כרטיס הוחזקה בשיעור של כ-98.2% על-ידי בנק הפועלים. נכון למועד חתימת הדוח, מחזיק בנק הפועלים בשיעור של כ-33% מהונה המונפק והנפרע של החברה. לפרטים ראה להלן.

כחלק מהערכות ליישום החוק, להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה התשנ"ז-2017) ("חוק שטרוב"), רכשה ישראל כרטיס בחודש מרץ 2019, את מלוא הון המניות של פועלים אקספרס בע"מ ("פועלים אקספרס") וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. הרכישה טופלה בשיטת ה-As Pooling, בהתאם לכך מספרי השוואה המוצגים בדוח דירקטוריון זה, הוצגו למפרע על מנת לשקף את רכישת פועלים אקספרס כאמור, למעט נתוני, הון הלימות הון בפרק 2.3 להלן.

החברה הינה חברת כרטיסי אשראי כמשמעות המונח 'חברת כרטיסי אשראי' על-פי הוראות ונוהלי המפקח על הבנקים, וביחד עם החברות המוחזקות המהותיות שלה ("הקבוצה" או "קבוצת ישראל כרטיס") פועלת בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב ממותגים שונים ובתחום המימון.

מערכת התשלומים בכרטיסי חיוב בישראל

'כרטיס חיוב' הוא שם כולל לאמצעי תשלום המאפשרים רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק¹. למועד הדוח קיימים שלושה (3) סוגים עיקריים של כרטיסי חיוב:

- 'כרטיס אשראי', הינו כרטיס המאפשר רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה וכן נטילת אשראי על חשבון המסגרת המועמדת בכרטיס זה. פירעון החיובים בכרטיסי אשראי נעשה, ככלל, באחד משני (2) אופנים: יתרת החוב משולמת במלואה במועד קבוע מדי תקופה או דחיית תשלום חלק מיתרת החוב לתקופות הבאות, תוך תשלום ריבית בגינה.
 - 'כרטיס חיוב מיידי' הינו כרטיס שניתן לבצע בו עסקאות בכפוף לקיומה של יתרה מספקת בחשבון הבנק (כולל מסגרת אשראי בחשבון הבנק) ושחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה. למועד חתימת הדוח, כרטיס חיוב מיידי אינו ניתן להנפקה ככרטיס חוץ בנקאי (כהגדרתו להלן) לאור היעדר גישה ישירה של המנפיק (חברת האשראי) לחשבון הבנק של מחזיק הכרטיס;
 - 'כרטיס תשלום/נטען', הינו סוג של כרטיס חיוב מיידי בו ניתן לבצע עסקאות עד גובה היתרה הטעונה בו (ובכרטיס נטען - לצבור יתרה כספית בדרך של טעינה חוזרת).
- ככלל, כרטיסי האשראי וכרטיסי החיוב המיידי שמנפיקה הקבוצה כוללים גם אפשרות לקבלת שירותי משיכת מזומנים באמצעות מכשירים ממוכנים למשיכת מזומן (ATM).

כרטיסי החיוב של הקבוצה מחולקים ככלל לשני (2) סוגים עיקריים:

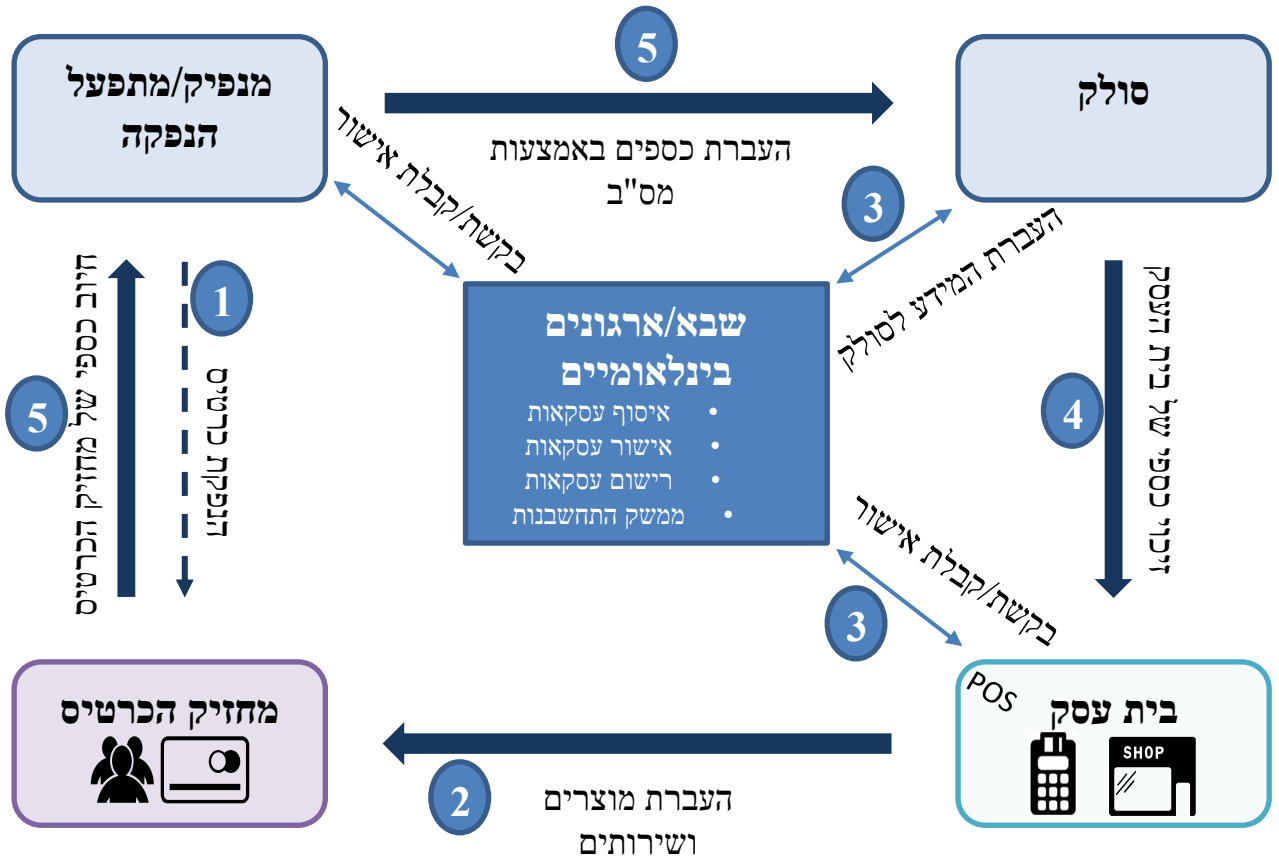
- "כרטיס חיוב בנקאיים" או "כרטיסים בנקאיים", המונפקים מכוח הסדרים בהם קשורה הקבוצה עם בנקים שונים להנפקה ותפעול כרטיסים ממותגי הקבוצה, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות הבנק הרלוונטי.
- "כרטיס חיוב חוץ בנקאיים" או "כרטיסים חוץ בנקאיים", המונפקים שלא מכוח הסדר בין הקבוצה לבנקים אלא בעיקר מכוח התקשרות הקבוצה עם גופים וארגונים שונים להנפקת כרטיסים ממותגי הקבוצה, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות הקבוצה.

מערכת התשלומים בכרטיסי חיוב בישראל מורכבת, על-פי רוב, ממנפיק, סולק, בעל מותג/ארגון בינלאומי (שהינו בעל מותג הכרטיס הרלוונטי), בית עסק ולקוח (מחזיק הכרטיס), כאשר הפעולות הנלוות להנפקת הכרטיס עשויות להתבצע על-ידי מתפעל הנפקה שלעיתים משמש גם כמנפיק².

בתמצית, קשרי הגומלין בין הגורמים כאמור הינם כדלקמן: (1) המנפיק מנפיק ללקוחו (מחזיק הכרטיס) כרטיס חיוב, וזאת מכוח רישיון או מעמד של המנפיק בארגון הבינלאומי³; (2) מחזיק הכרטיס משתמש בכרטיס כאמצעי תשלום (לרבות בדרך של קבלת אשראי בכרטיס) בבית העסק לרכישת מוצרים או שירותים; (3) בית העסק מעביר לסולק את פרטי העסקה, ככלל באמצעות חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן: "שב"א"), או באמצעות הארגון הבינלאומי הרלוונטי (ביחס לעסקאות המבוצעות מול סולק בחו"ל); (4) הסולק מעביר לבית העסק את התמורה עבור העסקה, בניכוי עמלת בית עסק⁴ וגובה את תמורתה של העסקה מהמנפיק; (5) המנפיק פועל לגבות את התמורה ממחזיק הכרטיס וכן מזכה המנפיק את הסולק בתמורה בניכוי "עמלה צולבת" (או בכינויה האחר: "עמלת מנפיק"; קרי, עמלה בגין עסקה שנעשתה בכרטיס חיוב שהנפיק המנפיק ואשר נסלקה על-ידי הסולק). בהקשר של פועלים אקספרס, ציון בהקשר האמור, כי הואיל ופועלים אקספרס מנפיקה וסולקת בבלעדיות בישראל כרטיסי אשראי מסוג "American Express", כמפורט להלן, ובהתאם בעסקאות מקומיות מהווה 'מערכת סגורה' שבה פועלים אקספרס הינה גם המנפיק וגם הסולק, תשלום עמלה צולבת לצדדים שלישיים אינו רלוונטי בהקשר לפעילותה.

1 אלא אם צוין או משתמע אחרת מתוכן הדברים או הקשרם, השימוש במונח 'כרטיס' בדוח זה משמעו כרטיס חיוב.
2 תפעול הנפקה – כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיס חיוב למעט ההנפקה עצמה של כרטיס חיוב וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהנפקת כרטיס חיוב והשימוש בהם, אלא אם צוין או משתמע אחרת מתוכן הדברים או הקשרם, תיאור פעילות ההנפקה בדוח זה הינה לרבות 'תפעול הנפקה'.
3 למעט ביחס לכרטיסים אשר אינם מונפקים מכוח חברות או רישיון כאמור, כדוגמת כרטיסי המותג הפרטי "ישראל כרטיס".
4 "עמלת בית עסק" הינה עמלה הנגבית על-ידי חברה סולקת מבית עסק עימו היא קשורה בהסכם שירותי סליקה, וזאת בתמורה לשירותי הסליקה שהיא מספקת לו. במסגרת הסכם שירותי הסליקה מתחייבת החברה הסולקת כלפי בית העסק, כי בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו מחזיקי הכרטיסים (הנסלקים על-ידי אותה חברה) כלפי בית העסק, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ישולמו על-ידיה.

מבנה מערכת התשלומים בישראל

בתחומי ההנפקה והסליקה למועד חתימת הדוח, פעילות הקבוצה כאמור הינה בקשר עם המותגים הבאים: "ישראכרט", "MasterCard", "American Express" ו-"Visa" ("מותגי הקבוצה"), כמפורט להלן. נוסף על הקבוצה, פועלים בתחומי ההנפקה והסליקה למועד חתימת הדוח גם חברות כרטיסי האשראי הבאות: מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") (לשעבר לאומי קארד) וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כ.א.ל."), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקות וסולקות כרטיסי חיוב מהמותגים "Visa" ו-"MasterCard" וכן סולקות כרטיסי חיוב מהמותג "ישראכרט"; וכן דיינרס קלוב ישראל בע"מ ("דיינרס"), אשר למיטב ידיעת החברה, הינה חברה בת של כ.א.ל., המנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי ממותג פרטי "Diners Club".

נכון למועד חתימת הדוח, החברה, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ("יורופיי") ופועלים אקספרס בע"מ ("פועלים אקספרס") הינן בגדר "תאגיד עזר", כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ("תאגיד עזר" ו-"חוק הבנקאות רישוי", בהתאמה), הכפופות להוראות הקבועות בו בקשר עם תאגידי עזר כאמור. למיטב הבנת החברה, בהתאם להוראות הדין הקיימות למועד חתימת הדוח, במועד בו יחדל בנק הפועלים לשלוט בחברה לא יהולו על החברות האמורות הוראות כאמור החלות על 'תאגיד עזר' אך הן ימשיכו להיות כפופות לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בקשר בין היתר עם פעילותן כ'חברות כרטיסי אשראי' ו'סולק'.

לפרטים נוספים אודות פעילותן העיקרית של חברות הקבוצה ומבנה האחזקות בקבוצה, ראה סעיף 1 לדוח הדירקטוריון וההנהלה פרופורמה לשנת 2018 המצורף לתשקיף להשלמה מיום 10 במרץ 2019 (כפי שתוקן בתיקון תשקיף מיום 2 באפריל 2019) ("התשקיף") ("דוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018"), וסעיף 7.1 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018 אשר צורף לתשקיף ("דוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018"), בהתאמה.

לפרטים נוספים אודות פעילויות הקבוצה בתחומי ההנפקה, הסליקה והמימון ראה סעיף 2.4 לדוח הדירקטוריון וההנהלה זה ("דוח הדירקטוריון לרבעון הראשון לשנת 2019"). לפרטים אודות מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים בתחומי פעילות הקבוצה, סקירה כלכלית ופיננסית, והליכי רגולציה ראה סעיף 2.1 לדוח דירקטוריון והנהלה זה וכן ביאור 2.8.2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019. בנוסף, ראה הפרטים תחת הכותרת "מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר" בתיאור כל אחד מהמגזרים בסעיף 2.4 לדוח דירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. יתר פעילויות הקבוצה, אשר כל אחת מהן אינה מסתכמת לכדי מגזר בר-דיווח, נכללות בדוחות הכספיים להלן תחת "אחר".

הנפקה ראשונה לציבור

כחלק מהיערכות ליישום חוק שטרונ, על-פיו נדרש בנק הפועלים למכור את החזקותיו בחברה עד למועדים כקבוע בחוק שטרונ ובמסגרת התשקיף ועל-פי הודעה משלימה (מתוקנת) שפרסמו בנק הפועלים והחברה מיום 4 באפריל 2019 ("ההודעה המשלימה"), הציע בנק הפועלים לציבור עד 126,530,400 מניות רגילות של החברה, רשומות על שם, ללא ערך נקוב ("מניות המכר") שהוחזקו על-ידו באותו מועד. מניות המכר הוצעו לציבור ב-1,265,304 יחידות בנות 100 מניות מכר כל אחת ("היחידות"), בדרך של מכרז על מחיר היחידה, והכל בתנאים כמפורט בסעיף 4 להודעה המשלימה. בסך הכל מכר הבנק על-פי תוצאות המכרז לציבור, לאחר הגדלת הכמות המוצעת במכרז, 1,304,000 יחידות, הכוללות בסך הכל 130,400,000 מניות רגילות של החברה במחיר של 1,350 ש"ח ליחידה. מיד לאחר השלמת מכרז הצעת המכר על-פי התשקיף וההודעה המשלימה שיעור האחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ-33%. כפי שדווח על-ידי בנק הפועלים, ביום 11 באפריל 2019, במענה לבקשת הבנק עדכן בנק ישראל את היתר השליטה מכוחו מחזיק בנק הפועלים בחברה, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק לא יפחת מ-30% מכל סוג אמצעי השליטה בסולקים וזאת חלף 50% בהיתר הקודם ועדכנו כאמור.

כפי שדווח על-ידי בנק הפועלים, הבנק נערך להשלמת ההפרדות מקבוצת ישראלכרט כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראלכרט, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראלכרט, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראלכרט או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההפרדות.

עוד נמסר לחברה מבנק הפועלים, כי בהתחשב בכך שלאחר הפיכתה של ישראלכרט לחברה ציבורית עשויים גופים מוסדיים להחזיק הן במניות ישראלכרט והן במניות בנק הפועלים, ובכך שאם יבקש הבנק לחלק מניות של ישראלכרט כדיבידנד בעין לבעלי מניותיו, עשויה חלוקה כזו להביא לכך שגוף מוסדי יחזיק בישראלכרט בשיעור המצריך קבלת היתר מבנק ישראל (ראה סעיף 7.2 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018), מתכוון בנק הפועלים לנהוג כדלקמן: בנק הפועלים לא יקבל החלטה על חלוקת דיבידנד בעין של מניות ישראלכרט אם כתוצאה מהחלוקה האמורה, למיטב ידיעת הבנק, יחזיק גוף מוסדי בישראלכרט בשיעור המצריך היתר בנק ישראל, אלא לאחר שמהלך החלוקה תואם ויוסכם עם בנק ישראל ויימצא פתרון לסוגיית ההחזקה העודפת כאמור.

כמו כן, בחודש אפריל 2019 הנפיקה החברה לראשונה אגרות חוב לציבור אשר נרשמו למסחר בבורסה, בהיקף של 1,078,133,000 ש"ח ואשר דורגו על ידי מידרוג בע"מ בדירוג של Aa2.il באופק יציב. לפרטים ראה סעיף 1.6.2 [ג] להלן.

1.2 - הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב

בחודש ינואר 2017 פורסם ברשומות חוק שטרונ. על-פי החוק האמור, בין היתר:

(1) החל מיום 31 בינואר 2017 ("יום התחילה"), בנק הפועלים (אשר למועד הדוח הינו בעל השליטה בישראלכרט ואשר בחודש אפריל 2019 מכר במסגרת הצעת מכר כ-65% מהחזקותיו במניות החברה, כפי שפורט לעיל) ובנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי")^{5, 6}, לא יוכלו עוד לשמש כמתפעלי הנפקה, קרי-לא יוכלו עוד לבצע את כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב (למעט ההנפקה עצמה של כרטיסי החיוב וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהנפקת כרטיסי החיוב והשימוש בו) ("תפעול הנפקה" ו-"מתפעל הנפקה", לפי העניין) ולעסוק בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. יחד עם זאת, ניתנה לבנקים האמורים אפשרות להתקשר עם גופים חיצוניים (כגון ישראלכרט) כמתפעלי הנפקה לצורך הספקת השירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב או להתקשר, ככל בית עסק אחר, עם סולק; (2) החל מתום שנתיים מיום התחילה ובמהלך תקופה שנקבעה, לא יבצע בנק המנפיק כרטיסי חיוב, שערב יום התחילה שלט או החזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, באמצעות חברה מתפעלת אחת, תפעול הנפקה של יותר מחמישים ושניים אחוזים (52%) מסך כרטיסי האשראי החדשים (ללא כרטיסי חיוב מידי) שמנפיק הבנק ללקוחותיו (לעניין זה לא יובא בחשבון כרטיס אשראי שהונפק על-פי חוזה כרטיס אשראי שנחתם לפני יום התחילה וחודש במהלך תקופת המעבר); (3) לא יורשו עוד הבנקים האמורים לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד הפועל בתחומים כאמור, וזאת החל מיום 1 בפברואר 2020 (תום שלוש (3) שנים מיום התחילה), וביחס למי מהבנקים כאמור ששיעור אחזקותיו בחברת כרטיסי אשראי המוחזקת על-ידו פחת במהלך התקופה האמורה לכדי ארבעים אחוזים (40%) או פחות (ובלבד שלפחות עשרים וחמישים אחוזים (25%) ממניות חברת כרטיסי האשראי האמורה הונפקו לציבור) - החל מיום 1 בפברואר 2021 (תום ארבע (4) שנים מיום התחילה); ו- (4) כן נקבע, כי אדם המחזיק יותר מחמישים אחוזים (5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי אשראי אחת, לא ישלוט בחברת כרטיסי אשראי נוספת ולא יחזיק בה יותר מחמישים אחוזים (5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה. יובהר, כי לעניין הבעלות העתידית בחברות כרטיסי האשראי המופרדות, החוק קובע, כי יראו חברות כרטיסי חיוב שערב יום התחילה נשלטו בידי אותו אדם (כדוגמת החברה ופועלים אקספרס), כחברת כרטיסי חיוב אחת ובהתאם מאפשר לראות, להבנת החברה, באחזקה בישראלכרט ובאמצעותה בפועלים אקספרס, כאחזקה בחברת כרטיסי אשראי אחת, לעניין זה.

להערכת החברה, להוראותיו של חוק שטרונ (לרבות תיקוני החקיקה העקיפים מכוחו) ויישומן צפויות השלכות משמעותיות ומהותיות על ענפי כרטיסי האשראי, הבנקאות והשירותים הפיננסיים, ובכלל זאת על הקבוצה, אשר למועד הדוח אין ביכולתה של הקבוצה לאמוד או לכמת את השפעתן העתידית הכוללת. יחד עם זאת, למועד הדוח החברה פועלת במספר מישורים על מנת להיערך להשלכות החקיקה האמורה ולהתמודד עם השלכותיה. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.5 ו-2.1.8 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

5 לאור עמידתם של הבנקים האמורים בהגדרת "בנק בעל היקף פעילות רחב" בחוק שטרונ.

6 למיטב ידיעת החברה, בחודש אוקטובר 2018 בנק לאומי ביחד עם קבוצת עוראלי, אשר החזיקו ב-80% ו-20%, בהתאמה, במניות מקס, התקשרו בהסכם למכירת מלוא החזקותיהן במקס לחברת Warburg Financial Holdings (Israel LTD). על-פי הודעת בנק ישראל, במהלך חודש פברואר 2019 ניתן לרוכשת האמורה היתר שליטה במקס ולמיטב ידיעת החברה, בהמשך לכך הושלם ההסכם כאמור.

בהמשך לאמור בסעיף 1.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, וכפי שדווח על-ידי בנק הפועלים, כחלק מההיערכות ליישום של חוק שטרומ, ביום 16 באפריל 2019, חתם בנק הפועלים עם מקס על הסכם הנפקה משותפת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב, שכפוף לאישור הפיקוח על הבנקים. על-פי הדיווח, כפי שנמסר לחברה ואגב הצעת מניות המכר של החברה על-ידי בנק הפועלים ונכון לאותו מועד, בין היתר, בנק הפועלים ומקס ינפיקו כרטיסי אשראי ללקוחות בנק הפועלים שתפעולם יבוצע על-ידי מקס.

1.3 - מידע כספי תמציתי עיקרי⁷

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2019:

הרווח הנקי של החברה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם בכ-74 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.2%.

סך נכסי החברה ליום 31 במרץ 2019 עמד על 23,529 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21,139 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018 ול-21,989 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ליום 31 במרץ 2019 עמדה על 22,571 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-19,793 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018 ול-21,204 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ליום 31 במרץ 2019 עמד על 2,204 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,201 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018 ול-3,457 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון* ליום 31 במרץ 2019 עמד על 13.5% בהשוואה ל-20.9% ביום 31 במרץ 2018 ול-21.0% בסוף שנת 2018. **שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע** - שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע הינו נגזרת של ההון הממוצע לרבעון, כאשר זה האחרון מושפע מהטיפול החשבונאי בעסקת רכישת פועלים אקספרס על-פיו תמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 (לרבות מספרי ההשוואה) נערכו על מנת לשקף למפרע את מצב הפעילות ותוצאות הפעילות של הקבוצה לאחר הרכישה של פועלים אקספרס, כאילו העסקה התרחשה מאז ומעולם. לעניין המדיניות החשבונאית בקשר עם הרכישה ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019. בעת חישוב שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע בכל תקופה, כמופיע לעיל, חישוב ההון הממוצע מבוסס על יתרות לתחילת כל חודש בתקופת החישוב. כאשר בהתאם לטיפול החשבונאי האמור, יתרות אלו מחושבות על דרך של סכימה בין ההון של ישראל כרטיס להון של פועלים אקספרס ("ההון המצרפי"), באופן המביא להגדלת ההון הממוצע החשבונאי אשר שימש לחישוב התשואה כאמור בגובה תמורת הרכישה בסך של 456 מיליון ש"ח, אשר הופחתה מההון המצרפי רק בעת השלמת עסקת רכישת פועלים אקספרס במהלך חודש מרץ 2019. לפיכך, בהינתן הטיפול החשבונאי האמור, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמד שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע על כ-8.8% בהשוואה לכ-9.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע של ישראל כרטיס, ללא השפעת הטיפול החשבונאי הנובע מסכימת ההון כמתואר לעיל, היינו - ללא סכום רכישת פועלים אקספרס מההון המשמש לחישוב התשואה כאמור לעיל (אך בצירוף רווחי פועלים אקספרס), היה עומד לתקופה של שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 על כ-10.2%, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 על כ-11.2% ולתקופה של שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 על כ-10.5%.

לשם הבהרה יצויין כי השפעת השלמת ביצוע עסקת רכישת פועלים אקספרס כמו גם השפעת חלוקת דיבידנד שחילקה החברה במהלך חודש מרץ 2019 יבואו לידי ביטוי בחישוב שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע החל מהרבעון השני לשנת 2019 (הואיל וכפי שהוסבר לעיל החישוב של ההון הממוצע מבוסס על יתרות לתחילת כל חודש בתקופת החישוב).

לתנועה בהון ראה דוח על השינויים בהון בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן, וכן לפרטים נוספים ראה סעיפים 2.2 ו-2.3 לדוח הדירקטוריון וההנהלה זה.

⁷ המונח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' כפי שמופיע בסעיף זה הינו בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמים מעת לעת על-ידי הפיקוח על הבנקים והינו בהתחשב בכלל הכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, בהתאם להגדרות בסעיף 1.1 לעיל.

* בסעיף זה הנתונים ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018 הינם כפי שהוצגו בדוחות הדירקטוריון וההנהלה של החברה ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 13 במאי 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

1.4 - הסיכונים העיקריים שהקבוצה חשופה להם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, כמפורט ברישא לדוח זה.

פעילותה של הקבוצה כרוכה בסיכונים אשר העיקריים שבהם:

סיכון תפעולי: נובע מתהליכים פנימיים כושלים, או ליקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכון אשראי: נובע מן האפשרות שלווה ו/או צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי הקבוצה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר): סיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות, וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות הקבוצה.

סיכון משפטי: נובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות הקבוצה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) נגד מי מחברות הקבוצה.

סיכון רגולטורי: נובע משינויים עתידיים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או משיטות ו/או מהוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של הקבוצה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לקבוצה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: נובע כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא מתאים של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה והמודל העסקי לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.

סיכון ציות: סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של הקבוצה, בכל מקום רלוונטי לפעילות הקבוצה, להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי. סיכון הציות כולל גם את הסיכון ההתנהגותי (Conduct-risk), שהינו הסיכון הגלום בהתנהגות הקבוצה אל מול לקוחותיה, וכן את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

לפרטים נוספים, לרבות אודות גורמי סיכון נוספים להם חשופה החברה, ראה פרק 3 "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון לרבעון הראשון לשנת 2019, וכן **ראה** "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019" ("דוח על הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2019").

1.5 - יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים אודות היעדים והאסטרטגיה העסקית של הקבוצה, ראה סעיף 1.5 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

1.6 שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים

1.6.1 - התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

1. בהמשך לאמור בהערת שוליים 23 בסעיף 1.6.1 [ב] בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018 וכן בביאור 24.ט. לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018, בין פועלים אקספרס ל-American Express Company ("ארגון אמריקן אקספרס" או "Amex") מתנהל משא ומתן לגיבושם של התנאים להארכת הסכם רישיון מותג "American Express" לתקופה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2026.

2. לפרטים אודות מעמדה של הקבוצה במסגרת רישיונות שהוענקו לה, ראה סעיף 1.6.1 [ג] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

1.6.2 - מקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה בעיקר באמצעות: הון עצמי; מסגרות אשראי מובטחות מגופים פיננסים (בעיקר בנקים, כאשר בנק הפועלים הוא המשמעותי בהם) ומסגרות אשראי שאינן מובטחות ממספר בנקים; הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מבנקים שונים בישראל (לרבות בנק הפועלים); והלוואות לזמן ארוך.

יתרות אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים (במיליוני ש"ח)

סוג האשראי	31 במרץ 2019	31 בדצמבר 2018
המערכת הבנקאית	450	450
המערכת הבנקאית	4,424	2,312
המערכת החוץ בנקאית	568	75
סך הכל	5,442	2,837

לפרטים נוספים, ראה טבלה 2 לסעיף 1.6.5 מקורות המימון של הקבוצה לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

[א] הלוואות מבנק הפועלים

במהלך חודש מרץ 2019 אישר בנק הפועלים להעמיד לחברה הלוואות, אשר ישמשו את החברה בין היתר לצורך התאמת מבנה ההון של החברה וגיוון מקורות המימון שלה, וזאת בהתאם לתנאים שסוכמו בין הצדדים כמפורט להלן:

1. הלוואה במח"מ של כ-3 שנים המתבססת על ריבית הפריים בסכום של כ-300 מיליון ש"ח, החברה לא מימשה זכותה לנטילת הלוואה כאמור.
2. הלוואה במח"מ של כ-1 שנה המתבססת על ריבית הפריים בסכום של כ-600 מיליון ש"ח, אשר הועמדה לחברה ביום 27 במרץ 2019, ריבית הלוואה הינה בשיעור שנתי בטווח של פריים מינוס 0.6% עד פריים. במהלך חודש מאי 2019 פרעה החברה את הלוואה ושילמה עמלת פירעון מוקדם בהתאם לתנאי הלוואה.

[ב]

יתרות האשראי לזמן קצר ליום 31 במרץ 2019 גדלו בכ-2.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נובע מהלוואות מסוג On Call מבנקים שונים בסך של כ-1.5 מיליארד ש"ח וכן הלוואה מבנק הפועלים ראה[א] 2 לעיל. בהמשך לאמור בסעיפים 1.6.5 [א] ו-[ב] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, הגידול האמור נבע, בין היתר, בגין יישומו לראשונה של תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("נב"ת 470") ברבעון הראשון לשנת 2019. במסגרת יישום נב"ת 470, החלו הבנקים להעביר לקבוצה, במהלך הרבעון, את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים שהונפקו על-ידם (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועדי החיוב של הלקוח, הפרוסים על פני מספר מועדים במהלך החודש, וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה. ליישום נב"ת 470 השפעה מהותית על פרופיל הנוזלות ועל עיתוי פערי התזרים התוך חודשיים בפעילות התשלומים, בדומה להערכות החברה בסעיף 1.6.5 [ב] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. ההשפעה באה לידי ביטוי, בין היתר, בקיטון מהותי של רמת הניצול המקסימלית של אשראי קצר (On-Call) מתאגידים בנקאיים ואחרים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470). וכן בשינוי עיתוי פערי התזרים על פני ימי החודש. כיוון שהעברת הכספים מהבנקים בהתאם לנב"ת 470 הינה לרוב בסמוך לאחר תחילת החודש (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470). הרי שלתאריך החתך, נצברת יתרת חייבים גבוהה יותר בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים (לעומת המצב שלפני תיקון נב"ת 470) ומנגד, גדלה יתרת האשראי הקצר (On-Call). יצוין, כי גובה הניצול הממוצע של יתרת אשראי קצר (On-Call) שונה על-פי רוב, מגובה יתרת אשראי זה בתאריך החתך.

[ג]

הנפקת אגרות חוב - לאחר תאריך המאזן ביום 15 באפריל 2019, הנפיקה החברה לציבור 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') של החברה על-פי דוח הצעת מדף שפרסמה החברה ביום 14 באפריל 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-033987) ("דוח הצעת המדף") וזאת מכוח התשקיף (אסמכתא מספר: 2019-01-030423). התמורה הכוללת נטו (אחרי הוצאות הנפקה) שקיבלה החברה בגין אגרות החוב (סדרה א') שהוקצו על-פי דוח הצעת המדף הסתכמה בסך של כ-1,070 מיליון ש"ח. אגרות החוב (סדרה א') נושאות ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.49%, אינן צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו ואינן מובטחות בבטוחות כלשהן. קרן אגרות החוב (סדרה א') תעמוד לפירעון בתשעה (9) תשלומים חצי שנתיים, כאשר שמונת (8) התשלומים הראשונים יהיו בשיעור של 11.11% מקרן אגרות החוב כל אחד וישולמו בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 (כולל), החל ביום 31 במאי 2020 ועד יום 30 בנובמבר 2023 (כולל), והתשלום התשיעי (9) והאחרון יהיה בשיעור של 11.12% מקרן אגרות החוב וישולם ביום 31 במאי 2024. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה א') תשולם בתשלומים חצי שנתיים בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר, החל מיום 30 בנובמבר 2019. למועד חתימת הדוח, עומדת יתרת קרן אגרות החוב (סדרה א') על 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב (במח"מ של כ-3.08 שנים) ומדורגת בדירוג Aa2.il באופק יציב של מידרוג.

במסגרת תנאי אגרות החוב (סדרה א') התחייבה החברה, בין היתר, בהתחייבויות שונות אשר עיקריהן הינם כדלקמן:

1. הרחבת סדרה ושיעבוד לטובת אחר: (1) הרחבת סדרת אגרות החוב (סדרה א') מותנית בתנאים שונים (לרבות בקשר עם דירוג הסדרה); (2) שיעבוד שוטף שלילי - החברה תהיה רשאית ליצור שיעבוד שוטף על כלל נכסיה לטובת צד שלישי, בכפוף ליצירת שיעבוד שוטף לטובת מחזיקי אגרות החוב (סדרה א') באותה דרגה ופרי פסו על-פי היחס בין חובות החברה על-פי שטר הנאמנות ואגרות החוב לבין חובותיה כלפי הצד השלישי.
2. מגבלות פיננסיות שיחולו על החברה בהתקיים תנאים מסוימים: (1) היה ומסיבה כלשהי תחזל החברה להיות מחויבת בדרישות הלימות ההון הבנקאיות (כהגדרת מונח זה בשטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א') המצורף לדוח הצעת המדף ("שטר נאמנות")), כפי שיהיו מעת לעת, ולא יחולו על החברה דרישות רגולטוריות חלופיות אחרות בנושא מדידה והלימות הון מעצם היותה 'סולק' ו/או 'חברת כרטיסי אשראי', הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים לא יפחת מסך של 1.2 מיליארד ש"ח במהלך תקופה של שני רבעונים רצופים; (2) במקרה בו תחייב החברה כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, אזי בכפוף לתנאים מסוימים שנקבעו, תחייב החברה בהתחייבות זוהי כלפי מחזיקי אגרות החוב (סדרה א'). ממועד הנפקת אגרות החוב (סדרה א') ולמועד הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת המגבלות הפיננסיות האמורות בס"ק (1) ו-(2) כאמור, ובהתאם הן אינן חלות על החברה.

3. מגבלות על "חלוקה": החברה לא תבצע חלוקה (כהגדרת מונח זה בחוק החברות, תשנ"ט-1999) בהתקיים מקרים כדלקמן: (1) אם במועד ההחלטה אודות החלוקה היא אינה עומדת באמת מידה פיננסית בה החברה התחייבה כלפי המחזיקים (ככל שאמת מידה כאמור חלה על החברה במועד החלוקה); (2) אם מתקיימת עילת פירעון מיידית על-פי הוראות שטר הנאמנות; וכן (3) היה ומסיבה כלשהי תחול החברה מלהיות כפופה להוראות הפיקוח על הבנקים (או הוראות רגולטור חלופי אחר כפי שייקבע בדין), אם הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים המפורסמים האחרונים, סקורים או מבוקרים, בניכוי סכום החלוקה, נמוך מ-1.4 מיליארד ש"ח. ממועד הנפקת אגרות החוב (סדרה א') ולמועד הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת מגבלות החלוקה האמורות בס"ק (1) ו-(3) כאמור, ובהתאם הן אינן חלות על החברה.

4. Cross Acceleration: אם נושה כלשהו או מס' נושים יחד של החברה העמיד לפירעון מיידית אחד מאלה: (א) סדרת אגרות חוב אחרת שהנפיקה החברה (אם תנפיק); (ב) חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה (למעט חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מיידית של הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non-Recourse)) בסכום מצטבר העולה על 250 מיליון ש"ח; (ג) חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מיידית של חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה ו/או הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non-Recourse) בסכום מצטבר העולה על 350 מיליון ש"ח.

ביום 13 במרץ 2019 הודיעה מידרוג על דירוג Aa2.il באופן יציב לאגרות חוב שיונפקו על-ידי החברה בהיקף של עד 300 מיליון ש"ח ערך נקוב ("דוח הדירוג הראשוני"). ביום 14 באפריל, לאחר תאריך המאזן, הודיעה מידרוג כי בהמשך לדוח הדירוג הראשוני, היא קובעת דירוג Aa2.il באופן יציב לאגרות חוב שתנפיק החברה בסך של עד 1,200 מיליון ש"ח ערך נקוב וזאת חלף הסכום של 300 מיליון ש"ח ערך נקוב שדורג קודם לכן כאמור לעיל ("דוח הדירוג המעודכן").

לפרטים נוספים אודות אגרות החוב (סדרה א') ותנאיהן, לרבות אודות ההתחייבויות האמורות לעיל ואודות עילות להעמדת אגרות החוב לפירעון מיידית, זכות החברה לפדיון מוקדם ומנגנון התאמה בשיעור הריבית כתוצאה משינוי בדירוג אגרות החוב, ראה שטר הנאמנות לדוח הצעת המדף. כן, לפרטים אודות דירוג אגרות החוב (סדרה א'), ראה דוחות מידיים של החברה מהימים 14 במרץ ו-14 באפריל 2019 (אסמכתאות מספר: 2019-01-021006 ו-2019-01-033717, בהתאמה), הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.

[ד] לפרטים אודות ערבויות שהועמדו על-ידי הקבוצה לטובת בנק הפועלים וערבויות שהעמיד בנק הפועלים לטובת הקבוצה, כלפי האירגונים הבינלאומיים (Mastercard Inc. ("MC" או "ארגון מסטקארד"), ארגון ויזה ואמקס), ראה ביאור 8.א. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

1.6.3 - מענק היפרדות

במסגרת הסכמות בין החברה, בנק הפועלים וועד העובדים מחודש מרץ 2019, אשר עוגנו בהסכם קיבוצי, ובסיכום נוסף בין החברה לבין ועד העובדים, נקבע, כי עובדי הקבוצה (שאינם נושאי משרה) יהיו זכאים למענק בגין ההפרדות בגין הצעת מכר מניות החברה או מכירת החברה לצד שלישי אשר הותנה בהשלמת הצעת המכר הראשונית על-ידי בנק הפועלים של מניות החברה ואשר נקבע בכפוף לתנאים ובהתאם לשווי החברה כפי שנקבע במכירת המניות כאמור על-ידי הבנק ובהתאם לנוסחה שנקבעה. במהלך חודש אפריל 2019 השלים הבנק הצעת מכר ראשונה למכירת מניות החברה אשר לאחריה נותר עם שיעור החזקה של כ-33% מהון המניות החברה. בנוסף, החברה העניקה מענק היפרדות לעובדים בחוזים אישיים שאינם נושאי משרה בכירה.

כמו כן, בחודש מרץ 2019 אישרו האורגנים המוסמכים של החברה מתן מענק בגין הליך ההפרדות לנושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים המתנה במכירת 20% מהון המניות המונפק של החברה על-ידי הבנק במועד ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור ("תנאי הסף"), המדורג בהיקפו בהתאם לשיעור מכירת החזקה של הבנק בתקופה של שלושה (3) חודשים ממועד ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור ("מועד הבחינה" ו-"תקופת הבחינה", בהתאמה), על-פי שלוש (3) מדרגות: (1) מכירה של בין 20% מהון המניות המונפק של החברה ועד שהבנק יורד להחזקה של 65% מהון המניות המונפק של החברה, (2) ירידה של הבנק להחזקה של פחות מ-65% ועד 50% מהון המניות המונפק של החברה; (3) מכירה שתביא את הבנק להחזקה של פחות מ-50% מהון המניות המונפק של החברה; והכל בגמר תקופת הבחינה ומבלי להביא בחשבון חלוקות מניות החברה כדיבידנד בעין. מחצית מסכום המענק תשולם לאחר מועד הבחינה ויתרת סכום המענק תשולם בשלושה (3) תשלומים שווים על פני שלוש (3) שנים (תשלומים נדחים), כאשר התשלום הראשון ישולם כשנה לאחר מועד הרישום למסחר ובלבד שעד לאותו מועד תרד אחזקת הבנק בהון המניות המונפק של החברה לאחזקה של פחות מ-40% מהון המניות המונפק של החברה; התשלום השני ישולם כשנה לאחר התשלום הראשון ובלבד שעד לאותו מועד לא יחזיק הבנק כלל בהון המניות המונפק של החברה; והתשלום השלישי ישולם שנה לאחר התשלום השני (ובלבד שקמה זכאות לקבלת התשלום השני).

סך המענק לעובדים כאמור הסתכם בסכום של כ-68 מיליון ש"ח (מתוכו כ-6 מיליון ש"ח בגין נושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים). בנק הפועלים יישא בעלות המענק שישולם לעובדים כאמור למעט סכום של כ-5 מיליון ש"ח. עלות סך מענק ההפרדות יכללו בהוצאות השכר ברבעון השני של השנה והשתתפותו של הבנק בעלות תופיע בהון בסעיף קרן הון מבעל שליטה.

1.6.4 – לפרטים אודות שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים ראה ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

1.6.5 - לפרטים אודות התקשרויות עם מועדוני לקוחות במהלך תקופת הדוח, ראה סעיף 1.6.2.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

1.6.6 - בהמשך לאמור בסעיף 1.6.3 [א] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, בחודש מאי 2019 הגישו החברה ופועלים אקספרס בקשות לחברות בעמותה הנזכרת בסעיף האמור.

2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 - מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 - סקירה כלכלית ופיננסית⁸

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על האצה בצמיחה ברבעון הראשון של השנה, ומסתמן שהצמיחה מאוזנת מבחינת ענפי המשק. המדיניות הכלכלית, הן המוניטרית והן הפיסקלית, היא מרחיבה ותומכת בצמיחה בעת זו. עליות השערים החדות בשוקי ההון ברבעון הראשון תרמו אף הן לשיפור אמון הצרכנים, ופעלו להגדלת הצריכה. יצוא השירותים של ישראל עלה בקצב מהיר, בעיקר הודות לעלייה חדה ביצוא שירותי הדיגיטל (ללא חברות הזנק) ושירותי תיירות. ביצוא התעשייתי נרשמה עלייה נאה, בייחוד במוצרי הכימיה והתרופות. הפדיון בענפי המסחר הסיטונאי והקמעונאי עלה בחודשים הראשונים של השנה בקצב מהיר שמשקף עלייה מהירה בצריכה הפרטית. שיעור האבטלה ירד בחודש מרץ לרמה של 3.9%, מספר המועסקים ברבעון הראשון עלה בקצב שנתי של 3.6%, שהוא גבוה ביחס לגידול ארוך הטווח בכוח העבודה. השכר הממוצע עלה ב-3.8% ב-12 החודשים האחרונים.

המדיניות הפיסקלית והמוניטארית

ריבית בנק ישראל נותרה במהלך הרבעון הראשון וכן בחודש אפריל ללא שינוי ברמה של 0.25%. הריבית היא עדיין נמוכה באופן ניכר מהציפיות לאינפלציה, כך שהריבית הריאלית היא שלילית. בנק ישראל הותיר גם את ההכוונה המוניטרית לפיה המדיניות תתמוך בעליית סביבת האינפלציה למרכז תחום היעד. סביבת האינפלציה עלתה מעט במהלך הרבעון הראשון והשווקים מתמחרים כעת העלאת ריבית אחת השנה. הגירעון התקציבי הסתכם ברבעון הראשון של השנה בסכום של 9.3 מיליארד שקל, זאת לעומת גירעון של 2.1 מיליארד שקל בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון מהתוצר נמצא במגמת עלייה והגיע בחודש מרץ ל-3.4%. נתוני חודש אפריל הצביעו על עלייה חדה אף יותר לרמת גירעון של 3.8% מהתוצר. יחסים אלו חורגים מיעד הגירעון לשנת 2019 שעומד על 2.9% מהתוצר. ההוצאה הממשלתית גדלה ברבעון הראשון בשיעור גבוה של כ-11%, לעומת הרבעון המקביל ב-2018, בעוד שההכנסות ממסים גדלו ב-2.2%.

אינפלציה ושער חליפון

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון הראשון ב-0.3%. המדד לחודש מרץ עלה ב-0.5% לעומת פברואר. קצב האינפלציה השנתי עלה לשיעור של 1.4%. סעיף הדיור התייקר בשנה האחרונה בשיעור של 2.6% והוא הסעיף בעל התרומה הגבוהה ביותר לאינפלציה. מנגד, התגברות התחרות מצד הרכישות המקוונות המשיכה להזיז מחירים של מוצרים כמו הלבשה והנעלה וריהוט וציוד לבית. השקל יוסף ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 3.1% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו בשיעור של 5.0%. מול סל המטבעות האפקטיבי חל ייסוף של 3.5%.

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית הציגה תמונה חיובית ברבעון הראשון של השנה, זאת חרף גורמי סיכון, כמו מאבק הסחר בין ארה"ב לבין סין, ואי השגת הסכם בין בריטניה לאיחוד האירופי באשר לתנאי הפרישה מהאיחוד. בארה"ב הצמיחה הסתכמה ברבעון הראשון בשיעור שנתי של 3.2%, ובגוש האירו הצמיחה האיצה לשיעור שנתי של 1.5%. שוק העבודה בארה"ב נמצא במצב של תעסוקה מלאה ושיעור האבטלה בו ירד לרמה של 3.6% והוא הנמוך בחמישים השנים האחרונות. בגוש האירו שיעור האבטלה ירד לרמה של 7.7% והוא הנמוך מזה עשור. המצב הטוב של שוק העבודה והמדיניות המוניטרית המרחיבה לא העלו את האינפלציה וברבעון הראשון אף נרשמה בה התמתנות קלה הן בארה"ב והן באירופה לרמה שנתי של 2.0% ו-0.8% בהתאמה (נתוני מרץ, אינפלציה ליבה). הבנקים המרכזיים בעולם מאותתים על עצירת תהליך עליית הריבית, ואפילו על הפחתות ריבית. בארה"ב עקום התשואות הפך להיות בעל שיפוע שלילי בחלקו הקצר, כלומר המשקיעים צופים הפחתות ריבית בתקופה הקרובה. בגוש האירו המסר של הבנק המרכזי היה שהריבית תיוותר ברמתה הנוכחית (-0.4%) תקופה ארוכה יותר.

8 לייטב ידיעת החברה, ועל בסיס מקורות חיצוניים

טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן (בסיס 2018 = 100) ושעורי השינוי הם:

ביום 31 בדצמבר 2018	ביום 31 במרץ 2018	ביום 31 במרץ 2019	
100.2	99.3	100.7	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בגין
3.748	3.514	3.632	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.292	4.329	4.078	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שעור השינוי לשנה הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	שעור השינוי לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	שעור השינוי לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
0.80%	(0.10%)	0.50%	מדד המחירים לצרכן - בגין
8.10%	1.36%	(3.09%)	שער הדולר של ארה"ב
3.35%	4.24%	(4.97%)	שער אירו

2.1.2 - מגבלות חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים מהותיים החלים על החברה

קבוצה העוסקת בהפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, בתפעול מערך כרטיסי חיוב ובמתן אשראי, ובדומה לחברות כרטיסי אשראי אחרות בענף בארץ, חלים על הקבוצה דינים והוראות שונים בקשר עם פעילותה בתחומים אלה, כגון: חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 ("חוק כרטיסי חיוב");⁹ חוק הבנקאות רישוי; חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (שירות ללקוח)"); פקודת הבנקאות, 1941 ("פקודת הבנקאות"); חוק אשראי הוגן; חוק שטרם (ותיקוני החקיקה העקיפים מכוחו); חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001; וכן התקנות, הצווים והכללים שהוצאו מכוחם המטילים עליה חובות ומגבלות שונות. כמו-כן, חלות על הקבוצה הוראות שונות שמוציא מעת לעת הפיקוח על הבנקים במסגרת חוזרים, מכתבים והנחיות, החלים על חברות כרטיסי אשראי, כגון נוהל בנקאי תקין מספר 470 (כרטיסי חיוב).¹⁰

יצוין, כי בתחום הסליקה, פעילותה של החברה כפופה, בין היתר, לקבלת רישיון סולק או אישור סליקה מאת הפיקוח על הבנקים (מכוח חוק הבנקאות רישוי), וכן נוהל בנקאי תקין מספר 472 (סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב).¹¹ למועד תחילת הדוח לחברות הקבוצה (הרלוונטיות) אישור סליקה מבנק ישראל המתחדש אחת לשנה ואשר חודש לאחרונה עד ליום 31 במרץ 2020. הקבוצה נמצאת בתהליכים מול הפיקוח על הבנקים לקבלת רישיון סליקה קבוע. יצוין, כי נוסף לדינים הרלוונטיים לפעילות הקבוצה באופן ספציפי כאמור לעיל, חלים על פעילותה גם דינים כלליים יותר, כגון: חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988; חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ("חוק הגנת הפרטיות"); וכדומה, וכן תקנות, צווים וכללים שהוצאו מכוחם.

2.1.3 - שינויים רגולטוריים מהותיים בענף כרטיסי האשראי בישראל

בשנים האחרונות ניכרת עלייה משמעותית בחקיקה, בהוראות רגולטוריות וברפורמות בענף הבנקאות בכלל ובענף כרטיסי האשראי והמימון לאנשים פרטיים בפרט, בין היתר, כאשר נראה כי כוונת הרגולטור היא לקדם את התחרות בענפים אלו. חלק מהוראות הרגולציה והחקיקה כאמור, ובוודאי שהוראות אלה כמכלול, הינן בעלות השפעה משמעותית על פעילותה של הקבוצה.

לפרטים אודות המגמות וההליכים הרגולטוריים העיקריים בסביבת הפעילות העסקית בה פועלת החברה (אשר חלקם טרם הושלמו נכון למועד תחילת הדוח), ראה ביאור 2.1.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019, וסעיף 2.1.8 לדוח דירקטוריון זה (לעניין שינויים רגולטוריים ספציפיים בתחומי ההפקה והסליקה).

בנוסף יצוין, כי להבנת החברה מסתמנת בתקופה האחרונה מגמה של החלתן של הוראות הרגולציה בנושא דיני הגנת הצרכן (באמצעות תיקון הוראות הדין החלות על תאגידים בנקאיים) גם על חברות כרטיסי אשראי (שאינן כפופות לחוק זה).

9 המסדיר את מערכת היחסים שבין המנפיק לבין הלקוח בנוגע להנפקת כרטיס חיוב, וכולל בין היתר הסדרים כגון הצורך בחוזה התקשרות, אחריות בגין שימוש לרעה בכרטיס, הסדרת אי תשלום במקרה של אי הספקה של מוצר או שירות או במקרה של חדלות פירעון של ספק וכדומה. ראה גם ביאור 2.1.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 לעניין חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019.

10 ההוראה כוללת, בין היתר, הנחיות לגבי ההתנהלות השוטפת של הנפקת כרטיסים ותפעולם, שיווק ודיוור וכן הוראות בדבר סיום חוזה כרטיס חיוב. בנוסף, מפרטת ההוראה רשימה של הוראות נוהל בנקאי תקין החלות על חברות כרטיסי האשראי, ביניהן הוראות בדבר הרכב הדירקטוריון ופעולותיו, ניהול הסיכונים, עסקאות עם אנשים קשורים, ניהול טכנולוגיות מידע, מדידה והלימות הון ועוד.

11 ההוראה כוללת, בין היתר, הנחיות לגבי הסדרת הפעילות השוטפת של תאגידים המספקים שירותי סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב כגון דרישות הון הנדרשות מסולקים, הגנות על כספי סליקה, ניהול חשבונות בתי העסק, יחסי סולק ובית העסק והעברת כספים בסוגי עסקאות שונות (חיוב נדחה או מיידית). בנוסף, מפרטת ההוראה רשימה של הוראות נוהל בנקאי תקין החלות על סולקים, ביניהן הוראות בדבר הרכב הדירקטוריון ופעולותיו, ניהול הסיכונים, עסקאות עם אנשים קשורים, ניהול סיכונים, חלוקת דיבידנד, ניהול טכנולוגיות המידע, ניהול הגנת הסייבר, מדידה והלימות הון ועוד.

2.1.4 - השפעת ההתפתחויות הרגולטוריות על החברה ותחומי הפעילות בהם היא פועלת

להערכת החברה, לריבוי הליכי הרגולציה בענפי פעילות הקבוצה, ובאופן ספציפי לשינויי הרגולציה בתחומי הפעילות (לרבות מעמדן הרגולטורי של חברות הקבוצה לאחר ההיפרדות מבנק הפועלים), צפויות ו/או עשויות להיות (לפי המקרה) השלכות משמעותיות ומהותיות על ענפי הבנקאות, השירותים והמוצרים הפיננסיים וכרטיסי האשראי בכלל ועל הקבוצה ותחומי פעילותה בפרט (לרבות השלכות אשר עלולות להשפיע מהותית לרעה על עסקי הקבוצה ותוצאותיה בתחומי פעילותה), אשר למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד או לכמת. לפרטים בנושא הליכי רגולציה ראה ביאור ביאור 2.ג.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019. להלן פרטים להערכת החברה נכון למועד חתימת הדוח, בדבר ההשפעות העיקריות של ההתפתחויות הרגולטוריות, שארעו ברבעון הראשון לשנת 2019 ועד מועד חתימת הדוח על פעילות הקבוצה:

1. **החלטה בדבר הפחתה מהותית של תקרת העמלה הצולבת ב-EEA (European Economic Area):** בהמשך לאמור בסעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, למיטב ידיעת החברה, ביום ה-29 באפריל 2019 אימץ ה- European Commission החלטה, אשר תיכנס לתוקפה תוך שישה (6) חודשים ממועד קבלת ההחלטה, בדבר הפחתה מהותית של תקרת העמלה הצולבת (בטריטוריה שהוגדרה בהחלטה (אזור ה- European Economic Area - EEA)) לה תהיה זכאית הקבוצה בגין סוגי פעילות התיירות היוצאת כאמור (כל סוג פעילות, עסקה במסמך חסר ועסקה במסמך מלא כמשמעותן בהחלטה, בהתאם לתקרה המעודכנת שנקבעה לגביה) בכרטיסים ממותגי Visa ו-Mastercard (למעט כרטיסים עסקיים כמפורט בהחלטה). למיטב ידיעת החברה, התחייבויות ארגון מסטראקארד וארגון ויזה בהתאם להחלטה יחולו למשך חמש שנים וחצי. למועד חתימת הדוח, לא חל שינוי בהערכת החברה לענין הקיטון הצפוי בהכנסות הקבוצה מעמלה צולבת מחו"ל, כפי שמפורטת בסעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

הערכה כאמור הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכות החברה, למיטב הבנתה את הפרסומים בדבר החלטת ה- European Commission למועד חתימת הדוח. הערכה זו עשויה להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, כתוצאה, בין היתר, מהנחות וניתוחים לא מיטביים, משינויים בלתי צפויים בשוק התשלומים והאשראי, משינויים רגולטוריים ו/או התממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק 3 ("סקירת הסיכונים") בדוח דירקטוריון זה ובדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, וכן בדוח על הסיכונים לרבעון ראשון לשנת 2019 ובדוח על הסיכונים פרופורמה לשנת 2018.

2. **"קובץ שאלות ותשובות ליישום צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין 411 בחברות כרטיסי אשראי":** הקבוצה בוחנת את משמעות התיקון לענין השגת מידע "הכר את הלקוח" בעת הנפקת כרטיס חיוב בנקאי, כמפורט בביאור ביאור 1.2.ג.8. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

3. **תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (בסעיף קטן 3 זה - "החוק"):** בהמשך לאמור בביאור ביאור 10.2.ג.8 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 וכמפורט בביאור 15.ג.24 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018, בחודש מרץ 2019 הועברה על-ידי הפיקוח על הבנקים להתייעצות בכתב טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי", המשנה את הטיוטה מחודש ינואר 2019 הנזכרת לעיל במספר היבטים, שהעיקריים שבהם נוגעים למשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי כדלקמן: (1) בשעות שנקבעו בטיטת ההוראה ("שעות הגרעין"), שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות הגרעין, בחודש קלנדרי; (2) בשעות הגרעין, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק לא יעלה על 4 דקות בממוצע מתחילת השיחה, בחודש קלנדרי; ו-(3) בשעות שבהן המוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 30% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות אלה, בחודש קלנדרי. בחודש מאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי", המשנה את הטיוטת מהחודשים ינואר ומרץ 2019 הנזכרות לעיל במספר היבטים, שהעיקריים שבהם נוגעים למשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי במוקד הטלפוני, באופן שתאגיד בנקאי יהיה רשאי לבחור אחת משתי האפשרויות הבאות: אפשרות ראשונה - (1) בשעות שנקבעו בטיטת ההוראה ("שעות הגרעין"), שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות הגרעין, בחודש קלנדרי; (2) בשעות שבהן המוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 30% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, בחודש קלנדרי. אפשרות שנייה - שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות אלה, בחודש קלנדרי. אפשרות שנייה - שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, בחודש קלנדרי. לא יעלה על 8 דקות בממוצע מתחילת השיחה, בחודש קלנדרי, בכל שעות פעילות המוקד. על-פי האמור בטיטת זו, מועד תחילתה של ההוראה יהיה מועד כניסתו של התיקון לחוק לתוקף, למעט שני סעיפים אשר ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2020, הכל כמפורט בטיטת ההוראה. לפרטים אודות החוק ראה ביאור 10.2.ג.8. [תיקון 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח)]. כמפורט בסעיף 1.6.3.ג] לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018, להערכת החברה עמידתה בהוראות החוק כאמור כרוכה בהוספת כ-100 משרות מוקד (תחת הנחת השלמת היערכות טכנולוגית דיגיטלית נדרשת), רכישת רישיונות והוצאות גלוות נוספות. להערכתה הראשונית של החברה, סך ההוצאות הכרוכות בהיערכותה לעמידה בהוראות החוק (מעבר לעלויות חד פעמיות, בעיקר כאלה הכרוכות בפיתוח) הינו כ-20 מיליון ש"ח לשנה. בהתאם להערכה ראשונית של החברה, ככל שהטיטה מחודש מאי 2019 הנזכרת לעיל תפורסם בנוסחה הנוכחית כהנחה מחייבת עלולה החברה להיזקק לכ-20-10 משרות מוקד נוספות (מעבר לתוספת המשרות כאמור בפסקה זו לעיל) לצורך יישומה, וסך העלות המוערכת לעמידתה של החברה בהוראות החוק, עלול להשתנות בהתאם.

הערכות החברה כאמור הינן מידע צופה פני עתיד, כמשמעו בחוק ניירות ערך. מידע זה מבוסס על הערכות ראשוניות של הנהלת החברה בין היתר באשר להיקף הפניות שיידרשו למענה תחת הוראות חוק מענה אנושי והאמצעים הטכנולוגיים אשר יעמדו לרשות הקבוצה לצורך עמידה בהוראות החוק האור. הערכות כאמור עלולות להתממש באופן שונה, ואף מהותית מזה שהוערך. כך, השקעות הקבוצה עשויות להיות פחותות או גבוהות מהאמור וזאת, בין היתר, כתלות במחזורי פעילות ובמספר מחזיקי כרטיסים וביישומם/אי יישומם של פיתוחים טכנולוגיים. בהתאם, אין ודאות כי הערכות החברה כאמור תתממשנה באופן האמור.

2.1.5 - גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

בתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019, רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.8 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 בדבר הליכי רגולציה ובביאור 13-14.7.8 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 בדבר בקשה לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד הקבוצה.

2.2 - התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר ¹²

(במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
292	291	הכנסות מבתי עסק, נטו
196	165	הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
72	88	הכנסות ריבית, נטו
4	8	הכנסות אחרות
564	552	סך הכל הכנסות
34	26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
183	202	הוצאות התפעול
113	113	הוצאות מכירה ושיווק
24	24	הוצאות הנהלה וכלליות
115	88	תשלומים לבנקים
469	453	סך כל ההוצאות
95	99	רווח לפני מיסים
26	27	ההפרשה למיסים על הרווח
*-	2	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
69	74	הרווח הנקי של החברה

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פועלים אקספרס, אשר טופלה כצרוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

הכנסות והוצאות

עונתיות

תחומי ההנפקה, הסליקה והמימון נתונים לתנודות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי ופסח). אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, וכן בחודשי הקיץ, המביא בהתאמה לגידול בשימוש במוצרי אשראי בכרטיסי האשראי וכן בלקיחת הלוואות לצורך מימון הצריכה. תקופת חג הפסח וטרום החג, אשר מאופיינים במחזוריים גבוהים באופן יחסי לתקופות אחרות, חל בשנת 2018 מוקדם יותר בלוח השנה הלוועזי לעומת שנת 2019 ולפיכך השפיע בשנה קודמת במידה גבוהה יותר על הרבעון הראשון מאשר בשנת 2019.

שינוי הסכמים עם בנק הפועלים

בהמשך לאמור בביאור 3.ב. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018 ובביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 להלן, בחודש פברואר 2019 התקשרו החברה, יורופיי ופועלים אקספרס בהסכמים מעודכנים עם בנק הפועלים בקשר עם הנפקתם ותפעולם של כרטיסי החיוב ממותגי הקבוצה ("הסדר בנק הפועלים המעודכן"), המחליפים את ההסכמים הקודמים שהיו קיימים בין החברות בעניין זה. הוראות הסדר בנק הפועלים המעודכן, אשר מתייחסות לתעריפון במותגים שונים, לרבות MC ו-Visa קיבלו ביטוי, בין היתר, בשינוי אופן הצגת ההכנסות מעמלות התעריפון השונות ממחזיקי כרטיס של בנק הפועלים ותשלומים לבנקים ומעבר מהצגה ברוטו בסעיפי הכנסות והוצאות, להצגה בנטו. מאותו שלב, ובהתאם לחוק שטרם ולהסדר המעודכן, שכן, עמלות התעריפון מייצגות שירותים שניתנים ונשלטים על-ידי בנק הפועלים, ומכאן יוצגו בנטו, חלף הצגתן בברוטו כהכנסה בסעיף ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי (הכנסות מעמלות שרות ועמלות עסקאות מט"ח), ומנגד כהוצאה בסעיף הוצאות תשלומים לבנקים.

בגין המותגים "Visa" ו-"American Express", כולל הסדר בנק הפועלים המעודכן גם עדכון מנגנון ההתחשבות עם הבנק כך שבוצע מעבר ממנגנון של חלוקת עודף הכנסות על הוצאות למנגנון המקובל בהסכמים עם בנקים. שינוי שיטת ההתחשבות משפיעה על סעיף תשלומים לבנקים והתבטא בהגדלת ההוצאה בסעיף זה.

הרווח הנקי הסתכם בכ- 74 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 7.2%, להלן התייחסות לסעיפים עיקריים בתוצאות הפעילות:

הכנסות מבתי עסק, נטו הסתכמו בכ- 291 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהשוואה לכ- 292 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-0.34%. הקיטון נובע מירידה בשיעור העמלה לבתי עסק כתוצאה מסביבת הפעילות התחרותית המושפעת בין היתר מהמתווה הסופי לירידה העמלה הצולבת (החל מיום 1 בינואר 2019 העמלה הצולבת ירדה מ- 0.7% ל- 0.6%), אשר קוזזו בעיקרם על-ידי הגידול במחזורי הסליקה של עסקאות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם החברה בהסכמי סליקה.

12 המונח 'כרטיסי אשראי/כרטיס' כפי שמופיע בסעיף זה הינו בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמים על-ידי הפיקוח על הבנקים. כמו-כן, השימוש במונח 'כרטיס אשראי/כרטיס' הינו בהתחשב בכלל הכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, בהתאם להגדרות בסעיף 1.1 לעיל.

הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-165 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-196 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-15.8%. הקיטון נובע בעיקרו ממעבר מהצגה ברוטו להצגה נטו של חלק מעמלות אלו כפי שהוסבר לעיל, בניטרול שינוי ההצגה מברוטו לנטו (שהשפעתה לרבעון הראשון בהיקף של 33 מיליון ש"ח) הרי שחלה עלייה בהכנסות מעמלות אלו בגין גידול בהיקף העסקאות. בנוסף, בסעיף הכנסות מעמלת מנפיק חל גידול מעלייה במחזור העסקאות בכרטיסי החברה שנסלקו על-ידי סולקים אחרים ומנגד, חל קיטון הנובע מכניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-88 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-22.2%. הגידול נובע בעיקר מגידול ביתרות האשראי נושאי ריבית לאנשים פרטיים.

הכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-8 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעקבות היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים, אשר במסגרתם שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות שאינן למסחר שיש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד במקום ברווח הכולל האחר.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-26 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-34 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-23.5%. הקיטון נובע בעיקר מקיטון בהפרשות פרטניות באשראי המסחרי אל מול הרבעון המקביל אשתקד וכן מירידה ביתרות סווגו כחובות בעייתיים לרבעון הראשון 2019.

סך הוצאות השכר והוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) הטבה לא מוגדרת (ללא עלות שרות) (תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו לסך של כ-85 מיליון ש"ח לעומת 103 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון נובע בעיקר מהפחתת המוצאת של קרן ההון אשתקד בגין סיום העסקת עובדי הבנק המושאלים במסגרת הליך ההיפרדות מבנק הפועלים, וכן מגידול בעלויות שכר שהונו לפרוייקטים עיקריים בתחום הטכנולוגיה ברבעון ראשון 2019, לפרטים נוספים ראה סעיף 1.6.4 לדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018.

הוצאות התפעול בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בכ-202 מיליון ש"ח, בהשוואה כ-183 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-10.4%. עיקר הגידול בהוצאות התפעול נובע מהגורמים הבאים: גידול בהיקפי הפעילות של הקבוצה ברבעון זה לעומת רבעון מקביל, לרבות עלייה במחזורי העסקאות בארץ ו"ח", שינוי תעריפים של הארגונים הבינלאומיים וגידול בהפרשה לתביעות תלויות ואחרות; וכמו כן ההפרש אל מול תקופה מקבילה אשתקד נובע מחלקו מהיותו של הרבעון המקביל אשתקד מושפע מקיטון חד פעמי בהפרשות בסעיפי תפעול, בעקבות הסכמות מסחריות שהושגו בעבר בקשר עם סעיפי שכר דירה ונלוות. לגבי סך הוצאות השכר ראה הסבר לעיל.

תשלומים לבנקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בכ-88 בהשוואה לכ-115 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-23.5%. הקיטון נובע ממספר גורמים הפועלים בכיוונים שונים. שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים, אשר בא לידי ביטוי כפי שתואר לעיל במעבר מהצגה ברוטו של עמלות מסוימות ותשלומן לבנק (מקטין את ההוצאה בגין תשלומים לבנקים מחד ואת ההכנסות מעמלות שירות מאידך), השפעת סיום ההתחשבנות על-פי ההסכמים הקודמים עם בנק הפועלים, ויישום ההסכמים המעודכנים (המגדילים את ההוצאה אשר חלקה הינה חד פעמית). ההשפעה נטו של כלל רכיבים אלו התבטאה בקיטון בהוצאה שנרשמה לרבעון, אל מול רבעון מקביל אשתקד. גורמים נוספים שהשפיעו על ההוצאה ברבעון הם קיטון בשיעור דמי המחזור הצמוד בעיקרו לשיעור העמלה הצולבת כתוצאה מכניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת, אשר קוזזה בחלקה כתוצאה מעלייה במחזורי העסקאות בכרטיסים בנקאיים.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע הינו נגזרת של ההון הממוצע לרבעון, כאשר זה האחרון מושפע מהטיפול החשבונאי בעסקת רכישת פועלים אקספרס על-פיו תמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019 (לרבות מספרי ההשוואה) נערכו על מנת לשקף למפרע את מצב הפעילות ותוצאות הפעילות של הקבוצה לאחר הרכישה של פועלים אקספרס, כאילו העסקה התרחשה מאז ומעולם. לעניין המדיניות החשבונאית בקשר עם הרכישה ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019. בעת חישוב שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע בכל תקופה, כמופיע לעיל, חישוב ההון הממוצע מבוסס על יתרות לתחילת כל חודש בתקופת החישוב כאשר בהתאם לטיפול החשבונאי האמור, יתרות אלו מחושבות על דרך של סכימה בין ההון של ישראלכרט להון של פועלים אקספרס ("ההון המצרפי"), באופן המביא להגדלת ההון הממוצע החשבונאי אשר שימש לחישוב התשואה כאמור בגובה תמורת הרכישה בסך של 456 מיליון ש"ח, אשר הופחתה מההון המצרפי רק בעת השלמת עסקת רכישת פועלים אקספרס במהלך חודש מרץ 2019. לפיכך, בהינתן הטיפול החשבונאי האמור, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמד שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע על כ-8.8% בהשוואה לכ-9.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע של ישראלכרט, ללא השפעת הטיפול החשבונאי הנובע מסכימת ההון כמתואר לעיל, היינו - ללא סכום רכישת פועלים אקספרס מההון המשמש לחישוב התשואה כאמור לעיל (אך בצירוף רווחי פועלים אקספרס), היה עומד לתקופה של שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 על כ-10.2%, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 על כ-11.2% ולתקופה של שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 על כ-10.5%.

לשם הבהרה יצויין כי השפעת השלמת ביצוע עסקת רכישת פועלים אקספרס כמו גם השפעת חלוקת דיבידנד שחילקה החברה במהלך חודש מרץ 2019 יבואו לידי ביטוי בחישוב שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע החל מהרבעון השני לשנת 2019 (הואיל וכפי שהוסבר לעיל החישוב של ההון הממוצע מבוסס על יתרות לתחילת כל חודש בתקופת החישוב).

לתנועה בהון ראה דוח על השינויים בהון בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן, וכן לפרטים נוספים ראה סעיפים 2.2 ו-2.3 לדוח הדירקטוריון והנהלה זה.

הרווח למניה של החברה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמד על כ-0.37 ש"ח, בהשוואה לכ-0.35 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-5.7%. הרווח למניה לתקופה המקבילה אשתקד מוצג באופן אשר משקף את השינוי שחל בהרכב הון המניות למועד ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור, כמפורט בביאור 7.ה לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

התפתחות הרווח הכולל

הרווח הכולל של החברה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם לכ-70 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, השינוי העיקרי בסעיף זה הינו בגין "**התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים נטו**" אשר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בהתאמה שלילית בסך של כ-4 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקיטון בשיעור ההיוון ברבעון הראשון לשנת 2019, בהשוואה להתאמה חיובית בסך של כ-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, אשר נובעת בעיקרה מהפחתה של קרן הון בגין שינויים אקטואריים לרווח והפסד. לפרטים נוספים, ראה ביאור 4 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

טבלה 2: נתוני פעילות

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.3.2019

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,706	673	3,033	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,392	496	896	סיכון אשראי על החברה
134	78	56	סיכון אשראי על אחרים
1,526	574	952	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
5,232	1,247	3,985	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.3.2018

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,615	652	2,963	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,327	494	833	סיכון אשראי על החברה
139	84	55	סיכון אשראי על אחרים
1,466	578	888	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
5,081	1,230	3,851	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2018

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,690	668	3,022	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,374	494	880	סיכון אשראי על החברה
135	79	56	סיכון אשראי על אחרים
1,509	573	936	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
5,199	1,241	3,958	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
129,315	31,157	32,490	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
24,043	5,750	6,301	סיכון אשראי על החברה
1,734	402	424	סיכון אשראי על אחרים
25,777	6,152	6,725	סך הכל כרטיסים חוץ בנקאיים
155,092	37,309	39,215	סך הכל

הגדרות:

כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.

כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום תקופת הדיווח ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של שנת הדיווח.

כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.

כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.

מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

2.3 - התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף¹³

מיליון ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾	ליום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾	ליום 31 במרץ 2019	
מאזן			
106	192	178	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,446	19,992	22,815	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(242)	(199)	(244)	הפרשה להפסדי אשראי
21,204	19,793	22,571	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	30	50	יתרת ניירות ערך בתיק הזמין למכירה
6	5	8	השקעות בחברות כלולות
305	282	339	יתרת בניינים וציוד
335	837	383	יתרת נכסים אחרים
21,989	21,139	23,529	סך כל הנכסים
2,837	2,008	5,442	יתרת אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
15,233	15,290	15,316	יתרת זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
462	640	567	יתרת התחייבויות אחרות
18,532	17,938	21,325	סך כל ההתחייבויות

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פועלים אקספרס, אשר טופלה כצרוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים בנינים ליום 31 במרץ 2019.

נכסים

סך הנכסים ליום 31 במרץ 2019 עמדו על כ-23,529 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-21,139 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולסך של כ-21,989 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ-11.3% וכ-7.0% בהתאמה. עיקר הגידול נובע מסעיף **חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו**.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי עמדה על 22,815 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-19,992 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולסך של כ-21,446 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ-14.1% וכ-6.4% בהתאמה. הגידול נובע בעיקר מהגורמים הבאים: **יתרת חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים** ליום 31 במרץ 2019 עמדה על סך של 13,617 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-12,640 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולסך של כ-12,379 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ-7.7% וכ-10% בהתאמה. עיקר הגידול בין 31 בדצמבר 2018 ל-31 במרץ 2019 נבע מהשפעת יישומו לראשונה של נב"ת 470, המשפיע על עיתוי העברת התזרים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים (על-פי רוב, בסמוך לאחר תחילת חודש), ובהתאם משפיע על יתרת נכס החייבים לתום כל חודש ולמעשה מגדיל את יתרת החייבים לתאריך החתך. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.6.2 [ב] לעיל.

יתרת האשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-3,127 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-2,450 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018, ולכ-2,957 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ-27.6% וכ-5.7% בהתאמה. כמו כן, **יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה** ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-113 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-91 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ-109 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ-24.2% וכ-3.7% בהתאמה. הגידול ביתרות נובע בעיקר מהמשך הצמיחה בפעילות האשראי לאנשים פרטיים.

יתרת האשראי המסחרי באחריות החברה החל מהרבעון השני לשנת 2018, בעקבות פרסומו של פס"ד אגרקסו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה הקבוצה, סווגה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש ויתרת הפרשה להפסדי אשראי בגינם, מנכסים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי.

יתרת האשראי כאמור ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-1,726 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1,052 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ-1,803 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. ליום 31 במרץ 2018 יתרה זו אינה כוללת חייבים בגין פקטורינג, לרבות פקטורינג רכש בסך של כ-504 מיליון ש"ח, אשר כאמור מסווגת כאשראי מסחרי בנתוני 31 במרץ 2018. כמו כן, **יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי מסחרי באחריות החברה** ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-41 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-31 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ-42 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, בניטרול השפעת מיון יתרות הפקטורינג, כמוסבר לעיל, קטנה היתרה בשיעור של כ-9.7% לעומת ה-31 במרץ 2018 וכן לעומת ה-31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקר מהפרשות פרטניות באשראי המסחרי ברבעון המקביל אשתקד וכן מירידה ביתרות שסווגו כחובות בעייתיים.

יתרת חברות כרטיסי אשראי וארגונים בינלאומיים ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-1,476 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1,080 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ-1,525 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ-36.7% וקיטון של כ-3.2% בהתאמה. עיקר הגידול לעומת תקופה מקבילה אשתקד נובע מיתרת החייבים של חברות כרטיסי האשראי בישראל, הנובעים מגידול במחזוריים בהם חברות כרטיסי האשראי האחרות הינם המנפיק והקבוצה היא הסולק.

13 המונח 'כרטיסי אשראי'/'כרטיס' כפי שמופיע בסעיף זה הינו בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמים על-ידי הפיקוח על הבנקים. כמו כן, השימוש במונח 'כרטיסי אשראי'/'כרטיס' הינו בהתחשב בכלל הכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, בהתאם להגדרות בסעיף 1.1 לעיל.

להלן ניתוח של סעיפים מאזניים נוספים:

יתרת נכסים אחרים ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ- 383 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 837 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018 ולכ- 335 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, קיטון בשיעור של כ- 54.2% וגידול בשיעור של כ- 14.3% בהתאמה. מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה הקבוצה, סווגה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מנכסים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי. לא בוצע סוג מחדש בגין העדכון האמור למספרי השוואה. נכון ליום 31 במרץ 2018 עומדת יתרת פעילות הפקטורינג נטו מהפרשה להפסדי אשראי המופיעה, כאמור, בסעיף נכסים אחרים על סך של כ- 499 מיליון ש"ח. ללא השפעת סכום זה, חל גידול ביתרת נכסים אחרים של כ- 13.3% הנובע בעיקר מגידול ביתרת המיסים הנדחים בגין הפרשים זמניים בין הדיווח החשבונאי לדיווח לצרכי מס וכן מגידול בהוצאות מראש בגין חידוש הסכמים עם מועדונים. עיקר הגידול ביתרת הנכסים האחרים למול ה- 31 בדצמבר 2018 נובע מהוצאות מראש בגין חידוש הסכמים עם מועדונים ותשלום מראש בגין רכישת חומרה ותוכנה וכן גידול ביתרת מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים בין הדיווח החשבונאי לדיווח לצרכי מס.

התחייבויות

סך ההתחייבויות ליום 31 במרץ 2019 עמדו על כ- 21,325 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 17,938 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018 ולכ- 18,532 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול בשיעור של כ- 18.9% וכ- 15.1% בהתאמה.

גידול זה נובע בעיקר מגידול ביתרת האשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים אשר ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ- 5,442 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 2,008 מיליון ש"ח ב- 31 במרץ 2018 ולכ- 2,837 מיליון ש"ח ב- 31 בדצמבר 2018. הגידול לעומת ה- 31 בדצמבר 2018, נובע בעיקרו משני גורמים: הראשון, יישומו לראשונה של נב"ת 470, אשר בא לידי ביטוי בגידול ביתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי לתאריך החתך ומנגד גידול ביתרת הלוואות-On Call מבנקים שונים לתאריך החתך בסכום של כ- 1.5 מיליארד ש"ח. על-פי הוראה 470 החלו להעביר הבנקים לקבוצה את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים שהונפקו על-ידי הבנק במועדים שאופיינו בהוראה (ואשר בעיקרם הינם סמוך לאחר ראשית כל חודש) ללא תלות במועד החיוב של הלקוח (מועדים שנפרסו על פני החודש). שינוי זה משפיע על פרופיל הנזילות של הקבוצה ועל עיתוי פערי התזרים התוך חודשיים. ההשפעה באה לידי ביטוי בין היתר, בקיטון של רמת הניצול המקסימלי של אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים לעומת מצב של העדר נב"ת 470, וכן בשינוי עיתוי פערי התזרים על פני ימי החודש. משכך, כיוון שהעברת הכספים מהבנקים הינה כאמור לרוב בסמוך לאחר תחילת החודש (לעומת המצב קודם לנב"ת 470) הרי שלתאריך החתך גדלה יתרת החייבים של הבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, ומנגד גדלה יתרת אשראי ה-On Call לאותו מועד (תאריך החתך). יצויין כי גובה הניצול הממוצע של יתרת אשראי ה-On Call שונה על-פי רוב, מגובה היתרה לתאריך החתך. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.6.2 לדוח הדירקטוריון זה. הגורם השני, פעולות שנעשו בקשר עם הערכות החברה להפרדה, יישום חוק שטרונ, רכישת פועלים אקספרס, שינוי מבנה ההון של החברה וגיוון מקורות המימון שלה. במסגרת זו גדלה יתרת האשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים, בשל הלוואה בסך 500 מיליון ש"ח אשר הועמדה לחברה בחודש פברואר 2019, על-ידי גוף פיננסי והלוואה לזמן קצר בסכום של כ- 600 מיליון ש"ח מבנק הפועלים.

2.3.1 - הון והלימות ההון*

תחולת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה וכן על פועלים אקספרס ויורפיי. למועד הדוח לחברה בנות מאוחדות כדלקמן: ישראלכרט מימון בע"מ ("ישראלכרט מימון"), ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ ("ישראלכרט נכסים"), יורפיי, פועלים אקספרס, צמרת מימונים בע"מ ("צמרת מימונים") וגלובל פקטורינג בע"מ ("גלובל").

ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

ההון העצמי רובד 1 והון רובד 1 ליום 31 במרץ 2019 עמד על 2,194 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 2,773 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ול- 2,987 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

ההון הכולל ליום 31 במרץ 2019 עמד על 2,382 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 2,921 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ- 3,147 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון בגין סיכון אשראי ליום 31 במרץ 2019 עמד על 14,964 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 11,872 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ- 12,757 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון בגין סיכון שוק ליום 31 במרץ 2019 עמד על 6 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 30 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ- 18 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

נכסי סיכון בגין סיכון תפעולי ליום 31 במרץ 2019 עמד על 2,644 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 2,103 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 ולכ- 2,190 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2019 עמד על 13.5% בהשוואה לכ- 20.9% ליום 31 במרץ 2018 וכ- 21.0% ליום 31 בדצמבר 2018. עיקר הקיטון ביחס ההון נובע בין היתר מחלוקת דיבידנד בסכום של 867 מיליון ש"ח בחודש מרץ 2019. כמו כן, ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות כספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

לפרטים נוספים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 של ועדת באזל (קרי, הוראות לעניין האופן וההיקף של המידע (האיכותי והכמותי) [ראה](#) דוח על היסודות לרבעון הראשון של שנת 2019.

חברה בת משמעותית – פועלים אקספרס

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2019 עמד על כ- 21.1% בהשוואה לכ- 19.0% ליום 31 במרץ 2018 ולכ- 20.9% ליום 31 בדצמבר 2018.

* בסעיף זה הנתונים ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018 הינם כפי שהוצגו בדוחות הדירקטוריון והנהגלה של החברה ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 13 במאי 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

טבלה 3 - הלימות הון ⁽¹⁾

במיליוני ש"ח

1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר * 2018	ליום 31 במרץ * 2018	ליום 31 במרץ 2019	
2,987	2,773	2,194	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
160	148	188	הון רובד 2
3,147	2,921	2,382	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
12,757	11,872	14,964	סיכון אשראי
18	30	6	סיכונים שוק
2,190	2,103	2,644	סיכון תפעולי
14,965	14,005	17,614	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס הון לרכיבי סיכון			
20.0%	19.8%	12.5%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.0%	20.9%	13.5%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, בדבר "מדידה והלימות הון".
* כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 13 במאי 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

2.3.3 - יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, בין היתר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון), לפיה, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 של סולק שיתרת חייבים בדוח כספי שנתי אחרון שלו עולה על 2 מיליארדי ש"ח לא יפחת מ 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2019 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון המזעריים, כמפורט בסעיף 2.3.4 להלן.

2.3.4 - יעד הלימות ההון המזערי

יעד הלימות ההון המזערי של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהו, נאמדו, והוערכו על-ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון.

להלן יעדי הלימות ההון המזעריים של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

2.3.5 - ניהול ההון

- מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על-ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:
- בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון
 - המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
 - התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון. שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

2.3.6 - עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש (3) שנים. ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התוכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

2.3.7 - הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתה נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על-פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

2.3.8 - יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראה 221 ובו נכתב כי החל מיום זה, חברות כרטיסי אשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני תנאים:

- א. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
- ב. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה.

2.3.9 - יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף ("ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיהס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 7 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019. נכון לימים 31 במרץ 2019, 31 בדצמבר 2018 וכן בסמוך למועד חתימת הדוח, עומדת הקבוצה בכל דרישות ההון, הלימות ההון והמינוף המפורטות לעיל.

2.3.10 - חלוקת דיבידנד

בהמשך לאמור בסעיף 2.3.10 בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. ביום 27 במרץ 2019, שילמה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 867 מיליון ש"ח אשר הוכרז על-ידי החברה בחודש מרץ 2019.

2.4 - מגזרי פעילות

2.4.1 - כללי

מגזר פעילות הוא מרכיב בקבוצה אשר עוסק בפעילויות שמהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו, וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. מתכונת הדיווח בנוגע למגזרי הפעילות של החברה נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

פעילות הקבוצה מנוהלת בעיקר בשלושה (3) מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה של כרטיסי חיוב, סליקה של כרטיסי חיוב ופעילות מימון.

2.4.2 - עונתיות

תחומי ההנפקה, הסליקה והמימון נתונים לתנודות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי, ופסח), אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, וכן בחודשי הקיץ, המביא להתאמה לגידול בשימוש במוצרי אשראי בכרטיס האשראי וכן בלקיחת הלוואות לצורך מימון הצריכה. חג הפסח והתקופה טרום החג המאופיינים בדרך כלל במחזוריים גבוהים באופן יחסי לרבעונים אחרים, חלו בשנת 2018 מוקדם יותר בלוח השנה הלוועזי לעומת שנת 2019, ובהתאם השפיעו יותר על רבעון ראשון שנה קודמת מאשר על רבעון ראשון בשנה זו.

2.4.3 - מגזר ההנפקה

לפרטים אודות מגזר ההנפקה ראה סעיף 2.4.4 לדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018.

התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר ההנפקה (מיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
		התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר
404	353	סך כל ההכנסות מעמלות
(1)	(2)	הוצאות ריבית, נטו
1	(8)	(הוצאות) הכנסות אחרות
404	343	סך הכל הכנסות המגזר
116	129	הוצאות התפעול
115	88	תשלומים לבנקים
43	14	הרווח הנקי של המגזר

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פועלים אקספרס, אשר טופלה כצרוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

תוצאת המגזר לרבעון הושפעה מהירידה בשיעור העמלה הצולבת החל מיום 1 בינואר 2019, וכן מכניסתם לתוקף של הסכמי בנק הפועלים המעודכנים (לרבות השפעות חד פעמיות בגין יישום הסדר בנק הפועלים המעודכן) כפי שמוכר בהמשך. לפרטים אודות השפעת שינוי הסכמים עם בנק הפועלים על סעיף ההכנסות והתשלומים לבנק ראה סעיף 2.2 לדוח הדירקטוריון לעיל.

סך כל הכנסות מעמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 353 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 404 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה, אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 12.6%. ככלל הגורמים העיקריים לשינוי בהכנסות מעמלות הינם הירידה בשיעור העמלה הצולבת החל מ- 1 בינואר 2019, וכן מעבר להצגת סכומי עמלות מסוימים בנטו, במקום בברוטו בתקופות עבר כפי שמוכר בהמשך.

הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 163 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 194 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 16.0%. הקיטון נובע בעיקר מקיטון של כ- 33 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות שרות ועמלות מעסקאות מט"ח כתוצאה משינוי אופן הצגת ההכנסות מעמלות התעריפון השונות מהצגה ברוטו להצגה נטו, כפי שהוסבר לעיל, יצויין, כי בהכנסות מעמלות מעסקאות מט"ח, בניטרול שינוי ההצגה מברוטו לנטו חלה עלייה בהכנסות מעמלות אלו בגין גידול בהיקף העסקאות. בנוסף, בסעיף הכנסות מעמלת מנפיק חל גידול, מעלייה במחזור העסקאות בכרטיסי החברה שנסלקו על-ידי סולקים אחרים, ומנגד חל קיטון הנובע מירידת העמלה הצולבת החל בתחילת הרבעון הראשון וזאת עם כניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת.

הוצאות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 8 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של כ- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הנובע בעיקרו מהשפעת הפרשי שער בגין עסקאות מט"ח (של מחזיקי כרטיס בתירות יוצאת ו e-Commerce) וכן בהשפעת שינויים בשערי מט"ח על התחשבות עם הארגונים הבינלאומיים אשר מתבצעת במט"ח.

הוצאות התפעול הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 129 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 116 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 11.2%. עיקר הגידול בהוצאות התפעול נובע מגידול בהיקפי הפעילות וכן מגידול בתשלומים לארגונים הבינלאומיים, בסך של כ- 7 מיליון ש"ח, הנובעים משינוי בתעריפים וכן מעלייה במחזורי העסקאות בארץ ובחו"ל, וכן בגין השפעה של קיטון חד פעמי בהפרשות בגין שנים קודמות, ברבעון המקביל אשתקד, בעקבות הסכמות מסחריות בקשר עם סעיפי שכר דירה. מנגד, חל קיטון בהוצאות השכר לעומת רבעון מקביל אשתקד שאופייני גם בהשפעת הפחתה

מוצאת של קרן ההון בגין עובדי הבנק המושאלים במסגרת הליך ההיפרדות מבנק הפועלים וכן מגידול בעלויות שכר שהונו ברבעון זה לפרוייקטים עיקריים בתחום הטכנולוגיה, ראה סעיף 1.6.4. לדוח הדירקטוריון פרופורמה שנת 2018.

תשלומים לבנקים הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 88 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-115 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 23.5%. הקיטון נובע ממספר גורמים הפועלים בכיוונים שונים: שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים, אשר בא לידי ביטוי כפי שתואר לעיל במעבר מהצגה ברוטו של עמלות מסוימות ותשלומן לבנק (מקטין את ההוצאה בגין, תשלומים לבנקים מחד ואת ההכנסות מעמלות שירות מאידך), השפעת סיום ההתחשבות על-פי ההסכמים הקודמים עם בנק הפועלים, ויישום ההסכמים המעודכנים והסדר בנק הפועלים המעודכן (המגדילים את ההוצאה אשר חלקה הינה חד פעמית). ההשפעה נטו של כלל רכיבים אלו התבטאה בקיטון בהוצאה שנרשמה לרבעון, אל מול רבעון מקביל אשתקד. גורמים נוספים שהשפיעו על ההוצאה ברבעון הם קיטון בשיעור דמי המחזור הצמוד בעיקרו לשיעור העמלה הצולבת כתוצאה מכניסתו לתוקף של המתווה הסופי להורדת העמלה הצולבת, אשר קווצה בחלקה כתוצאה מעלייה במחזורי העסקאות בכרטיסים בנקאיים.

2.4.4 - מגזר הסליקה

לפרטים אודות מגזר הסליקה ראה סעיף 2.4.5 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר הסליקה (מיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר		
84	103	סך כל ההכנסות מעמלות
(1)	(1)	הוצאות ריבית, נטו
(2)	7	הכנסות (הוצאות) אחרות
81	109	סך הכל הכנסות המגזר
55	58	הוצאות התפעול
1	19	הרווח הנקי של המגזר

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פועלים אקספרס, אשר טופלה כצרוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

תוצאות מגזר הסליקה ברבעון הושפעו ממספר גורמים בהם הצמיחה בהיקפי הסליקה של החברה, הסביבה התחרותית בתחום המשפיעה על שחיקת העמלה, וכן מהפחתת שיעור העמלה הצולבת החל מיום 1 בינואר 2019 (לפרטים אודות נסיון העבר בדבר השפעת הירידה כאמור על הכנסות מגזר הסליקה בטווח הקצר ובטווח הקצר-בינוני, ראה סעיף 2.1.8 (ח) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018).

סך כל הכנסות מעמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 103 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 22.6%, הרבעון כולל השפעה חיובית על הכנסות מגזר הסליקה כתוצאה ממתווה ההפחתה הסופי של העמלה הצולבת. לפרטים אודות ההשפעה של מתווה הפחתת העמלה הצולבת לשנים 2019 ואילך וכן ניסיון העבר בדבר השפעת ירידה כאמור על הכנסות מגזר הסליקה בטווח הקצר ובטווח הקצר-בינוני, ראה סעיף 2.1.8 (ח) לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

הכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 7 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות של כ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, השינוי נובע בעיקרו מהפרשי שער בגין פעילות סליקת עסקאות מול בתי עסק בהן מתבצעות עסקאות במט"ח.

הוצאות התפעול הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ- 58 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 5.5%. עיקר הגידול בהוצאות התפעול נובע מגידול בהיקפי הפעילות ותשלומים הנובעים מהיקפי הפעילות. מנגד, חל קיטון בהוצאות השכר אל מול רבעון מקביל שאופיין בין היתר מהפחתה מוצאת של קרן ההון בגין עובדי הבנק המושאלים במסגרת הליך ההיפרדות מבנק הפועלים וכן מגידול בעלויות שכר שהונו לפרוייקטים עיקריים בתחום הטכנולוגיה ברבעון הנוכחי, ראה סעיף 1.6.4 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

2.4.5 מגזר מימון

לפרטים אודות מגזר מימון ראה סעיף 2.4.6 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר המימון (מיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר		
*-	*-	סך כל ההכנסות מעמלות
74	91	הכנסות ריבית, נטו
2	2	הכנסות אחרות
76	93	סך הכל הכנסות המגזר
11	14	הוצאות התפעול
23	34	הרווח הנקי של המגזר

(1) הוצג למפרע, בעקבות רכישת פועלים אקספרס, אשר טופלה כצרוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-91 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-74 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-23.0%, עיקר הגידול נובע מגידול ביתרות אשראי נושא ריבית לאנשים פרטיים.

הוצאות התפעול הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-14 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקר משינוי בהפרשות בגין תביעות תלויות ואחרות.

2.4.6 - מגזר אחר

הכנסות והוצאות אחרות של הקבוצה, אשר אינן משתייכות למגזרי הנפקה, הסליקה ו/או המימון, ואשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח, כוללות, בין היתר את: פעילות ישראלכרט נכסים, פעילות הקבוצה בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון, סליקת המחאות נוסעים מסוג "Visa" שהונפקו בעבר ושינויים בשערי ני"ע מוחזקים.

לפרטים נוספים בדבר מגזרי פעילות הקבוצה, ראה ביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

2.5 - פעילות חברות מוחזקות עיקריות

לחברה מספר חברות בת בבעלותה המלאה המפורטות להלן. כמו-כן, למועד חתימת הדוח לחברה מספר הסכמי שיתוף פעולה והשקעות בחברות ומיזמים נוספים העשויים להקנות לה החזקות מיעוט (בשיעורי אחזקה של עד 20% מהונן המונפק)¹⁴, אשר למועד הדוח כל אחת מהן אינה מהותית לחברה. יצוין, כי למועד חתימת הדוח החברה נמצאת בתהליך בחינה של מבנה הפעילות והמבנה הארגוני בקשר לחברות הבנות.

2.5.1 פועלים אקספרס

תרומת הרווח הנקי של פועלים אקספרס לתוצאות פעילות החברה בשלושת (3) החודשים הראשונים של שנת 2019, הסתכמה בכ-12 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה מקבילה אשתקד. יתרת ההשקעה בפועלים אקספרס ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-482 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-428 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018. לפרטים נוספים בקשר עם רכישתה של חברת פועלים אקספרס ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019. בחודש פברואר 2019, ניתן לחברה היתר מאת המפקח על הבנקים לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בפועלים אקספרס. במסגרת היתר נקבע, בין היתר, כי ישראלכרט תשמור בכל עת על גרעין שליטה בשיעור של 30% מכל סוג אמצעי השליטה בפועלים אקספרס ולא תהא רשאית לבצע כל טרנזקציה בהחזקות כאמור (לרבות בדרך של שיעבוד), וכן נקבעו הוראות לעניין דיווח בקשר עם שינוי ביתרת החזקות החברה בפועלים אקספרס.

2.5.2 יורופיי

יתרת ההשקעה ביורופיי ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-6 מיליון ש"ח בדומה לסך ההשקעה ביום 31 במרץ 2018.

2.5.3 ישראלכרט מימון

יתרת ההשקעה בישראלכרט מימון ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-391 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-309 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018.

2.5.4 צמרת מימונים

יתרת ההשקעה בצמרת מימונים ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-137 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-124 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018.

2.5.5 גלובל פקטורינג

יתרת ההשקעה בגלובל פקטורינג ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-43 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-33 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018.

2.5.6 ישראלכרט נכסים

יתרת ההשקעה בישראלכרט נכסים ליום 31 במרץ 2019 עמדה על כ-75 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-79 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018.

לפרטים נוספים אודות פעילותן של החברות לעיל, ראה סעיף 2.5 לדוח הדירקטוריון פרפורמה לשנת 2018.

14 יצוין, כי בהתאם להסכמי ההשקעה בחלק מהחברות האמורות, לחברה זכויות להגדלת חלקה בהן בכפוף להוראות כל דין, וכן זכויות עודפות לרווחים באותן חברות (ככל שיהיו) מעבר לחלקה בהן, והכל כפוף לתנאים שנקבעו.

3 - סקירת הסיכונים

3.1 - תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותה של הקבוצה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, כגון הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי. חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע הצופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, כמפורט ברישא לדוח זה.

בדבר פרטים נוספים אודות הסיכונים הכרוכים בפעילות הקבוצה ליום 31 במרץ 2019 [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון הראשון לשנת 2019. לפרטים אודות מיפוי גורמי סיכון עיקריים אליהם חשופה הקבוצה ראה סעיף 3 - טבלה 12 בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזן מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנדטיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

סיכון תפעולי: סיכון תפעולי הינו סיכון להפסד הנובע מאי נאותות או ממשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי ואינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

סיכונים אבטחת מידע ותקריית קיברנטיות (סייבר): הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות הקבוצה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד מי מחברות הקבוצה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של הקבוצה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לקבוצה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמא מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי הקבוצה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכת, התנהגות חוזרת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי ציות של קבוצת ישראל ככל מקום רלוונטי לפעילות הקבוצה להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי לרבות סיכון התנהגות הקבוצה אל מול לקוחותיה.

3.2 - סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על-פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו.

בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות.

החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.

המבנה הארגוני לניהול סיכונים האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת (3) מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייצרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרה ודיווח, המהווה גורם בקרה המבצע "בקר-על" בתהליך ניהול סיכונים האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכונים האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי.

מעגל הבקרה השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכונים אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכונים אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכונים האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי:

גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה.

גיבוש המלצות על שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה.

בקרת ניהול סיכוני אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכוני האשראי המבוצעות על-ידי מחלקת ניהול סיכונים.

מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על-ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתוכנית הביקורת המאושרת על-ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחזור האמור.

טבלה 4 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרץ 2018	ליום 31 במרץ 2019	
1. סיכון אשראי בעייתי (1) (2) (3)			
65	45	55	סיכון אשראי פגום
41	32	40	סיכון אשראי נחות
234	210	228	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
340	287	323	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
-	-		מזה חובות שאינם פגומים, בפיקוח של 90 יום או יותר
2. נכסים שאינם מבצעים (2)			
65	45	55	חובות פגומים
65	45	55	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (2) סיכון האשראי מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
- (3) לחברה לא קיים סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי.

טבלה 5 - תנועה ביתרות חובות (1) פגומים שנבחנו פרטנית (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	
15	15	31	יתרת חובות פגומים לתחילת שנה
23	5	2	יתרות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
-	-	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(6)	(3)	*	מחיקות חשבונאיות
(1)	(1)	(8)	גביית חובות שסווגו פגומים בתקופה (2)
31	16	25	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) גבייה מבתי עסק נעשית בעיקר באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

ליום 31 בדצמבר 2018 סיכון אשראי מסחרי	ליום 31 בדצמבר 2018 סיכון אשראי פרטי	ליום 31 במרץ 2018 סיכון אשראי מסחרי	ליום 31 במרץ 2018 סיכון אשראי פרטי	ליום 31 במרץ 2019 סיכון אשראי מסחרי	ליום 31 במרץ 2019 סיכון אשראי פרטי	
1.26%	0.59%	1.12%	0.55%	1.09%	0.51%	א. שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.43%	1.68%	2.42%	1.50%	1.36%	1.63%	ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל
1.62%	2.45%	1.67%	2.07%	0.19%	1.86%	ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.01%	1.77%	1.39%	1.73%	0.37%	1.64%	ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.28%	3.32%	2.58%	3.13%	2.27%	3.25%	ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*_	*_	*_	*_	*_	*_	ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*_	*_	*_	*_	*_	*_	ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
36.73%	49.14%	54.05%	54.05%	16.67%	49.44%	ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

* גובה מ-100%.
(1) במונחים שנתיים.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

נכון ליום 31 במרץ 2019 סיכון האשראי בגין אנשים פרטיים עמד על סך של כ-5,483 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-4,731 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2019, גידול בשיעור של כ-16%.

לפרטים אודות מוצרי האשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ראה סעיף 3.2 לדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018. ככלל, אשראי לאנשים פרטיים אינו מבוסס על בטחונות. האשראי המועמד לאנשים פרטיים מותאם, ככלל, לדירוג הסיכון של הלקוח.

ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים כולל תהליכי חיתום וכן ניטור ומעקב שוטף אחרי סיכון הלקוחות.

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל.

הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה. הרחבת פעילות האשראי הפרטי כאמור מבוצעת בין היתר באמצעות הרחבת מגוון מוצרים, הגדלת סכומי האשראי בהתאם לסיכון ופנייה לשכבות אוכלוסייה שונות.

יצוין, כי סיכון האשראי מושפע בין היתר מסוגי האוכלוסיות השונות להן מועמד האשראי, מהיקף האשראי המועמד ומשכו.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון לאנשים פרטיים מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. דירוג זה משמש כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח. המודלים עוברים ניטור שוטף, בדיקת טיוב וכיול תקופתיות וקבועות וזאת בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות. החיתום מתבצע בשני (2) אופנים: חיתום אוטומטי המבוסס על מודלי דרוג וחוקה עסקית, הנכתבים בכלים מתקדמים מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח בחברה, וחיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר לחיתום האוטומטי.

בהתאם להוראות הרגולציה, לחברה מדיניות ונוהל המטפלים בתהליכי העבודה ובכללים בגין פנייה יזומה למכירת אשראי לאנשים פרטיים. כאמור, נוהל עבודה בנושא מתן אשראי ללקוחות הפרטיים המתבסס על המדיניות, קובע, בין היתר, הגדרת תסריטי שיחה למכירת אשראי אשר כוללים מתן מידע ללקוח בנוגע לתנאי האשראי כגון: סכום האשראי, תקופת האשראי, ריבית נומינלית ומתואמת, סכום משוער לפירעון חודשי וכן דרכי התקשרות לצורך בירורים. כמו-כן, קובע הנוהל התייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו וכן תיעוד של נתוני הפנייה ללקוחות. בנוסף, הנוהל מכיל הגדרה של אוכלוסייה אשר אליה לא תתבצע פנייה יזומה למתן אשראי וזאת על מנת לעמוד בכללי הרגולציה.

חיתום אוטומטי

מעל ל-90% מהחלטות האשראי מתקבלות באמצעות תהליך החיתום האוטומטי. תהליך זה מבוסס על דירוג לקוחות חדשים וקיימים במודלים סטטיסטיים מתקפים (תשע (9) רמות דירוג סיכון ושונות דירוג סיכון נוסף במקרה של כשל, ובסך הכל עשר (10) רמות דירוג). המודלים משולבים בתוך חוקה עסקית הבוחנת את מצבו של הלקוח על סמך נתונים הנאספים ממקורות המידע של החברה וממקורות מידע חיצוניים נוספים. תהליך החיתום האוטומטי מדרג את רמת הסיכון של הלקוח. על סמך דירוג זה מוצע ללקוח אשראי בהיקף, במחיר ולתקופה התואמים את דירוג הסיכון שלו המשתקף במערכות החברה וכן את תיאבון הסיכון של החברה. דירוג הסיכון של הלקוח מתעדכן ומנוטר באופן שוטף לאורך תקופת האשראי שניתנה ללקוח.

חיתום ידני

תהליך החיתום הידני מתבצע במקרים בהם סכום האשראי המבוקש גבוה ו/או כאשר המערכת האוטומטית קובעת כי יש צורך במידע נוסף לגבי הלקוח. במקרים אלה, מועברת הבקשה לחיתום האשראי על-ידי עובדי אגף אשראי ומימון בהתאם לסמכויות האשראי. הבקשה מועברת בליווי מידע מפורט של תהליך החיתום האוטומטי. החלטת האשראי הסופית מבוססת הן על המלצת המודל והן על ניתוח המידע הנוסף שהתקבל. החלטת החיתום הידני מתועדת במערכת. החברה עוקבת אחר שינוי במאפייני הסיכון. כחלק מתהליכי הניטור והמעקב בנושא ניהול הסיכון, מעת לעת נעשות פעולות התאמה ועדכון עקרונות תהליכי חיתום האשראי במטרה להפחית את הסיכון כגון:

- התאמת המודלים.
 - עדכון סכומי הלוואות פוטנציאליות ללקוחות עתידיים למול רצועת דירוג הסיכון שלהם.
 - עדכון והתאמת מח"מ להלוואות פוטנציאליות עתידיות בהתאם לדירוג הסיכון.
 - התאמת שיעור הריבית לסיכון לווים עתידיים.
 - ניהול יעדי העמדת אשראי בהתאם לדירוג סיכון הלקוחות.
- החברה מנהלת את סיכון האשראי לאנשים פרטיים באמצעות מדיניות האשראי ותהליכי בקרה שוטפים ותקופתיים. הפעילות נחלקת לפעילות ניהול הסיכון, פעילות הגבייה ופעילות בקרה:

פעילות ניהול הסיכון

- ניהול חשיפות האשראי ללקוחות פרטיים מתבצע לפי חשיפה מקסימלית ללקוח הנקבעת בהתאם לפרמטרים שונים כגון: דירוג סיכון, מוצרי אשראי, ותק הלקוח, היסטוריית פירעונות ועוד.
- סכום של הלוואה לכל מטרה ללקוחות פרטיים מוגבלת לסכום מקסימלי של 80 אלפי ש"ח ולתקופה של עד 60 חודשים, כאשר מח"מ התיק עומד על כ-24 חודשים. סכום הלוואה בפועל נקבע לפי דירוג הסיכון של הלקוח.
- מדיניות תמחור האשראי לאנשים פרטיים מותאמת לדירוג הסיכון של הלקוחות.¹⁶
- מגבלות האשראי בחברה מגבילות את החשיפה ללקוחות פרטיים ברמת סיכון גבוהה, מתוך סך תיק האשראי לאנשים פרטיים.
- מדרג סמכויות האשראי בחברה מגביל את יכולת אישור חשיפות אשראי לאנשים פרטיים בהתאם להיררכיית סמכויות פנימית.
- שיעור המימון לאשראי לרכב, נקבע עבור כל לקוח בהתאם לבחינה פרטנית של הלקוח. ניתן להעמיד אשראי למימון רכב עד ל-100% מימון ולתקופה של עד 72 חודשים.

פעילות הגבייה

פעילות הגבייה מעוגנת בנוהל שהינו באחריות מנהל מחלקת אשראי צרכני (אשראי לאנשים פרטיים) וגבייה. הנוהל מסדיר את אופן הטיפול בהליכי גבייה, בהחזרים והעברתם לטיפול משפטי במידת הצורך. בעקבות צמיחת האשראי בשנים האחרונות ושינויים בהליכי פשיטת רגל נצפית עלייה בקושי לגבות חובות מלקוחות פרטיים.

16 לאור כניסתו הצפויה לתוקף של חוק אשראי הוגן, ייתכן שתוגבל יכולתה של החברה לשנות ריבית ללקוח שדירוג הסיכון שלו השתנה.

פעילות הבקרה

פעילות הבקרה כוללת שני (2) מעגלי בקרה. מעגל הבקרה הראשון כולל פיקוח ומעקב אחר סיכון האשראי לאנשים פרטיים, הנעשה באופן שוטף. עיקרי פעולות פיקוח על סיכון האשראי הינן: מעגל הבקרה הראשון מבוצע באגף אשראי ומימון בחברה. הניטור מתחיל הן ביחידה העסקית האחראית על העמדת האשראי לאנשים פרטים בסיוע פעילות אנליזה של מחלקת פיתוח ומידע עסקי אשראי והן במסגרת פעילות הבקרה של יחידת בקרה ודיווח.

פעילות מעגל הבקרה הראשון:

- בקרות יומיות העוסקות בעיקר בעמידה במגבלות אשראי וסמכויות.
- בחינה פרטנית של אשראי שהועמד ללקוחות קיימים. נבדקים שינויים בנתוני הלקוחות ובמצב האשראי שלהם.
- נבדקים סכומים חריגים שהועמדו ותקינות הריביות שהועמדו בהלוואות באמצעות הכרטיס והן באשראי מחוץ לכרטיס.
- בתחום הלוואות הרכב נבדקים תקינות ההזרמה, עמידה במגבלות, שעבודים ומשכונים, תקינות מסמכים משפטיים ונעשית בקרה חודשית על התיק.
- בקרות על פעילות תפעול האשראי בחברה (אחריות ישירה ועקיפה).
- בקרה על טיפול בהתראות והחזרים.

מעגל הבקרה השני מבוצע באגף ניהול סיכונים. במסגרת מעגל בקרה זה פועלת יחידת בקרה עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי. ליחידה תוכנית בקרה שנתית המותאמת להנחיות בנושא הבקרה כפי שמופיעות בניהול בנקאי תקין מספר 311 "ניהול סיכון אשראי". התוכנית כוללת הערכה בלתי תלויה ומתמשכת של תהליכי ניהול סיכון האשראי, כאשר תוצאות סקירות אלו מדווחות ישירות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה בחברה.

במסגרת מעגל הבקרה השני מבוצעות סקירות אשראי כדלקמן:

- נבדק אשראי מהותי (מעל 100 אלף ש"ח).
- נבדק מדגם מספק של אשראי אחר שאינו מהותי.
- נבדק אשראי בעייתי לסוגיו השונים (נחות, פגום ובהשגחה מיוחדת).
- נבדק אשראי אשר תנאיו שונו, אולם אינו מסווג כבעייתי.
- נבדק אשראי שנקבע על-ידי החברה או על-ידי הפיקוח על הבנקים כמחייב תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.
- נבדק אשראי מתוך אשראי לאנשים קשורים.
- נבדק אשראי היוצר מוקדי ריכוזיות של סיכון האשראי.

עומק הסקירות המבוצעות כולל מספר היבטים, לרבות:

- איכות האשראי (לרבות ביצועי הלווה).
- ציות למדיניות הדירוג ולמדיניות הסיווג, כולל חוות דעת על דירוג הלקוח.
- עמידה בהתניות שנקבעו בהסכם האשראי.

מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על-ידי הנהלת ודירקטוריון החברה. המדיניות כוללת, כאמור, גם פרק המתייחס לאשראי לאנשים פרטיים. החברה מגדירה יעדי איכות אשראי בתחום האשראי לאנשים פרטיים אשר מנוטרים במסגרת תוכנית העבודה השנתית של החברה. מעגל הבקרה הראשון מכין דיווח המציג את תמהיל תיק האשראי של החברה. התמהיל מציג, בין היתר, את פילוח התיק לפי מוצרי אשראי, ענפים, דירוגי סיכון, פריסה גיאוגרפית, עמידה במגבלות רגולטוריות ופנימיות, ניתוח ריבית מול סיכון ועוד. המידע מוצג ברמה רבעונית להנהלת החברה ולדירקטוריון החברה. מעגל הבקרה השני בראשותו של מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי הכולל מסמך המתאר את סיכונים האשראי של החברה. המידע מדווח להנהלת החברה בתדירות חודשית ואחת לרבעון לדירקטוריון החברה.

החברה מקבלת החלטות לגבי תפעול וניהול האשראי לאחר בחינה ועיון בתוצאות הדוחות של מעגל הבקרה הראשון והשני יחידו. לחברה נהלי עבודה בתחום אשראי לאנשים פרטיים. הנהלים מעודכנים באופן שוטף על-ידי המחלקות השונות.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות. בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לעניין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" ליום 31 בדצמבר של השנים 2018 ו-2017 לא קיימת קבוצת לווים שיתרת חבותם עולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו בהוראה 313).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפת אשראי שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים: ארגון מסטרקארד, אמקס וארגון ויזה, בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים. למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון הראשון לשנת 2019.

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק והנזילות

מערך ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות:
מנהל סיכונים שוק ונזילות (סמנכ"ל כספים ומנהלה) ומנהל סיכונים ראשי.

- מנהל הסיכונים הראשי אחראי על גיבוש מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ומנהל סיכונים שוק ונזילות אחראי על יישומה והטמעתה ובכלל זה:
 - אחריות על החשיפות הפיננסיות בחברה בכפוף למגבלות שאושרו על-ידי הדירקטוריון.
 - נהלי מעקב ובקרה בנושאים הקשורים לניהול חשיפות.
 - דיווח רבעוני לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות.
 - דיווח חודשי לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות השוטפים.
 - ניהול סיכונים המט"ח, כולל קבלת החלטות על גידור חשיפות מט"ח ארוכות טווח.
 - ניהול נכסים והתחייבויות (נב"ה).
 - מדידה ובקרה שוטפת של מדדי סיכון שוק ונזילות של החברה.
 - עריכת דו"חות סיכונים הריבית.
 - ניתוח תוצאות ועריכת ממצאים לדיון בהנהלה ובדירקטוריון.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי של החברה אחראי מתוקף תפקידו בין היתר לבקרת ניהול סיכונים השוק והנזילות של החברה. במסגרת זאת, הינו אחראי לפקח אחר יישומה של המדיניות והתליכי הניהול והבקרה של סיכונים השוק והנזילות בחברה וכן על גיבוש מדיניות נאותה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזן מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.
הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.
מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2018. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדו לצמצם את הנוזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.
תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה.
מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.
סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.
על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.
להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר, לרבות, השפעה על פריטים חוץ מאזניים, שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכונים שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על-פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על-פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון.
החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנו פער במח"מ והיקף של הנכסים וההתחייבויות בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המתותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

טבלה 7- שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה (במיליוני ש"ח)

ליום 31 במרץ 2019

סך הכל	מטבע חוץ* אחר	מטבע חוץ* דולר	מטבע ישראלי צמוד מדד	מטבע ישראלי לא צמוד	
22,822	46	245	94	22,437	נכסים פיננסיים
37	-	-	-	37	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
21,143	48	247	67	20,781	התחייבויות פיננסיות
37	-	2	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
1,679	(2)	(4)	27	1,658	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
(40)	-	-	-	(40)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
1,639	(2)	(4)	27	1,618	שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾

סך הכל	מטבע חוץ* אחר	מטבע חוץ* דולר	מטבע ישראלי צמוד מדד	מטבע ישראלי לא צמוד	
20,541	65	284	111	20,081	נכסים פיננסיים
-	-	-	-	-	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
17,717	30	288	79	17,320	התחייבויות פיננסיות
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,824	35	(4)	32	2,761	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
(104)	-	-	-	(104)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
2,720	35	(4)	32	2,657	שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽²⁾

סך הכל	מטבע חוץ* אחר	מטבע חוץ* דולר	מטבע ישראלי צמוד מדד	מטבע ישראלי לא צמוד	
21,352	66	241	93	20,952	נכסים פיננסיים
35	-	-	-	35	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
18,386	56	217	68	18,045	התחייבויות פיננסיות
35	-	-	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,966	10	24	25	2,907	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
(32)	-	-	-	(32)	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
2,934	10	24	25	2,875	שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים.
 (2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019)
 * לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 11 א לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

טבלה 8 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של החברה וחברות מאוחדות שלה

(במיליוני ש"ח)

31 במרץ 2019

שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראל לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראל לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראל לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שינוי בשווי הוגן נטו מותאם ¹ באחוזים
שינויים מקבילים							
1,641	27	(4)	(2)	1,662	23	1.4%	עלייה במקביל של 1%
1,590	27	(4)	(2)	1,611	(28)	(1.7)%	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
1,624	27	(4)	(2)	1,645	6	0.4%	התללה ²
1,619	27	(4)	(2)	1,640	1	0.1%	השטחה ³
1,628	27	(4)	(2)	1,649	10	0.6%	עליית ריבית בטווח הקצר
1,610	27	(4)	(2)	1,631	(8)	(0.5)%	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 במרץ 2018 (4)

שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראל לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראל לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראל לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השינויים בשיעורי הריבית** מטבע חוץ*** דולר	שינוי בשווי הוגן נטו מותאם ¹ באחוזים
שינויים מקבילים							
2,668	32	(4)	35	2,731	11	0.4%	עלייה במקביל של 1%
2,642	32	(4)	35	2,705	(15)	(0.6)%	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
2,666	32	(4)	35	2,729	9	0.3%	התללה ²
2,651	32	(4)	35	2,714	(6)	(0.2)%	השטחה ³
2,657	32	(4)	35	2,720	*-	-	עליית ריבית בטווח הקצר
2,657	32	(4)	35	2,720	*-	-	ירידת ריבית בטווח הקצר

הערות בעמוד הבא.

טבלה 8 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של החברה וחברות מאוחדות שלה

(המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018 (4)

שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד	שווי הוגן נטו מותאם ¹ של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית** מטבע ישראלי לא צמוד
שינויים מקבילים							
2,877	25	24	10	2,936	2	0.1	עלייה במקביל של 1%
2,869	25	24	10	2,928	(6)	(0.2)	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
2,882	25	24	10	2,941	7	0.2	התללה ²
2,869	25	24	10	2,928	(6)	(0.2)	השטחה ³
2,872	25	24	10	2,931	(3)	(0.1)	עליית ריבית בטווח הקצר
2,878	25	24	10	2,937	3	0.1	ירידת ריבית בטווח הקצר

* סכום הנמוך מ 0.5 מיליון ש"ח

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים.

(2) התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

(4) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019).

** בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 9 – השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

(במיליוני ש"ח)

שינויים מקבילים

ליום 31 במרץ 2019 הכנסות ריבית	ליום 31 במרץ 2019 מימון שאינן מריבית	ליום 31 במרץ 2019 סך הכל ⁽²⁾	ליום 31 במרץ 2018 הכנסות ריבית	ליום 31 במרץ 2018 מימון שאינן מריבית	ליום 31 במרץ 2018 סך הכל ⁽²⁾
43	*-	43	45	*-	45
(23)	*-	(23)	(23)	*-	(23)

ליום 31 במרץ 2018 הכנסות ריבית	ליום 31 במרץ 2018 מימון שאינן מריבית	ליום 31 במרץ 2018 סך הכל ⁽²⁾
47	*-	47
(21)	*-	(21)

* סכום הנמוך מ 0.5 מיליון ש"ח.

(1) בתרחיש ירידה קיימת מגבלת עקום ריבית שלילי במגזר הלא צמוד.

(2) לאחר השפעות מקוזות.

(3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס, אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019).

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

מטרתו של תהליך ניהול סיכונים הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתממש מאירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות, אשר אושרה בדירקטוריון בחודש מאי 2018, המבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות), תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באול לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע, כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין מספר 221, לפיו החל מיום זה, חברות כרטיסי האשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני (2) תנאים:

- א. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
- ב. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה. החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם לנוהל בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם. דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניותה העסקית ומצב השווקים. החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים (בנק הפועלים ובנקים אחרים), וכן באמצעות אשראי מגופים מוסדיים ותזרים מפעילות שוטפת.

כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף החברה פועלת להבטחת קווי נזילות ממוסדות פיננסיים. החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו להבטיח מקורות מימון מספקים.

למידע המפורט על סיכון הנזילות בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ראה](#) דוח על הסיכונים לרבעון הראשון לשנת 2019. להרחבה על סיכונים השוק ואופן ניהולם ראה חלק 6 לדוח על הסיכונים פרופורמה לשנת 2018.

3.4 סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הקבוצה, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הקבוצה במהלך השנה הקרובה. לעומת זאת, סיכון מתפתח מוגדר כאשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הקבוצה (בדרך כלל, מעבר לשנה הקרובה).

ניהול הסיכונים בקבוצת ישראלכרט מתואר בהרחבה בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018.

הסיכונים הבאים זוהו ע"י החברה כסיכונים מובילים ומתפתחים הרלוונטיים ביותר נכון למועד דיווח זה:

3.4.1 סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הינו סיכון מהותי במסגרת פעילותה העסקית של החברה. במסגרת ניהול הסיכון התפעולי הנושאים הבאים נמצאו כמובילים ומתפתחים:

3.4.1.1 המשכיות עסקית

פעילותה העסקית של החברה מתנהלת בסביבה תחרותית ועסקית משתנה, במוצרים אותם היא מספקת וברגולציה לה כפופה החברה. פעילות זו חשופה לאירועי אסון אשר השלכותיהם עלולות לגרום לפגיעה ברציפות הפעילויות העסקיות. חוסר מוכנות להשלכות אלו, עלול לחשוף את החברה לנזק כלכלי, משפטי ותדמייתי חמור ואף לאיים על יכולת שרידותה העסקית. על כן, הבטחת הפעילות בסביבה זו מחייבת את החברה להיערך להשלכות אירועי חירום. ההיערכות להמשכיות עסקית תתייחס לחיי אדם כאל ערך עליון.

3.4.1.2 סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר)

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו.

המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכוון או שלא במתכוון על-ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על-ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף לאור התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות על-פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים.

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל.

בחמש השנים האחרונות לא אירעו בחברה אירועי סייבר מהותיים אשר השפיעו על הדוחות הכספיים ו/או הגשת תביעות, פגיעה במוניטין וכדומה.

3.4.2 סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון גלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה.

בעקבות עדכונים רגולטוריים תכופים בהקשר לפעילות חברות כרטיסי האשראי, החברה רואה סיכון זה כסיכון מהותי.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שישומו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מיידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפה.

לפרטים נוספים אודות ההשפעות הרגולטוריות על תחומי הפעילות של החברה ראה ביאור 2.8.g. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

3.4.3 סיכון אסטרטגי ותחרות

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחי ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא מתאים של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית. הסיכון האסטרטגי מושפע מגורמי סיכון פנימיים וחיצוניים. גורמי סיכון פנימיים כוללים גורמים פנים ארגוניים המביאים לכך שהחברה אינה עומדת בתוכניות העבודה שלה.

גורמי סיכון חיצוניים כוללים בין היתר את הסביבה העסקית/תחרותית בה פועלת החברה המאופיינת בתחרות עזה, הולכת וגוברת, הן מצד הגופים העיקריים הפועלים בתחום והן מצד גופים חדשים העתידים להתחיל ולפעול בתחומי הפעילות בהם עוסקת החברה, לרבות כתוצאה מהוראות רגולטוריות מקלות/מעודדות לכניסתם של שחקנים חדשים. תחרות כאמור מובילה ועשויה להוביל לשינויים מהירים בשוק, לרבות השפעה על נתחי שוק ומחירים וכן על המודל העסקי של החברה.

בשל אופי הפעילות והשירותים הניתנים בתחום, יכולתה של הקבוצה להבדיל את עצמה באופן משמעותי ביחס למתחריה, להתמודד עם כלל היבטיה של תחרות זו, לשמור על נתחי שוק ולצמצם פגיעה אפשרית בתוצאותיה כתוצאה מתחרות כאמור, הינה מוגבלת.

כן כוללים גורמים חיצוניים כאמור ספקים מהותיים עימם קשורה הקבוצה אשר הפסקת ההתקשרות עימם באופן לא מתוכנן עלולה להביא לפגיעה ביכולתה של החברה לממש את האסטרטגיה שלה ולהביא לפגיעה בתוצאותיה העסקיות.

היעדים האסטרטגיים של החברה יקבעו תוך התאמה לתיאבון לסיכון, וליעדי ההון באמצעות תכנון ההון.

3.4.4 סיכון ציות והלבנת הון

סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של קבוצת ישראלכרט, בכל מקום רלוונטי לפעילות הקבוצה, להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

סיכון הציות כולל סיכון לסנקציות, הגבלות משפטיות או רגולטוריות, הפסד כספי משמעותי או פגיעה במוניטין של קבוצת ישראלכרט. מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית והפיננסית מחייבות את קבוצת ישראלכרט להקפדה יתרה על הוראות הציות הכוללות - חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לרבות עמדות שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של הקבוצה.

סיכון התנהגותי (Conduct Risk) הינו הסיכון הגלום בהתנהגות הקבוצה אל מול לקוחותיה והוא מאגד תחתיו תחומים שונים, כדוגמת גילוי נאות ואשראי הוגן, העלולים להוביל להתנהלות שאינה הוגנת אל מול הלקוח. סיכון זה נמצא במגמת התפתחות והחקיקה החדשה שמה במרכז את טובת הלקוח ומחייבת את החברות הפיננסיות לשמירה על הגינות והוגנות בעת מתן השירות.

קבוצת ישראלכרט מקנה חשיבות רבה להתנהלות ראויה המבוססת על אמינות, שקיפות וכבוד. הקבוצה פועלת בהתאם לקוד האתי שקבעה לעצמה, המחייב את עובדיה ומשקף את כללי ההתנהגות שהקבוצה מחויבת אליהם, תוך מתן התייחסות לתחומי הממשק אל מול הלקוח.

בחודש פברואר 2019 שילמה החברה עיצום כספי בסך של 675 אלפי ש"ח בנושא שיווק אשראי - חובת אזהרה בפרסומת. לפי החלטת המפקח על הבנקים, הטלת העיצום הכספי היא בשל הפרה של סעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), מאחר שבמסגרת הקמפיין הרחב בו נקטה החברה, בפרסומת שהוצגה באתר האינטרנט השיווקי של החברה בגרסת המכשיר הנייד, לא פרסמה אזהרה כנדרש בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), אלא באמצעות קישור ל-"דף נחיתה" המפנה לאזהרה. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4 לדוח דירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

4 - מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 - מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית" לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018. בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה.

חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019, הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

הנושאים עיקריים בהם נעשה שימוש בהערכות ואומדנים הינם: הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות וזכויות עובדים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הקבוצה בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון פרופורמה לשנת 2018.

כאמור בביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019, הדוחות הכספיים הוצגו למפרע כדי לייצג את השינוי ביישות החשבונאית הנובעת מרכישת פועלים אקספרס שטופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה.

איל דשא יו"ר הדירקטוריון

ד"ר רון וקסלר מנהל כללי

תל אביב, 15 במאי 2019.

הצהרת המנהל הכללי

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראלכרט בע"מ ("**החברה**") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 ("**הדוח**").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾.
וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידיים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

ד"ר רון וקסלר מנהל כללי

תל אביב, 15 במאי 2019.

אני, רם גב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראלכרט בע"מ ("החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾.
וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת הנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

רם גב סמנכ"ל כספים

תל אביב, 15 במאי 2019.

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראלכרט בע"מ ("החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾.
וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

סיגל ברמק מנהלת המחלקה לחשבות וכספים חשבונאית ראשית

תל אביב, 15 במאי 2019.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 31 במרץ 2019

עמוד	
49	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
51	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
52	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
53	תמצית מאזנים ביניים מאוחדים
54	תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון
55	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
57	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של ישראלכרט בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "החברה"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.8. בדבר הליכי רגולציה ובביאור 8.ד.14-13. בדבר בקשה לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

סומך חייקין רואי חשבון

זיו האפט רואי חשבון

תל אביב, 15 במאי 2019.

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים

(במיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 בלתי מבוקר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾ בלתי מבוקר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾ מבוקר	ביאור
הכנסות			
456	488	2,025	מעסקאות בכרטיסי אשראי
88	72	312	הכנסות ריבית, נטו
8	4	2	הכנסות אחרות
552	564	2,339	סך כל ההכנסות
הוצאות			
26	34	152	בגין הפסדי אשראי
202	183	724	תפעול **
113	113	456	מכירה ושיווק **
24	24	95	הנהלה וכלליות **
88	115	483	תשלומים לבנקים
453	469	1,910	סך כל ההוצאות
99	95	429	רווח לפני מיסים
27	26	112	הפרשה למיסים על הרווח
72	69	317	רווח לאחר מיסים
2	*-	1	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
74	69	318	רווח נקי
0.37	0.35	1.59	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)⁽²⁾
200	200	200	מספר מניות רגילות ששימשו לחישוב (במיליונים)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח
** מזה: שכר ונלוות בתקופות של שלושת החודשים שהסתיימו בימים 31 במרץ 2019 ו-2018 בסך של כ-84 וכ-91 מיליון ש"ח, בהתאמה וכ-326 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018.

בסעיפים אלה כלולים בין היתר רכיבי עלות הטבה מוגדרת שאינם עלות שירות בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו בימים 31 במרץ 2019 ו-2018 בסך של כ-1 מיליון ש"ח וכ-12 מיליון ש"ח, בהתאמה וכ-24 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018.

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).
(2) הוצג למפרע, ראה ביאור 7.ה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

איל דשא יו"ר הדירקטוריון
ד"ר רון וקסלר מנהל כללי
רם גב סמנכ"ל כספים
סיגל ברמק מנהלת המחלקה לחשבות וכספים חשבונאית ראשית

תל אביב, 15 במאי 2019.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל

(במיליון ש"ח)

	לשלושה חודשים		
	לשלושה חודשים	שהסתיימו	לשלושה חודשים
	ביום 31 במרץ	ביום 31 במרץ	שהסתיימו
	ביום 31 בדצמבר	2018 ⁽¹⁾	ביום 31 במרץ
	2018 ⁽¹⁾	בלתי מבוקר	2019
	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
רווח נקי	318	69	74
רווח כולל אחר לפני מיסים:			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽²⁾	6	3	-
התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים ⁽³⁾	24	17	(6)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים	30	20	(6)
השפעת המס המתייחס			
	(7)	(5)	2
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים	23	15	(4)
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה לאחר מיסים	341	84	70

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

(2) ראה ביאור 1. ד. להלן.

(3) ראה ביאור 4 ו-9 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים ביניים מאוחדים

(במיליון ש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾ מבוקר	ליום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾ בלתי מבוקר	ליום 31 במרץ 2019 בלתי מבוקר	ביאור	
נכסים				
106	192	178		מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,446	19,992	22,815	5	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽²⁾
(242)	(199)	(244)		הפרשה להפסדי אשראי
21,204	19,793	22,571		חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	30	50		ניירות ערך
6	5	8		השקעות בחברות כלולות
305	282	339		בניינים וציוד
335	837	383		נכסים אחרים ⁽²⁾
21,989	21,139	23,529		סך כל הנכסים
התחייבויות				
2,837	2,008	5,442		אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
15,233	15,290	15,316	6	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
462	640	567		התחייבויות אחרות
18,532	17,938	21,325		סך כל ההתחייבויות
			8	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
3,457	3,201	2,204		הון המיוחס לבעלי מניות החברה
3,457	3,201	2,204		סך כל ההון
21,989	21,139	23,529		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).
 (2) ראה ביאור 2.3.1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון

(במיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

סך הכל	ההון	עודפים	רווח	סך הון	קרנות הון	קרנות הון	הון	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
			כולל אחר	המניות	קרנות הון	מבעל	פרמיה	
סך הכל	ההון	עודפים	מזטבר	וקרנות הון	שליטה	על מניות	הנפרע	
3,457	3,341	4	112	16	96	*-		יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
-	16	(16)	-	-	-	-	-	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽¹⁾
3,457	3,357	(12)	112	16	96	*-		יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
-	*-	-	*-	-	-	*-	-	השפעת שינוי בהרכב הון המניות ⁽²⁾
74	74	-	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(456)	(360)	-	(96)	-	(96)	-	-	תשלום בגין צרוף עסקים תחת אותה שליטה ⁽³⁾
(867)	(867)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ:
-	-	-	-	-	-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
(4)	-	(4)	-	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
2,204	2,204	(16)	16	16	-	-	-	יתרה ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018⁽⁵⁾

סך הכל	ההון	עודפים	רווח	סך הון	קרנות הון	קרנות הון	הון	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
			כולל אחר	המניות	קרנות הון	מבעל	פרמיה	
סך הכל	ההון	עודפים	מזטבר	וקרנות הון	שליטה	על מניות	הנפרע	
3,117	3,023	(19)	113	17	96	*-		יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
69	69	-	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
*-	-	-	*-	*-	-	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ:
15	-	15	-	-	-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
3,201	3,092	(4)	113	17	96	*-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
								יתרה ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018⁽⁵⁾

סך הכל	ההון	עודפים	רווח	סך הון	קרנות הון	קרנות הון	הון	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
			כולל אחר	המניות	קרנות הון	מבעל	פרמיה	
סך הכל	ההון	עודפים	מזטבר	וקרנות הון	שליטה	על מניות	הנפרע	
3,117	3,023	(19)	113	17	96	*-		יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
318	318	-	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ:
23	-	23	-	-	-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
3,457	3,341	4	112	16	96	*-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
								יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

* כסום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ראה גם ביאור 1.ד. להלן.

(2) ראה ביאור 7.ה. להלן.

(3) ראה ביאור 2 להלן.

(4) ראה ביאור 1.ב. להלן.

(5) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾ מבוקר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾ בלתי מבוקר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 בלתי מבוקר	
318	69	74	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח נקי לתקופה
התאמות:			
(1)	*-	(2)	חלק החברה ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
90	19	22	פחת על בניינים וציוד
152	34	26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1	-	-	ירידת ערך של מניות שאינן למסחר
-	-	(5)	רווח שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
*-	-	*-	רווח/הפסד ממימוש בניינים וציוד
(18)	(9)	(8)	מיסים נדחים, נטו
(66)	1	2	שינוי בהפרשות והתחייבויות לעובדים
(1)	*-	*-	שיערוך פיקדונות בתאגידים בנקאיים
(4)	6	2	התאמות בגין הפרשי שער
שינויים בנכסים שוטפים			
(907)	(699)	(1,284)	שינוי בחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
(66)	(75)	(36)	שינוי בנכסים אחרים, נטו, לרבות פקטורינג ⁽²⁾
שינויים בהתחייבויות שוטפות			
689	746	83	שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
(51)	47	73	שינוי בהתחייבויות אחרות, נטו
136	139	(1,053)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).

(2) ראה ביאור 1.ג.2.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

(במיליון ש"ח)

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾ בלתי מבוקר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
רכישת בניינים וציוד	(23)	(33)	(127)
רכישת חברה מוחזקת	-	-	*-
רכישת מניות שאינן למסחר	(1)	(12)	(2)
צירוף עסקים תחת אותה שליטה ⁽²⁾	-	(456)	-
תמורה מממוש בניינים וציוד	-	*-	*-
הפקדת פיקדונות בבנקים	(1)	(1)	(8)
משיכת פיקדונות מבנקים	1	1	8
שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו, לרבות פקטורינג ⁽³⁾	(26)	(110)	(843)
מזומנים נטו לפעילות השקעה	(50)	(611)	(972)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
תשלום דיבידנד לבעלי המניות	-	(867)	-
אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו	(12)	2,605	817
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון	(12)	1,738	817
עליה (ירידה) במזומנים	77	74	(19)
יתרת מזומנים לתחילת השנה	113	98	113
השפעת תנועות בשער חליפין על יתרות מזומנים	(6)	(2)	4
יתרת מזומנים לסוף התקופה	184	170	98
ריבית, דיבידנדים ומסים ששולמו ו/או התקבלו			
ריבית שהתקבלה	80	98	339
ריבית ששולמה	5	7	24
דיבידנדים שהתקבלו	*-	*-	1
דיבידנדים ששולמו	-	867	-
מסים על ההכנסה ששולמו	33	31	163
מסים על ההכנסה שהתקבלו	-	14	35
נספח א'			
פעולות השקעה ומימון שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים			
רכישת בניינים וציוד כנגד התחייבות לספקים	9	23	4

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2 להלן).
 (2) ראה ביאור 2 להלן.
 (3) ראה ביאור 2.3.1.

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

א. כללי

ישראל כרטיס בע"מ (להלן: "החברה" או "ישראל כרטיס") הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1975 כחברה פרטית על-פי פקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983. ליום 31 במרץ 2019 ("מועד הדוח"), הוחזקה החברה בשיעור של כ- 98.2% על-ידי בנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים"). נכון למועד פרסום הדוח מחזיק בנק הפועלים בשיעור של כ- 33% מהונה המונפק והנפרע של החברה, לפרטים נוספים ראה ביאור 12.א. להלן. למועד פרסום הדוח, החברה הינה תאגיד עזר על-פי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות רישוי").

כחלק מרה ארגון שביצע בנק הפועלים לקראת הנפקתה של ישראל כרטיס, רכשה ישראל כרטיס בחודש מרץ 2019, את מלוא הון המניות של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "פועלים אקספרס"), וזאת בתמורה ל- 456 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

החברה פועלת בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב המותגים "ישראל כרטיס", "Mastercard", "American Express" ו-"Visa" ובתחום המימון. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של החברה ליום 31 במרץ 2019 כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה וכן את זכויות החברה בחברות כלולות. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אלה אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית דוחות כספיים ביניים אלו יחד עם הדוחות הכספיים השנתיים של החברה והביאורים הנלווים להם לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 שנחתמו ב- 25 בפברואר 2019 ויחד עם הדוחות הכספיים פרופורמה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 והביאורים הנלווים להם שנחתמו ב- 6 במרץ 2019, המצורפים לתשקיף להשלמה מתאריך 10 במרץ 2019 כפי שתוקן ביום 2 באפריל 2019 ("דוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018").

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות הכספיים של ישראל כרטיס לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 שנחתמו ביום 25 בפברואר 2019 וכן המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים פרופורמה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 שנחתמו ביום 6 במרץ 2019, למעט המפורט בסעיף ד' להלן, המיושמת החל מיום 1 בינואר 2019.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון החברה ביום 15 במאי 2019.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

1. ביום 3 במרץ 2019 רכשה החברה מבנק הפועלים את מלוא החזקותיו בחברת פועלים אקספרס וזאת בתמורה ל- 456 מיליון ש"ח. לצורך מימון הרכישה כאמור, הועמדה לישראל כרטיס בחודש פברואר 2019 הלוואה בסך של 500 מיליון ש"ח מגוף פיננסי. לפרטים אודות העסקה והשפעתה על תמצית דוחות כספיים ביניים אלו, ראה ביאור 2 להלן.
2. ביום 27 במרץ 2019, שילמה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 867 מיליון ש"ח אשר הוכרז על-ידי החברה בחודש מרץ 2019.
3. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2019, יושם לראשונה התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("נב"ת 470"). במסגרת יישום נב"ת 470, החלו הבנקים להעביר לקבוצה, במהלך הרבעון, את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים בנקאיים שהונפקו על-ידם (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועדי החיוב של הלקוח, הפרוסים על פני מספר מועדים במהלך החודש וללא תלות בזכות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה. ליישום נב"ת 470 השפעה מהותית על פרופיל הנזילות ועל עיתוי פערי התזרים התוך חודשיים בפעילות התשלומים. ההשפעה באה לידי ביטוי, בין היתר, בקיטון מהותי של רמת הניצול המקסימלית של אשראי קצר (On-Call) מתאגידים בנקאיים ואחרים (לעומת המצב של לפני תיקון נב"ת 470). וכן בשינוי עיתוי פערי התזרים על פני ימי החודש. כיוון שהעברת הכספים מהבנקים תחת נב"ת 470 הינה לרוב בסמוך לאחרי תחילת החודש (לעומת המצב של לפני תיקון נב"ת 470). הרי שלתאריך החתך, נצברת יתרת חייבים גבוהה יותר בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים (לעומת המצב של לפני תיקון נב"ת 470) ומנגד, גדלה יתרת האשראי הקצר (On-Call).
4. יצויין, כי גובה הניצול הממוצע של יתרת אשראי קצר (On-Call) שונה על-פי רוב, מגובה יתרת אשראי זה בתאריך החתך. לפרטים אודות שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים ראה ביאור 13.

ג. עקרונות הדיווח הכספי

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
- כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
2. החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה הקבוצה, מסווגת הקבוצה את יתרת החייבים בגין פעילות הפקטורינג, לרבות פקטורינג רכש, בסעיף חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחריים.

ג. עקרונות הדיווח הכספי (המשך)

3. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכת אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם, נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים אלה. ליישום הוראות אלו לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט השפעה על אופן ההצגה והגילוי (ראה להלן).

סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים

במסגרת המעבר של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לאימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בהתאם לחזור מיום 30 באוגוסט 2018, על תאגידים בנקאיים ליישם את העדכונים שחלו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים.

בהתאם לכך, נכללו תיקונים להוראות אשר מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו במסגרת ASU 2016-01 ו-ASU 2018-03. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות זמינות למכירה שיש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד במקום ברווח כולל אחר; השקעות במניות שאין להן שווי הוגן זמין, אשר מוצגות היום לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), יוצגו ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מפיק. כמו כן, עודכנו שיטות קביעת השווי ההוגן לצורך עריכת הביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

בהתאם לחזור, ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

יישום ההוראות החדשות הביא לסיווג מחדש של יתרת רווחים נטו שטרם מומשו בגין מניות זמינות למכירה בסך של כ-16 מיליון ש"ח מרווח כולל אחר מצטבר לעודפים. ראה גם ביאור 4 להלן.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטיות המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של בנקים וחברות כרטיסי אשראי להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחזוק הקשר בין גיהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של חברות כרטיסי האשראי בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: הפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

החברה החלה בבחינת השלכות המכתב על דוחותיה הכספיים ובהערכת ליישומם.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)
2. הכירות

בהתאם לחוזר מיום 1 ביולי 2018, החברה תאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הכירות ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 קודיפיקציה בדבר הכירות. תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של חברות כרטיסי אשראי בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה, הינם בין היתר:

חברות כרטיסי אשראי שחוכרות נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסוגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שימוש (Right of use) שמשקף את הזכות של החברה להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן החברה מוכרת נכס וחוכרת אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842.

התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2020 ואילך. בעת היישום לראשונה, תפעל החברה בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי ההשוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

החברה בוחנת את השפעת החוזר על דוחותיה הכספיים.

3. עדכון תקינה ASU 2018-15 בדבר הטיפול בעלויות הטמעה בהסדרים של שירותי מחשוב ענן

ביום 29 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-15 בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות הטמעה (Implementation Costs) בהסדרים של שירותי מחשוב ענן (CCA - cloud computing arrangements), המהווה תיקון לתת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנות לשימוש עצמי.

בהתאם לעדכון זה, עלויות שהתהוו לצורך הטמעה של הסדרים של שירותי מחשוב ענן (כגון: עלויות התאמת התוכנה לצרכי הלקוח) ידחו או ייזקפו לרווח או הפסד באותו האופן שבו הן היו מטופלות בהתאם להוראות בדבר תוכנות לשימוש עצמי.

בנוסף, במסגרת העדכון נקבע, בין היתר, כדלקמן: עלויות ההטמעה הנדחות יופחתו לרווח או הפסד בהתאם לתקופה החוזית של ההסדר הכוללת תקופות הארכה, אשר ודאי באופן סביר (reasonably certain) שימומשו על-ידי הלקוח או שמימושן נשלט על-ידי הספק; עלויות ההטמעה הנדחות יהיו כפופות להוראות בדבר ירידת ערך באופן זהה לנכסי תוכנה לשימוש עצמי; העלויות הנדחות יוצגו במאזן, בדוח רווח או הפסד ובדוח על תזרימי המזומנים באותה שורה שבה נרשמות העמלות המשולמות הקשורות להסדרים של מחשוב ענן; וכן לקוחות של הסדרי מחשוב ענן והסדרי רישיון תוכנה יהיו כפופים לדרישות גילוי כמותיות ואיכותיות חדשות החלות בקשר לעלויות הטמעה כאמור.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי, לרבות בתקופת ביניים. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום באופן של מכאן ואילך או בחלופה של יישום למפרע.

החברה בוחנת את ההשפעה של ההוראות על דוחותיה הכספיים.

4. עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם ה-FASB, את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות הטבה מוגדרת - כללי. תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להם שתי תכניות או יותר.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע.

החברה בוחנת את ההשפעה של ההוראות על דוחותיה הכספיים.

ביאור 2 – צירוף עסקים תחת אותה שליטה

כחלק מרה ארגון שביצע בנק הפועלים לקראת הנפקתה של ישראלכרט, רכשה ישראלכרט ביום 3 במרץ 2019 את מלוא הון המניות של פועלים אקספרס וזאת בתמורה ל-456 מיליון ש"ח. בהסכם לרכישת המניות האמורות ("הסכם רכישת מניות פועלים אקספרס") נקבע, כי רכישת המניות נעשית בהתבסס על מצב פועלים אקספרס כפי שהוא (AS IS). בנוסף, בכל הקשור או הנוגע למצבה העסקי של פועלים אקספרס, פעילותה, נכסיה או התחייבויותיה עד מועד הרכישה ("פעילות פועלים אקספרס"), נקבעה בהסכם רכישת מניות פועלים אקספרס תניית ויתור הדדי על תביעות של החברה, בנק הפועלים ופועלים אקספרס בכפוף לאמור בהסכם ובתנאים המפורטים בו. כן נקבעה בהסכם רכישת מניות פועלים אקספרס, כי ככל שתוגש תביעה בגין פעילות פועלים אקספרס כנגד מי מהצדדים להסכם על-ידי צד שלישי, ישראלכרט תישא באחריות לתביעה זו ותשיב לבנק הפועלים מיד עם קבלת דרישה ראשונה כל סכום שייקבע, בפסק דין חלוט, כי על בנק הפועלים לשלמו לתובע, והכל בכפוף לתנאים המפורטים בהסכם. לצורך מימון הרכישה כאמור, הועמדה לישראלכרט בחודש פברואר 2019 הלוואה בסך של 500 מיליון ש"ח מגוף פיננסי, ההלוואה כאמור תעמוד לפירעון בתשלומים חצי שנתיים (החל מפברואר 2021 ועד לפברואר 2023).

כמו-כן, החברה קיבלה את אישור American Express Company ("ארגון אמריקן אקספרס" או "Amex") לביצוע הרכישה של פועלים אקספרס על-ידי ישראלכרט, וכל זאת בכפוף לכך שלא חל שינוי באופן ניהול פעילות המותג American Express בישראל על-ידי פועלים אקספרס, כפי שנקבע בין פועלים אקספרס לארגון אמריקן אקספרס.

עסקת הרכישה טופלה בדוחות הכספיים כצירוף עסקים של ישויות תחת אותה שליטה, לפי שיטת As Pooling ("בדומה לאיחוד העניין") ותמורת הרכישה טופלה כגריעה מההון כנגד עודפים לאחר קיזוז מהפרמיה במלואה כמתאפשר בהתאם לנושא 805 בקודפיקציה. הדוחות הכספיים נערכו על מנת לשקף למפרע את מצב הפעילות ותוצאות הפעילות של הקבוצה לאחר הרכישה של פועלים אקספרס, כאילו העסקה התרחשה מאז ומעולם. בהתאם, משמעות הטיפול הינה כי נכסי פועלים אקספרס, התחייבויותיה וההון שלה צורפו בדרך של סכימה לנכסים ולהתחייבויות של ישראלכרט למפרע (אשר בא לידי ביטוי גם במספרי ההשוואה). השלמת העסקה והתשלום בגינה בוצעו בחודש מרץ 2019, לפיכך במועד ביצוע העסקה קטן ההון המצרפי בגובה התמורה (456 מיליון ש"ח). ראה דוח על השינויים בהון לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019. בהמשך ליישום שיטת ה-As Pooling, כאמור לעיל, בתמצית הדוחות הכספיים, מספרי השוואה בתמצית הדוחות הכספיים כמו גם מספרי ההשוואה בביאורים לתמצית הדוחות הכספיים למעט ביאור 7, הון הלימות הון ומינוף, הוצגו למפרע על מנת לשקף את רכישת פועלים אקספרס.

הטבלאות המצורפות מציגות את ההשפעה של עסקת הרכישה על מספרי ההשוואה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים:

הרכב ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ליום 1 בינואר 2018 (מבוקר)

(מיליון ש"ח)

סך כל ההון	פועלים אקספרס	ישראלכרט	סך כל ההון
*_	*_	*_	הון המניות הנפרע
96	35	61	פרמיה על מניות
17	*_	17	קרן הון מבעל שליטה
113	35	78	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון
(19)	*_	(19)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
3,023	381	2,642	עודפים
3,117	416	2,701	סך כל ההון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח

ביאור 2 - צירוף עסקים תחת אותה שליטה (המשך)

מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

(מיליון ש"ח)

מאזן מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פועלים אקספרס	ישראלכרט	מאזן מאוחד
נכסים				
192	-	31	161	מזומנים ופיקדונות בבנקים
19,992	(267)	2,749	17,510	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(199)	-	(20)	(179)	הפרשה להפסדי אשראי
19,793	(267)	2,729	17,331	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
30	-	-	30	ניירות ערך
5	-	-	5	השקעות בחברות כלולות
282	-	2	280	בניינים וציוד
837	(532)	551	818	נכסים אחרים
21,139	(799)	3,313	18,625	סך כל הנכסים
התחייבויות				
2,008	-	3	2,005	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,290	(267)	2,859	12,698	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
640	(532)	23	1,149	התחייבויות אחרות
17,938	(799)	2,885	15,852	סך כל ההתחייבויות
הון				
3,201	-	428	2,773	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
3,201	-	428	2,773	סך כל ההון
21,139	(799)	3,313	18,625	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) ביטול יתרות הדדיות

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

(מיליון ש"ח)

מאזן מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פועלים אקספרס	ישראלכרט	מאזן מאוחד
נכסים				
106	-	17	89	מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,446	(271)	2,648	19,069	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(242)	-	(22)	(220)	הפרשה להפסדי אשראי
21,204	(271)	2,626	18,849	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
33	-	-	33	ניירות ערך
6	-	-	6	השקעות בחברות כלולות
305	-	5	300	בניינים וציוד
335	(551)	572	314	נכסים אחרים
21,989	(822)	3,220	19,591	סך כל הנכסים
התחייבויות				
2,837	-	*-	2,837	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,233	(271)	2,737	12,767	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
462	(551)	13	1,000	התחייבויות אחרות
18,532	(822)	2,750	16,604	סך כל ההתחייבויות
הון				
3,457	-	470	2,987	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
3,457	-	470	2,987	סך כל ההון
21,989	(822)	3,220	19,591	סך כל ההתחייבויות וההון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ביטול יתרות הדדיות

ביאור 2 - צירוף עסקים תחת אותה שליטה (המשך)

רווח והפסד מאוחד לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)
(מיליון ש"ח)

רווח והפסד מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פועלים אקספרס	ישראלכרט	רווח והפסד מאוחד
הכנסות				
488	*-	111	377	מעסקאות בכרטיסי אשראי
72	-	*-	72	הכנסות ריבית, נטו
4	(8)	(1)	13	הכנסות (הוצאות) אחרות
564	(8)	110	462	סך כל ההכנסות
הוצאות				
34	-	4	30	בגין הפסדי אשראי
183	*-	33	150	תפעול
113	-	26	87	מכירה ושיווק
24	(8)	10	22	הנהלה וכלליות
115	-	22	93	תשלומים לבנקים
469	(8)	95	382	סך כל ההוצאות
95	-	15	80	רווח לפני מיסים
26	-	3	23	הפרשה למיסים על הרווח
69	-	12	57	רווח לאחר מיסים
*-	-	-	*-	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
69	-	12	57	רווח נקי

רווח והפסד מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(מיליון ש"ח)

רווח והפסד מאוחד	השפעת העסקה ⁽¹⁾	פועלים אקספרס	ישראלכרט	רווח והפסד מאוחד
הכנסות				
2,025	(1)	456	1,570	מעסקאות בכרטיסי אשראי
312	-	2	310	הכנסות ריבית, נטו
2	(32)	(4)	38	הכנסות (הוצאות) אחרות
2,339	(33)	454	1,918	סך כל ההכנסות
הוצאות				
152	-	15	137	בגין הפסדי אשראי
724	(1)	122	603	תפעול
456	-	109	347	מכירה ושיווק
95	(32)	41	86	הנהלה וכלליות
483	-	96	387	תשלומים לבנקים
1,910	(33)	383	1,560	סך כל ההוצאות
429	-	71	358	רווח לפני מיסים
112	-	17	95	הפרשה למיסים על הרווח
317	-	54	263	רווח לאחר מיסים
1	-	-	1	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
318	-	54	264	רווח נקי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
(1) ביטול יתרות הדדיות.

ביאור 3 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

מיליון ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בלתי מבוקר 2018 ⁽¹⁾	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בלתי מבוקר 2019	
הכנסות מבתי עסק		
370	376	עמלות בתי עסק
1	1	הכנסות אחרות
371	377	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(79)	(86)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
292	291	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי		
90	91	עמלת מנפיק
71	50	עמלות שרות ⁽²⁾
35	24	עמלות מעסקאות מט"ח ⁽²⁾
196	165	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
488	456	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).
 (2) ראה ביאור 13.

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס לתקופות שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019, 31 במרץ 2018, 31 בדצמבר 2018

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
4	(12)	16	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(16)	-	(16)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב (1)
(12)	(12)	-	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר השפעת היישום לראשונה
(4)	(4)	-	שינוי נטו במהלך התקופה
(16)	(16)	-	יתרה ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)
(19)	(30)	11	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
15	12	3	שינוי נטו במהלך התקופה
(4)	(18)	14	יתרה ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)
(19)	(30)	11	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
23	18	5	שינוי נטו במהלך השנה
4	(12)	16	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01). ראה גם ביאור 1.ד.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

מיליון ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
הטבות לעובדים			
(4)	2	(6)	הפסד) אקטוארי נטו בתקופה
*-	*-	*-	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(4)	2	(6)	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
3	*-	3	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
3	*-	3	שינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים			
4	(1)	5	רווח אקטוארי נטו בתקופה
8	(4)	12	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
12	(5)	17	שינוי נטו במהלך התקופה
15	(5)	20	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
5	(1)	6	רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
5	(1)	6	שינוי נטו במהלך השנה
הטבות לעובדים			
-	(1)	1	רווח אקטוארי נטו בשנה
18	(5)	23	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
18	(6)	24	שינוי נטו במהלך השנה
23	(7)	30	סך הכל שינוי נטו במהלך השנה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד

מיליון ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר 2018 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון* (מבוקר)	31 במרץ 2018 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון** (בלתי מבוקר)	31 במרץ 2019 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון* (מבוקר)	31 בדצמבר 2018 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון*	31 במרץ 2018 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון*	31 במרץ 2018 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון*	31 במרץ 2019 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון*	31 במרץ 2019 שיעור ריבית ממוצעת שנתית לעסקאות בחודש האחרון*	
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים								
5,270	4,731	5,483						אנשים פרטיים ⁽¹⁾
2,313	2,281	2,356						מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾
2,957	2,450	3,127	8.3%	8.5%	7.8%	8.3%	8.7%	מזה: אשראי ⁽³⁾⁽²⁾
2,151	1,432	2,119						מסחרי
348	380	393						מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾
1,803	1,052	1,726	3.7%	4.9%	3.4%	4.8%	4.4%	מזה: אשראי ⁽⁵⁾⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾
7,421	6,163	7,602						סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים								
12,379	12,640	13,617						חייבים בגין כרטיסי אשראי
69	63	70	6.5%	6.4%	6.4%	6.4%	6.5%	אשראי
1,525	1,080	1,476						חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
39	37	28						הכנסות לקבל
13	9	22						אחרים
21,446	19,992	22,815						סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

* שיעור הריבית הממוצעת לעסקאות בחודש האחרון, כולל תנועות באשראי נושא ריבית, לא כולל תנועה בעסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).

(1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".

(2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות.

אשראי - אשראי עם חיוב ריבית הכולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר ועסקאות אחרות.

(3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 306 מיליון ש"ח (31 במרץ 2018 - 220 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 290 מיליון ש"ח).

(4) מזה: אשראי לבתי עסק 1,506 מיליון ש"ח (31 במרץ 2018 - 844 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 1,584 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות, הקדמות ונכיונות מאזניים (שלא עמדו

בתנאי סילוק ההתחייבויות לבתי עסק לפי FAS166) בסך 258 מיליון ש"ח (31 במרץ 2018 - 254 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 386 מיליון ש"ח).

(5) ראה ביאור 1.2.g.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך) מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי בערבות בנקים מסחרי אשראי (5)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים בגין כרטיסי אשראי (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים פרטיים בגין כרטיסי אשראי	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2018 (מבוקר)
264	20	44	8	118	74	74
26	*-	(1)	2	18	7	7
(35)	*-	(1)	(2)	(15)	(17)	(17)
11	*-	*-(4)	1	1	9	9
(24)	*-	(1)	(1)	(14)	(8)	(8)
1	-	1	-	-	-	-
267	20	43	9	122	73	73
*** מזה:						
23	2	2	2	9	8	8
*-	*-	-	-	-	-	-
10	10	-	-	-	-	-

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ** (בלתי מבוקר)

סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי בערבות בנקים מסחרי אשראי (5)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים בגין כרטיסי אשראי (2)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים פרטיים בגין כרטיסי אשראי	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017 (מבוקר)
215	17	32	7	97	62	62
34	4	5	1	14	10	10
(33)	*-	(4)	(1)	(14)	(14)	(14)
8	*-	*-(4)	*-	1	7	7
(25)	*-	(4)	(1)	(13)	(7)	(7)
224	21	33	7	98	65	65
*** מזה:						
20	2	2	1	7	8	8
*-	*-	-	-	-	-	-
9	9	-	-	-	-	-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים חייבים בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים (2) אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי חייבים בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי (5) אשראי	סיכון אשראי בערבות בנקים (3) ואחר	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות					
1	*-	162	1,234	422	1,819
2,355	3,127	231	492	14,994	21,199
2,356	3,127	393	1,726	15,416	23,018
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1	*-	2	29	7	39
64	113	5	12	11	205
65	113	7	41	18	244

ליום 31 במרץ 2018 ** (בלתי מבוקר)

סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים חייבים בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים (2) אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי חייבים בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי (5) אשראי	סיכון אשראי בערבות בנקים (3) ואחר	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות					
1	*-	140	532	1,107	1,780
2,280	2,450	240	520	13,466	18,956
2,281	2,450	380	1,052	14,573	20,736
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1	*-	2	19	8	30
56	91	4	12	11	174
57	91	6	31	19	204

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבלת חייבים אחרים.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.
- (5) ראה ביאור 2.1.g.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018 ** (מבוקר)

סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים חייבים בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים אנשים פרטיים (2) אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי חייבים בגין כרטיסי אשראי	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים מסחרי (5) אשראי	סיכון אשראי בערבות בנקים (3) ואחר	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות					
1	*-	126	1,300	594	2,021
2,312	2,957	222	503	13,557	19,551
2,313	2,957	348	1,803	14,151	21,572
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1	*-	2	30	6	39
65	109	5	12	12	203
66	109	7	42	18	242

* כסום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.

(3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(4) ראה ביאור 1.ג.2.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾ פגומים ⁽³⁾	בעייתיים ⁽²⁾ לא פגומים	לא בעייתיים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים						
13	-	2,356	14	46	2,296	חייבים בגין כרטיסי אשראי
20	-	3,127	14	199	2,914	אשראי
מסחרי						
2	-	393	2	4	387	חייבים בגין כרטיסי אשראי
5	-	1,726	21	19	1,686	אשראי ⁽⁷⁾
-	-	15,416	4	-	15,412	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽⁵⁾
40	-	23,018	55	268	22,695⁽⁶⁾	סך הכל

ליום 31 במרץ 2018 ** (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾ פגומים ⁽³⁾	בעייתיים ⁽²⁾ לא פגומים	לא בעייתיים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים						
9	-	2,281	12	38	2,231	חייבים בגין כרטיסי אשראי
17	-	2,450	14	180	2,256	אשראי
מסחרי						
2	-	380	2	5	373	חייבים בגין כרטיסי אשראי
4	-	1,052	14	19	1,019	אשראי ⁽⁷⁾
*-	-	14,573	3	*-	14,570	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽⁵⁾
32	-	20,736	45	242	20,449⁽⁶⁾	סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018 ** (מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של 30 ועד 89 יום (4)	חובות לא פגומים - מידע נוסף בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים (2) פגומים (3)	בעייתיים (2) לא פגומים	לא בעייתיים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים						
13	-	2,313	15	50	2,248	חייבים בגין כרטיסי אשראי
23	-	2,957	16	202	2,739	אשראי
מסחרי						
2	-	348	3	4	341	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,803	24	19	1,760	אשראי (7)
*-	-	14,151	7	*-	14,144	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
41	-	21,572	65	275	21,232 (6)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.
- (3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 2.ג.5.ג. להלן.
- (4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.
- (5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (6) מזה: סיכון אשראי בסך 22,324 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2019 (31 במרץ 2018 – 20,145 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 – 20,855 מיליון ש"ח) אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.
- (7) ראה ביאור 2.ג.1.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
 ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
14	14	13	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
14	14	14	*-	*-	אשראי
מסחרי					
2	2	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
21	21	2	18	19	אשראי
4	4	*-	4	4	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
55	55	30	24	25	סך הכל ***
***מזה:					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר) **

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
12	12	11	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
14	14	14	*-	*-	אשראי
מסחרי					
2	2	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
14	14	3	11	11	אשראי
3	3	*-	3	3	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
45	45	29	16	16	סך הכל ***
***מזה:					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר) **

ייתר קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
15	15	14	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
16	16	16	*-	*-	אשראי
מסחרי					
3	3	2	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
24	24	2	17	22	אשראי
7	7	*-	4	7	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
65	65	34	23	31	סך הכל ***
***מזה:					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר) **	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים		
1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
* ₋	* ₋	אשראי
מסחרי		
1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
12	20	אשראי
2	6	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
16	28	סך הכל

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 ** (מבוקר)	יתרה ליום 31 במרץ 2018 ** (בלתי מבוקר)	יתרה ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים			
1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
* ₋	* ₋	* ₋	אשראי
מסחרי			
* ₋	* ₋	* ₋	חייבים בגין כרטיסי אשראי
* ₋	* ₋	* ₋	אשראי
-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
1	1	1	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, ארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 5 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליון ש"ח

ג. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו *** יתרת חוב רשומה	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו *** מספר חוזים	ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2) יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2) יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2) מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	69	5	5	462	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	5	*-	*-	18	אשראי
מסחרי					
*-	8	1	1	32	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	1	*-	*-	7	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
1	83	6	6	519	סך הכל

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר) **

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו *** יתרת חוב רשומה	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו *** מספר חוזים	ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2) יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2) יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2) מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	80	3	3	227	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	7	*-	*-	11	אשראי
מסחרי					
*-	16	*-	*-	36	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	*-	*-	4	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
1	103	3	3	278	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

*** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽³⁾ (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2018 ⁽³⁾ (בלתי מבוקר)	ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
14,813	14,855	14,929	בתי עסק ⁽²⁾⁽¹⁾
1	1	1	התחייבויות בגין פיקדונות
-	38	-	ארגון בינלאומי
17	34	40	הכנסות מראש
113	112	113	תוכנית הטבות למחזיקי כרטיס
127	97	108	הוצאות לשלם
162	153	125	הוצאות לשלם בגין בנקים ומועדונים
15,233	15,290	15,316	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) בניכוי יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) בגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך 922 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2019 (31 במרץ 2018 - 935 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 918 מיליון ש"ח). במאוחד, בקיזון יתרה קיימת עם חברה בת מוחזקת בסך של כ- 1,905 מיליון ש"ח (31 במרץ 2018 - 1,861 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 1,961 מיליון ש"ח).
- (2) כולל המחאת זכויות על דרך המכר בסך של כ- 1,349 מיליון ש"ח מצד ג' לבנק הפועלים ליום 31 במרץ 2019 (31 במרץ 2018 - 1,184 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - 1,510 מיליון ש"ח).
- (3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

ביאור 7 – הון, הלימות הון ומינוף

א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III (להלן: "באזל III").

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידיים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידיים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים, בין היתר, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידיים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת הון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). לפיה, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 של סולק שיתרת חייבים בדוח כספי שנתי אחרון שלו עולה על 2 מיליארדי ש"ח, לא יפחת משיעור של 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2019 אישר דירקטוריון החברה את היעדים הבאים ליחסי הון מזעריים. יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%. יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%. ההנהלה אחראית לגיבוש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים, ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון בעבר, בעקבות מסקנות תהליך הערכת הנאותות ההגנית.

ביאור 7 – הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

1. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2018 (2) (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2018 (2) (בלתי מבוקר)	ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
2,987	2,773	2,194	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
160	148	188	הון רובד 2
3,147	2,921	2,382	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
12,757	11,872	14,964	סיכון אשראי
18	30	6	סיכוי שוק
2,190	2,103	2,644	סיכון תפעולי
14,965	14,005	17,614	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס הון לרכיבי סיכון			
20.0%	19.8%	12.5%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.0%	20.9%	13.5%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון".
 (2) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 13 במאי 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

ב. חברת בת משמעותית:

פועלים אקספרס

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)	ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
יחס ההון לרכיבי סיכון			
19.9%	18.1%	20.1%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
20.9%	19.0%	21.1%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ג. יחס מינוף

להלן יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר (מבוקר) 2018 (1)	ליום 31 במרץ (בלתי מבוקר) 2018 (1)	ליום 31 במרץ (בלתי מבוקר) 2019	
א. בנתוני המאוחד			
2,987	2,773	2,194	הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
23,665	22,417	28,622	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
12.6%	12.4%	7.7%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. חברת בת משמעותית			
			פועלים אקספרס
11.3%	10.1%	11.4%	יחס המינוף

(1) כפי שהוצג בדוחות החברה ליום 31 במרץ 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, אשר נחתמו ביום 13 במאי 2018 וביום 25 בפברואר 2019 בהתאמה.

ד. חלוקת דיבידנד

ביום 27 במרץ 2019, שילמה החברה לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 867 מיליון ש"ח אשר הוכרז על-ידי החברה בחודש מרץ 2019.

ה. שינויים בהרכב הון המניות בתקופת הדוח

ביום 7 במרץ 2019 אישרה האסיפה הכללית של ישראל אכרט את השינויים הבאים בהרכב הון המניות, אשר נכנסו לתוקף עם השלמת ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור על-פי תשקיף להשלמה שפורסם ביום 10 במרץ 2019:

1. הפיכת המניה המיוחדת המוחזקת על-ידי הבנק למניה רגילה, כך שלחברה תהיינה מניות מסוג אחד בלבד.
 2. ביטול ערך הנקוב של כל מניות ישראל אכרט, כך שכלל מניות החברה תהיינה ללא ערך נקוב.
 3. הגדלת ההון הרשום ב-399,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב, כך שסך ההון הרשום של החברה יעמוד על 400,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב.
 4. הגדלת ההון המונפק בדרך של הנפקת 199,264,875 מניות נוספות ללא ערך נקוב, כך שסך ההון המונפק והנפרע של החברה יעמוד על 200,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב. המניות הוקצו לבעלי המניות בחברה באופן יחסי לחלקם בהון טרם השינוי.
- לאור האמור, הרווח למניה מוצג באופן אשר משקף את השינוי שחל בהרכב הון המניות למועד ההנפקה הראשונה של מניות החברה לציבור, כמפורט לעיל.

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾ (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2018 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)	ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:			
12,291	11,287	11,957	סיכון האשראי על החברה
26,662	25,025	26,742	סיכון האשראי על הבנקים
291	303	226	סיכון האשראי על אחרים
(13)	(13)	(13)	הפרשה להפסדי אשראי
39,231	36,602	38,912	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
ערבויות והתחייבויות אחרות:			
36	42	32	חשיפה בגין הבטחת שקים
28	28	108	חשיפה בגין ערבויות אחרות ⁽²⁾ ⁽³⁾
193	142	113	התחייבות בגין פקטורינג לרבות פקטורינג רכש
242	186	264	חשיפה בגין התחייבויות אחרות
102	222	186	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(9)	(7)	(10)	הפרשה להפסדי אשראי
592	613	693	ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו

(1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).

(2) במהלך חודש מרץ 2019 העמידה החברה ל-MC, ערבות בנקאית אוטונומית (באמצעות בנק הפועלים ותחת התחייבות החברה לשיפוי בנק הפועלים במקרה של מימושה) בסכום שנקבע בין החברה לארגון הבינלאומי MC להבטחת התחייבויותיה של החברה הארגון.

(3) לא כולל ערבויות לחברות בנות. במהלך חודש פברואר 2019 העמידה החברה ערבויות עבור גלובל פקטורינג ויורופיי לטובת בנק הפועלים בסכום של כ-80 מיליון ש"ח וכ-130 מיליון ש"ח, בהתאמה, וכן ערבות שאינה מוגבלת בסכום שהועמדה במהלך מרץ 2019 עבור פועלים אקספרס לטובת ארגון אמריקן אקספרס, בתוקף עד 1 בינואר 2021.

ב. פעילות במכשירים נגזרים, היקף ומועדי פירעון

ביום 17 באפריל 2018 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 35 מיליון ש"ח ע.ג. לפירעון בחודש פברואר 2021. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן חיובי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה
1. הגבלים עסקיים

כחלק מהסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") (לשעבר לאומי קארד) וכ.א.ל לסליקה הודית של כרטיסי חיוב מהמותגים Visa ו-MasterCard, בחודש מרץ 2012 הוגשה בקשה לממונה על התחרות לקבלת פטור מאישור הסדר כובל ביחס להסכם תפעולי המסדיר את הפעלת הממשק המשותף בין החברה, מקס וכ.א.ל בנוגע ליישום ההסדר ביניהן (הסכם המתעדכן מעת לעת על-ידי הצדדים). ביום 25 באפריל 2018 ניתנה החלטת הממונה על התחרות בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל עד ליום 31 בדצמבר 2023 ביחס להסכם התפעולי האמור. הפטור כולל, בין היתר, התייחסות לחובות חברות כרטיסי האשראי לצרף להסדר, באופן שוויוני וללא עלות, כל מנפיק, סולק או גוף מטעמם שפעילותו נוגעת להסדר ושייבש להצטרף להסדר, להעמיד לרשותו את כל המידע הדרוש לו לצורך הצטרפותו ופעילותו על-פי ההסדר, ולבצע התאמות סבירות ככל הנדרש באופן שיאפשר לשחקן חדש להצטרף להסדר ולפעול על-פי הוראותיו, וכן איסור על החברה, מקס וכ.א.ל לנקוט בפעולות העלולות להקשות על כניסה של מתחרים חדשים לתחום ההנפקה או לתחום הסליקה או על חדירה של אמצעי תשלום חליפיים לכרטיסי אשראי, כגון כרטיסי חיוב מייד, הכל כמפורט בתנאי הפטור. בנוסף כולל הפטור הוראה, לפיה החל מיום 1 ביולי 2021, העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, תבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק ("זיכוי יומי").

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה

להלן התפתחויות רגולטוריות משמעותיות שחלו לאחרונה, הרלוונטיות לתחומי פעילות הקבוצה, ואשר להערכת הקבוצה הינן בעלות השפעה (או עשויות להשפיע, לפי העניין) באופן מהותי על עסקי הקבוצה: יובהר, כי יש לקרוא את התיאור שלהלן יחד עם ביאור ג.2.24 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018, וכי התיאור אינו מהווה רשימה ממצה של כלל ההוראות הרגולטוריות להן כפופה הקבוצה או של השינויים שחלו בהוראות כאמור במהלך התקופה האמורה.

הוראות ופרסומי בנק ישראל והפיקוח על הבנקים:¹⁷

1. בחודש אפריל 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון ל"קובץ שאלות ותשובות ליישום צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין 411 בחברות כרטיסי אשראי". על-פי העדכון, בין היתר, חברת כרטיסי אשראי רשאית להגדיר בהסכם עם הלקוח סוגי חשבונות במסגרתם יינתנו שירותים שונים, ובלבד שהליך הזיהוי בעת פתיחת חשבון בו יינתנו שירותים שונים כאמור, יהיה לפי הסטנדרט המחמיר ביותר החל על סוגי הפעילות הצפויים בחשבון. כמו כן, לענין השגת מידע "הכר את הלקוח" בעת הנפקת כרטיס חיוב בנקאי, נקבע בעדכון, כי כאשר חברת כרטיסי אשראי היא צד להסכם הנפקת כרטיס עם לקוח רק לצורך שיתוף מידע על הלקוח בהתאם לאמור ב"חוק שטרומ", או שהיא צד להסכם האמור לצורך תפעול ההנפקה, הבנק המנפיק הוא האחראי הבלעדי לחובות איסור הלבנת הון, בהתאם למפורט בקובץ השאלות והתשובות; ואילו במקרים בהם לא מדובר בתפעול הנפקה אלא בהסדר הנפקה משותף, האחריות היא ביחד ולחוד, כשהבנק וחברת כרטיסי האשראי יוכלו להסכים ביניהם מי אחראי לניטור ולדיווח בפועל על פעילות בלתי רגילה בכרטיס. כמו כן נקבע, כי על הצד להסדר שלא מנטר ולא מדווח, לוודא כי המידע שברשותו הרלוונטי לניטור ולדיווח קיים אצל השותף השני, הכל בהתאם למפורט בקובץ השאלות והתשובות. החברה בוחנת את השלכות התיקון.

2. בחודש אפריל 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת". על-פי הטיוטה, בין היתר, תאגיד בנקאי יקבע תקרת סכום ראשונה להעברות, תשלומים ופעולות אחרות למוטבים, אשר במסגרתה ידרשו אמצעי זיהוי ואימות אישיים שיקבעו על-ידי התאגיד הבנקאי בהתאם להערכת הסיכונים שלו ולמדיניות שאושרה על-ידי הדירקטוריון, תוך הסרת החובה לעשות שימוש בגורם אימות אחד לפחות במסגרת תקרת הסכום הראשונה כאמור. לפי דברי ההסבר לטיוטה, תיקון זה יאפשר לתאגידים הבנקאיים לפשט את תהליך הזיהוי והאימות של לקוחותיהם המבקשים לבצע פעולות מרחוק, ובכך יסייע בהרחבת סל השירותים האפשריים אשר יכולים להינתן באמצעים דיגיטליים.

3. בחודש ינואר 2019 הועברה על-ידי הפיקוח על הבנקים להתייעצות בכתב טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני", שמטרתה, בהתאם לאמור בדברי ההסבר לה, להסדיר את חובת התאגיד הבנקאי, שנקבעה בתיקון 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981 (בסעיף קטן 3 זה – "החוק") שמשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי לא יעלה על 6 דקות מתחילת השיחה, בהתאמות הנדרשות למערכת הבנקאית, כך שתאגיד בנקאי יהיה רשאי לחרוג ממשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי לכל היותר ב-15% מסך השיחות שהתקבלו במוקד הטלפוני, במהלך תקופה של חודש קלנדרי בממוצע שנתי. כמו כן, טיוטת ההוראה מעגנת חובה לתת קדימות בתור לאזרחים ותיקים ואנשים עם מוגבלות, ומגדירה דרישות לניטור ובקרה אחר דפוסי המענה ללקוחות במוקד הטלפוני; והכל כמפורט בטיטת ההוראה.

בחודש מרץ 2019 הועברה על-ידי הפיקוח על הבנקים להתייעצות בכתב טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי", המשנה את הטיוטה מחודש ינואר 2019 הנוכחת לעיל במספר היבטים, שהעיקריים שבהם נוגעים למשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי כדלקמן: (1) בשעות שנקבעו בטיטת ההוראה ("שעות הגרעין"), שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות הגרעין; (2) בחודש קלנדרי; (3) בשעות שבהן המוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 30% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות אלה, בחודש קלנדרי.

בחודש מאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי", המשנה את הטיוטות מהחודשים ינואר ומרץ 2019 הנוכחות לעיל במספר היבטים, שהעיקריים שבהם נוגעים למשך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי במוקד הטלפוני, באופן שתאגיד בנקאי יהיה רשאי לבחור אחת משתי האפשרויות הבאות: אפשרות ראשונה - (1) בשעות שנקבעו בטיטת ההוראה ("שעות הגרעין"), שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות הגרעין; (2) בחודש קלנדרי; (3) בשעות שבהן המוקד הטלפוני פועל מעבר לשעות הגרעין, שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 30% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בשעות אלה, בחודש קלנדרי.

¹⁷ לענין הוראות אלה, אלא אם נכתב או משתמע אחרת - תאגיד בנקאי - לרבות חברת כרטיסי אשראי וסולק.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

אפשרות שניה - שיעור השיחות שבהן משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים המפורטים בחוק עולה על 6 דקות מתחילת השיחה, לא יעלה על 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות במוקד הטלפוני בחודש קלנדרי. בקבוצת השיחות שבהן משך ההמתנה עולה על 6 דקות מתחילת השיחה כאמור, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי לא יעלה על 8 דקות בממוצע מתחילת השיחה, בחודש קלנדרי, בכל שעות פעילות המוקד. על-פי האמור בטייטה זו, מועד תחילתה של ההוראה יהיה מועד כניסתו של התיקון לחוק לתוקף, למעט שני סעיפים אשר ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2020, הכל כמפורט בהוראה. לפרטים אודות החוק ראה להלן בסעיף "תיקון 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח)".

4. בחודש דצמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה לעיתונות בנושא "שיווק יזום של אשראי קמעונאי - ממצאים מדווחות ביקורת ודרישות הפיקוח על הבנקים בנושא". בהתאם להודעה זו, בין היתר, ימשיך נושא האשראי הצרכני להיות במיקוד בשנה הקרובה באמצעות מעקב אחר דרישות הפיקוח ופרסום הוראה בנושא. כמו-כן, בהתאם להודעה, הפיקוח על הבנקים שם דגש גם על ההיבט הצרכני של הגידול באשראי למשקי הבית. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.2.ג.24 לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.

5. בחודש נובמבר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בנושא "כרטיסי חיוב". במסגרת התיקון נקבע, בין היתר, כי: (1) חברת כרטיסי אשראי רשאית לשלוח את חוזה ההנפקה ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה ולא רק בדואר, בהתאם לכללים המפורטים בטייטה; (2) בהתאם לאמור בסעיף 17 ל"חוק שטרומ" - על בנק לאפשר ללקוח להגיש בקשה באמצעות מנפיק, להצגת המידע אודות עסקאותיו בכרטיס חיוב, אשר התשלום בעדן נעשה בדרך של חיוב חשבון עובר ושכ של הלקוח בבנק. המידע יוצג באמצעות קישור מאובטח המפנה לאתר המנפיק או לאתר מתפעל ההנפקה, בלא צורך בהזדהות נוספת מצד הלקוח לצורך צפייה בפרטי העסקאות, והכל בהתאם למפורט בהוראה. בנק אינו רשאי לעשות כל שימוש במידע שהגיע לידיו לפי סעיף זה, אלא לצורך הצגתו כאמור בסעיף זה. לפי דברי ההסבר לתיקון ההוראה, כיום נוטים לקוחות להעדיף את השימוש בכרטיסי החיוב הבנקאיים, אשר מאפשרים להם ריכוז המידע בחשבון. מטרת המנגנון, לפי דברי ההסבר, היא להשוות את נוחות השימוש בכרטיסים הבנקאיים והחוץ בנקאיים ולהסיר את הקושי של הלקוחות לעקוב אחר המידע במספר אתרי אינטרנט של המנפיקים השונים, וצפוי כי יעודד את התחרות בשוק כרטיסי האשראי. בחודש ינואר 2019 פורסם ברשומות צו הדוחה את כניסתו לתוקף של האמור בסעיף זה בשניים עשר חודשים, ליום 31 בינואר 2020. בחודש פברואר 2019 פורסמו ברשומות תקנות הבנקאות (שירות ללקוח)(העברת מידע ממנפיק לתאגיד בנקאי), התשע"ט-2019, הקובעות הוראות לעניין העברת מידע ממנפיק לתאגיד בנקאי לצורך הצגתו ללקוח כאמור בחוק שטרומ, לרבות פרטי המידע, מועדי העברתו ואופן ההעברה. לפרטים נוספים אודות הצגת מידע בהתאם להוראות סעיף 17 לחוק שטרומ ראה ביאור 23.2.ג.24 לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

6. ביום 25 בנובמבר 2018 פורסם ברשומות צו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מיידיות), התשע"ט-2018, בהמשך לפרסום בנק ישראל מחודש פברואר 2018 בדבר המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת. על-פי הצו, המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה יהיה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 תרד העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 תרד העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%. מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.575% ל-0.5%; מיום 1 בינואר 2022 תרד העמלה הצולבת מ-0.55% ל-0.525%. מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.525% ל-0.5%. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מיידיות יהיה כדלקמן: החל מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.3% ל-0.275%; ומיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.275% ל-0.250%. כמו-כן נקבע בצו, כי שיעור העמלה הצולבת לגבי בית עסק המהווה "מוסד ציבורי" כהגדרתו בצו האמורה, יהיה 0.55% עד ליום 1 בינואר 2022, ולאחר מכן יחול על בתי עסק אלה שיעור העמלה הצולבת החל על כלל בתי העסק.

7. גיבוש סטנדרט API לבנקאות פתוחה - בחודש אוגוסט 2018 פרסמו הפיקוח על הבנקים ורשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("רשות שוק ההון") קול קורא לקבלת מידע מחברות המתעניינות במתן שירותי השוואת עלויות, ריכוז מידע וייעוץ פיננסי. על-פי הקול הקורא, הפיקוח על הבנקים ורשות שוק ההון רואים חשיבות לאומית בקידום הבנקאות הפתוחה בישראל, אשר תאפשר ללקוחות המערכת הבנקאית ליזום שיתוף במידע הפיננסי שלהם, שמצוי בבנקים, עם צדדים שלישיים, לרבות גופי פינטק. על-פי הפרסום, על מנת לקדם מגמה זו, בנק ישראל פועל לגיבוש סטנדרט API לבנקאות פתוחה שצפוי להיות מיושם בישראל באופן מלא על-ידי המערכת הבנקאית בישראל במהלך שנת 2020, שיקל על תהליכי העברת מידע בין הגופים, ויביא, בין היתר, לשיפור השירותים הניתנים ללקוח ולהגברת התחרות על השירותים הפיננסיים.

8. בחודש יולי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח", לפיה, בין היתר, על התאגיד הבנקאי להציג באופן מרוכז בדף הראשון להסכם הלוואה ובהסכם למסגרת אשראי בכרטיס אשראי, את הפרטים והתנאים המשתנים והמהותיים להתקשרות הספציפית, הכל כמפורט בהוראה. לפי דברי ההסבר להוראה, הצורך בפישוט הסכם למתן אשראי אף עולה בקנה אחד עם חוק אשראי הוגן. בחודש מרץ 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה, לפיו מועד תחילתה של ההוראה יהיה מועד כניסתו לתוקף של התיקון לחוק אשראי הוגן. לפרטים אודות חוק אשראי הוגן ראה להלן בסעיף "חוק אשראי הוגן".

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

9. הטמעת השימוש בתקן אבטחה EMV - בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019. בחודש נובמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה 472, לפיו ההוראה בדבר מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק קטנים שמחזור הפעילות השנתי שלהם בשנת 2018 מול סולקים לא עלה על 5 מיליוני ש"ח תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020. בחודש דצמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים להערוך הציבור טיוטת תיקון להוראה 472, לפיו ההוראה בדבר מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק מסוג תחנות דלק יחל ביום 1 בינואר 2022.

הצעות חוק וחקיקה

10. אסדרת שירותי תשלום - (1) ביום 9 בינואר 2019 פורסם ברשומות חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019. החוק מסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכת היחסים שבין נותן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נותן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, ובכלל זה קביעה לפיה מועד העברת כספים מסולק לבית עסק יהיה מיידי, או במועד סביר אחר שהוסכם בין סולק לבית עסק, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן, והוראות בדבר קביעת עונשים פליליים והטלת עיצום כספי בהפרת סעיפים מסוימים של החוק.

במסגרת החוק, נושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חיוב יוסדרו בחוק שירותי תשלום וחוק כרטיסי חיוב יבוטל עם כניסתו לתוקף של החוק. ככלל, מועד התחילה של חוק שירותי תשלום הינו שנה מיום פרסומו, והוא יחול, ככלל, גם על אמצעי תשלום שהונפק לפני יום התחילה ועל הרשאה לחיוב שניתנה לפני יום התחילה, הכל כמפורט בחוק; (2) בחודש אוגוסט 2018 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס'...) (מתן שירותי תשלום), התשע"ח-2018, שמבקש להסדיר מקטע נוסף במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, והוא המקטע המסדיר את כלל פעילות מתן שירותי התשלום. כמצוין בדברי ההסבר לתזכיר החוק, שירותים אלה כוללים ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים, הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקאות תשלום וכן מתן שירותי כספומט. לפי דברי ההסבר, האסדרה צפויה לעודד את התחרות בכך שתאפשר לגורמים חוץ-בנקאיים להיכנס ולהתפתח לצד השחקנים הבנקאיים הקיימים בשוק. יצוין, כי התזכיר אינו כולל אסדרה של שירותי ייזום תשלומים, שעל-פי דברי ההסבר לתזכיר החוק תושלם בהמשך. על-פי התזכיר, בין היתר (ולרבות באמצעות תיקונים עקיפים לחוק הבנקאות רישוי):

(א) לא יעסוק אדם במתן שירותי תשלום (ובכלל זה הנפקת וסליקת אמצעי תשלום, והכל כהגדרתם בתזכיר) אלא אם בידו רישיון לכך, או שהוא גוף מהגופים הפטורים מחובת קבלת רישיון (ביניהם סולק כהגדרתו ובתנאים שבתזכיר); (ב) בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא אם הודיע בכתב למפקח על כוונתו, והמפקח לא הודיע על התנגדותו תוך פרק הזמן ובתנאים כמפורט בתזכיר.

בתקופה שמיום התחילה של החוק (שנה מיום פרסומו; בסעיף 21 זה – "יום התחילה") ועד תום שנתיים מיום התחילה (בסעיף 21 זה – "תקופת המעבר"), בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא באישור המפקח ובהתאם לתנאי האישור. בתקופת המעבר האמורה, סולק יהא רשאי לשלוח או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד שעוסק בעיסוקים שאינם מותרים לסולק כאמור לעיל, ובלבד שהמפקח קבע בהוראות כי עיסוק זה הינו מסוג העיסוקים אשר מותר לתאגיד אשר נשלט על-ידי סולק לעסוק בהם, ולעניין זה המפקח רשאי לקבוע הוראות שונות לסוגי סולקים שונים בתנאים המפורטים בתזכיר (כל המונחים לעיל - כהגדרתם בתזכיר). בנוסף, התזכיר כולל הוראות הכלולות בחוקים אחרים, כגון: בעניין סולק מתארח (ראה ביאור 24 ג.2.23.ד לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018) וחובת התקשרות של מנפיק בעל היקף פעילות רחב עם סולק לשם ביצוע סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב שהנפיק בתנאים המפורטים בתזכיר.

11. בחודש נובמבר 2018 פורסם ברשומות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5) (תיקון), התשע"ט-2018, לפיו כניסתו לתוקף של החוק, שהייתה קבועה ליום 9 בנובמבר 2018, תידחה למוקדם מבין שישה (6) חודשים מיום פרסום תקנות בנושא או 27 חודשים מיום כניסתו לתוקף של החוק, הכל כמפורט בחוק. בנוסף, בחודש פברואר 2019 פורסמו ברשומות תקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (החגרת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק והחגרת הוצאות מגדר "תוספת"), התשע"ט-2019, לפיהן יוחרגו סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק וכן יוחרגו הוצאות מהגדרת תוספת, הכל כמפורט בתקנות. התקנות ייכנסו, ככלל, לתוקף ביום 25 באוגוסט 2019.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

12. **תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981** - בחודש יולי 2018 פורסם ברשומות תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לפיו תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, ייתן מענה מקצועי אנושי לפחות לסוגי השירותים של טיפול בתקלות, ברור חשבון וסיום התקשרות, לאחר האפשרות, אם קיימת, לבחור את השפה או את האזור הגיאוגרפי שבהם יינתן השירות הטלפוני. בשירות טלפוני הכולל מענה אנושי נפרד לשירותים שתאגיד בנקאי מספק, הוא רשאי לאפשר ללקוח לבחור את סוג השירות לפני מתן המענה האנושי המקצועי. על-פי התיקון לחוק, בין היתר, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים הנזכרים לעיל לא יעלה על שש דקות מתחילת השיחה, אך ניתנה סמכות למפקח על הבנקים להורות כי תאגיד בנקאי רשאי לחרוג ממשך ההמתנה האמור בתנאים המפורטים בתיקון לחוק. בנוסף, ניתנה למפקח על הבנקים סמכות להטיל על תאגיד בנקאי עיצום כספי בסך חמישים אלף שקלים חדשים, אם היה לו יסוד סביר להניח כי לא נתן מענה אנושי מקצועי בהתאם להוראות התיקון. התיקון לחוק ייכנס לתוקף ביום 25 ביולי 2019. לפרטים אודות טיוטת הוראת הפיקוח על הבנקים, ראה לעיל בסעיף "טיטוט הוראת נב"ת בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי".

13. **חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי** - בחודש מרץ 2018 פורסם ברשומות **חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018**, העוסק בהליכי שיקום חייבים, יחידים וחברות. לפי הצעת החוק, בין היתר, נקבעו מנגנונים למתן הפטר מחובות ליחידים (לרבות ניהול ההליך החובות בגובה של עד 150 אלף ש"ח במסגרת ההוצאה לפועל), ותשתית לקיום הסדרי חוב בחברות. תחילתו של החוק ביום 15 בספטמבר 2019, והוא יחול על הליכים לפי החוק שהחלו ביום התחילה ואילך.

14. **צו איסור הלבנת הון** - ביום 14 במרץ 2018 פורסם ברשומות **צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור)**. הצו מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-2016 ("חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים"), שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד כנותן שירותי אשראי. הצו נכנס לתוקף ביום 15 במרץ 2018. ביום 23 במאי 2018 פרסם משרד האוצר טיוטת תיקון לצו האמור, במסגרתה, בין היתר, מורחבות ההוראות החלות על פעילותו של מאגד כנותן שירותי אשראי גם לפעילותו של מאגד כנותן שירותי בנקים פיננסיים.

15. **חוק אשראי הוגן** - בחודש אוגוסט 2017 פורסם ברשומות תיקון **לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993**. לפי התיקון לחוק, יוחלף שמו של החוק לחוק אשראי הוגן. התיקון קובע, בין היתר, מגבלת ריבית מקסימלית אחידה על הלוואות לאנשים פרטיים, על כלל הגופים הכפופים לו ובכללם הבנקים והחברות כרטיסי אשראי, וכן נקבעו הוראות שונות בנוגע להתקשרות בהסכמי הלוואה והסכמים למסגרות אשראי (ובכלל זה בקשר לחובות גילוי ללקוח), הוראות לעניין ריבית פיגורים ועוד.

16. ביום 12 באפריל 2016 פורסם **חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016**, אשר נכנס לתוקף ביום 12 באפריל 2019, לפיו נקבע הסדר לשיתוף בנתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנותני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידים בנקאיים כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקדם מכוון החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נותני אשראי וקבלת חיובי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.

17. בחודש אוגוסט 2011 פורסם תיקון לחוק הבנקאות רישוי, לפיו, בין היתר מי שעוסק בסליקה של כרטיסי חיוב, יהיה כפוף לקבלת רישיון סליקה, כאשר לגופים שעסקו ביום כניסתו של החוק לתוקף בפעילות סליקה ניתנו הקלות לעניין זה. כמו-כן, נקבעו מגבלות נוספות, כגון חובה על מי שהינו מנפיק בעל היקף פעילות רחב, מנפיק שהנפיק עשרה (10) אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו עשרה (10) אחוזים לפחות מסכום העסקאות שבוצעו בישראל (כהגדרתו בחוק) להתקשר עם כל סולק בסליקה צולבת, אלא אם סירב להתקשרות מטעמים סבירים. בהקשר זה יצוין, כי חוק הבנקאות רישוי הסמיך את שר האוצר או את המפקח על הבנקים (לפי העניין) לראות גם בתאגידים נוספים כחלק מהסולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב (תאגיד שהסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו; תאגיד השולט בסולק/מנפיק; ו/או תאגיד שמי ששולט בסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו) – כך לדוגמא עשויה להתקבל החלטה שפועלים אקספרס הינה חלק מישראלכרט לעניין היותה סולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב, ובהתאם יחולו גם על פועלים אקספרס המגבלות החלות על ישראלכרט בהקשר זה. לעניין זה, בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לפועלים אקספרס כי ככל שהעמלות הנגבות על-ידיה מבתי העסק בעסקאות המקומיות במוטג שבו יש סליקה והנפקה בלעדית יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייצב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%, הרי שלעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36 יג(א) לחוק הבנקאות רישוי, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המוטג מעבר למתווה האמור לעיל.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפה והשלכותיה.

ד. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה וחברות מאוחדות שלה הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיהן הרגיל, לרבות תביעות לבקשה להכיר בהן כתביעות ייצוגיות וכן תובענות ייצוגיות. סכום החשיפה בשל תביעות (שאינן ייצוגיות) שהוגשו כנגד החברה והחברות מאוחדות שלה, בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן "אפשרי" (Reasonably Possible), הסתכם בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח (בימים 31 במרץ 2018 ו-31 בדצמבר 2018 - 1 מיליון ש"ח). להערכת החברה, בהתבסס על יועציה המשפטיים, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובפועלים אקספרס בקשה לאישור תביעה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית הוערך על-ידי התובעים כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על-פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. הדיון בבקשה אוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד מספר בנקים. בחודש מרץ 2018 ניתן פסק דין בו נדחתה בקשת האישור. המבקשים הגישו ערעור על פסק דין זה לבית המשפט העליון. בחודש אפריל 2019 נדחה הערעור ובכך נותר על כנו פסק הדין הדוחה את בקשת האישור.

2. בחודש פברואר 2015 הוגשה כנגד החברה וחברה נוספת בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקש המשיבות לא העניקו הנחות למחזיקי כרטיס חיוב בתדלוק וברכישות ברשת חנויות הנוחות בניגוד למובטח למחזיקי כרטיסי חיוב המשוויכים למועדונים מסוימים. סכום התביעה הייצוגית מוערך על-ידי התובע במעל 3 מיליון ש"ח. תשובת החברה הוגשה. הצדדים הגיעו להסכם פשרה שהוגש לבית המשפט בחודש אוקטובר 2017 ואושר על-ידי בית המשפט בספטמבר 2018. החברה אינה חבה בתשלום כלשהו במסגרת ההסדר.

3. בחודש ספטמבר 2015, התקבלה בחברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת מבקש האישור, האופן בו נהגה החברה בעת גביית עמלת קבלת מידע בתקשורת מפר את הוראות הדין. הנזק האישי מוערך על-ידי 361.08 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית כ-8.5 מיליון ש"ח. מדובר בבקשת אישור בעניין בו כבר סולקה בקשת אישור כנגד החברה לאור עמדת בנק ישראל. ביום 9 ביולי 2018 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה בתיק אליה התנגד היועץ המשפטי לממשלה. הדיון בהסכם הפשרה צפוי להתקיים בחודש יולי 2019.

4. בחודש נובמבר 2015 התקבלה בחברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית, המאחדת לתוכה שתי תביעות, שהוגשה מוקדם יותר בשנת 2015 ואוחדו לכדי תביעה אחת. לטענת מבקשי האישור, ביטול תוכנית הנקודות/כוכבים וכן זמן ההתארגנות הלא מספיק שניתן ללקוחות החברה לצורך מימוש הנקודות הצבורות נעשו שלא כדין. הסעד המבוקש הוא השבת שווי הזכויות הכלכליות בגין הכוכבים שנמחקו. הנזק האישי מוערך על-ידי התובעים בכ-28 ש"ח ואילו סכום התביעה הייצוגית בכ-162 מיליון ש"ח. בחודש מאי 2016 הוגשה תשובה לבקשת האישור. הצדדים הגיעו להסכמות לסיום ההליך בפשרה והסכם פשרה צפוי להיות מוגש לבית המשפט.

5. בחודש מרץ 2016 התקבלה בחברה ובירופיי בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת מבקש האישור אופן ההמרה של מטבעות זרים לדולר אינו בהתאם לשערי הארגונים הבינלאומיים וכי בכך יש הפרת הסכם. הנזק לקבוצת התובעים מוערך על-ידי התובע בכ-23 מיליון ש"ח. הצדדים קיימו הליך גישור שהוביל להסכם פשרה, שהוגש לאישור בית המשפט בחודש מרץ 2019. לאחר דיון שהתקיים בפני בית המשפט על הצדדים להגיש בקשה מתוקנת לאישור ההסדר.

6. בחודש יוני 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה כייצוגית בבית המשפט המחוזי מרכז. לטענת המבקשים, שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כדין, לפיו בעסקאות חיוב מידי ו-Prepaid החברות שלעיל מעכבות אצלן שלא כדין כספים המגיעים לבתי העסק וכן הן מחשבות את העמלה הנגבית מבתי העסק על בסיס עמלה צולבת כנהוג בעסקאות נדחות רגילות. כמו-כן נטען כי סעיפים בהסכם בית עסק הינם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד. לאחר שבית המשפט המחוזי הביע עמדתו בדבר העדר סמכות לדון בחלק מהנושאים העולים בבקשה, הגיש המבקש הליך לבית הדין להגבלים עסקיים. הליך זה סולק על הסף בחודש אוקטובר 2018. ערעור על כך הוגש עלידי המבקש והומצא לחברה בדצמבר 2018. במקביל להגשת הערעור, הוגש גם בג"צ כנגד החלטת רשות התחרות שלא לפנות לבית הדין לפתיחת ההסכם ובית המשפט העליון הורה לממונה להגיב לעתירה. ההליך בבית המשפט המחוזי מעוכב בינתיים.

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

7. בחודש מרץ 2018 הוגשה כנגד חברת בת ומשיבים נוספים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקש, היכולת לשלם בתשלומים בבנק הדואר, רק בתשלומים נושאי ריבית, הינו שלא כדין ומהווה הפרה של חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"ד-1984, כללי הבנקאות השונים, חוק הסדר הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993 ונעשה בחוסר תום לב ותוך עשיית עושר שלא במשפט. הנזק האישי הנטען הוא 5.82 ש"ח והנזק לקבוצת התובעים מוערך כעולה על 2.5 מיליון ש"ח. לאחר שהתקיימו שני דיוני קדם משפט, דיון הוכחות קבוע לחודש ספטמבר 2019.
8. בחודש דצמבר 2017 הוגשה נגד החברה, פועלים אקספרס ובנק הפועלים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים, גובה עמלת דמי הכרטיס ללקוחות בנק הפועלים הועלה שלא כדין תוך הפרת הסכם ההתקשרות, חוסר תום לב ועשיית עושר שלא במשפט. המבקשים מעריכים את גודל קבוצת התובעים ב-1.5 מיליון לקוחות, כאשר הנזק האישי הנטען הוא 29.4 ש"ח, והנזק המצטבר הוא כ-180 מיליון ש"ח. במסגרת הבקשה מתבקש החזר הסכום האמור, וכן קביעה כי שינוי מדרג ההנחות בטל. מדובר בבקשת המשך לבקשת אישור שהוגשה נגד בנק הפועלים בעבר, בקשה הנמצאת בהליך גישור.
9. בחודש יולי 2018, הוגשה כנגד החברה וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקשים, חברות כרטיסי האשראי העלימו עין במשך שנים ממדיניות ניצול ועושה צרכנים קשישים על-ידי חברות שיווק ישיר, תוך שגרפו לכיסן עמלות סליקה בהיקפים גדולים. לטענת המבקשים, עילות התביעה הן הפרת חובה חקוקה, רשלנות, הפרת חובות אמון, עשיית עושר ולא במשפט, פגיעה באוטונומיה של הפרט, הפרת הסכם, והטעיה. לטענת המבקשים, כל עוד לא תבוצע בדיקת מומחה, אין ביכולתם להעריך ולכמת את היקף הנזקים שנגרמו. עם זאת, כיוון שלטענת המבקשים מדובר בתופעה ממנה נפגעו עשרות אלפי קשישים לאורך השנים, ובהתחשב בהיקף הנזק הנטען, הם מעריכים כי היקף ההשבה או הפיצוי המצטבר בגין הנזקים הממוניים יעמוד על מאות מיליוני שקלים. באשר לפיצוי בגין הנזקים הבלתי ממוניים, העריכו המבקשים כי הפיצוי יעמוד על סך של 1,000 ש"ח לכל אחד מחברי קבוצת התובעים. החברה הגישה את תשובתה לבקשת האישור, ודיון מקדמי קבוע לחודש ינואר 2020.
10. בחודש דצמבר 2018 הוגשה תביעה כנגד החברה, ובצדה בקשה לאישור תובענה כייצוגית. לטענת המבקשת, כאשר מתבצע זיכוי של עסקת תשלומים, החברה משיבה ללקוח את סכום הזיכוי בתשלומים, ללא תוספת הפרשי הצמדה וריבית, וזאת למרות שבית העסק ביצע את הזיכוי בתשלום אחד. בכך, טוענת המבקשת, החברה מתעשרת על חשבון לקוחותיה שלא כדין. הנזק האישי הנטען הינו 16.84 ש"ח, ואילו הנזק לקבוצת התובעים מוערך כעולה על 2.5 מיליון ש"ח. טרם הוגשה תשובה לבקשת האישור.
11. בחודש אוקטובר 2018 הוגשה כנגד החברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, החברה מבצעת מעקב, בילוש והתחקות אסורים אחרי לקוחותיה, בין היתר בזמן שהייתם בחו"ל ובדרך לשם, ובכך פוגעת בפרטיותם שלא כדין. לטענת המבקש עילות התביעה הן הפרת חוק הגנת הפרטיות, הפרת פקודת הניקיון, הפרת חוק המחשבים, הפרת חוק החוזים האחידים ועשיית עושר ולא במשפט. הנזק האישי הנטען מוערך בגובה 100 ש"ח בגין פגיעה באוטונומיה, עוגמת נפש ותחושות שליליות. לטענת המבקש אין ביכולתו להעריך את הנזק הקבוצתי, אך מניח כי הנזק עומד על 28 מיליון ש"ח. החברה הגישה את תשובתה לבקשת האישור, ודיון מקדמי קבוע לחודש יוני 2019.
12. בחודש דצמבר 2018 הוגשה לבית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק ("בג"צ") עתירה למתן צו על תנאי, כנגד החברה, בנק ישראל, הממונה על ההגבלים העסקיים וחברות כרטיסי חיוב, והחברה בתוכם. במסגרת העתירה מתבקש בג"צ להוציא צו המורה לבנק ישראל להסביר את החלטתו לפיה העמלה הצולבת בכרטיסי חיוב תועמד משנת 2023 על 0.5% בעסקאות חיוב נדחה ו-0.25% בעסקאות חיוב מייד, באופן ההופך את העמלה הצולבת להיות מקור לרווחי עתק לחברות כרטיסי החיוב; וכן צו המורה לבנק ישראל להסביר מדוע לא תוכפף העמלה הצולבת גם לאישור מכוח חוק ההגבלים העסקיים.
- כמו-כן, תלויות ועומדות נגד החברה וחברה מאוחדת תובענות ובקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות, כמפורט להלן, שלדעת החברה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי ההליך המשפטי האמור ולפיכך לא בוצעה בגינה הפרשה.
13. בחודש ינואר 2019 הוגשה כנגד החברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, המשיבה גובה עמלת דמי כרטיס מבלי להודיע על כך עובר לתחילת גביית העמלה, ולמצער, מבלי שניתנת הודעה ברורה על כך כנדרש על-פי דין. בנוסף, נטען כי כאשר מבצעת החברה השבה ללקוחותיה כשהיא גובה מהם כספים שלא דין, הם אינם משוערכים כנדרש על-פי חוק פסיקת ריבית והצמדה. בכך טוען המבקש, החברה התנהלה בחוסר תום לב בקיום החוזה, התעשרה שלא דין והתרשלה. הנזק האישי הנטען הינו 42.05 ש"ח, ואילו אין ביכולתו להעריך את נזקיהם של כלל חברי קבוצת התובעים.

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

14. בחודש אפריל 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תביעה כנגד החברה, ובצדה בקשה לאישור התובענה כייצוגית. עניינה של בקשת האישור הוא, בין היתר, בטענה שהחברה העלתה עמלת סליקה לבתי עסק הקשורים עימה בהסכמי סליקה, מבלי שבתי העסק קיבלו הודעה ברורה, בולטת ונפרדת לפני השינוי. בבקשה לאישור מבוקשים בין היתר סעד השבה של סכומים שנגבו לטענת מבקשת האישור על-ידי החברה שלא כדין וכן ביטול סעיפים מסוימים בהסכמי הסליקה בהם קשורה החברה עם בתי עסק, אשר נטען על-ידי המבקשת כי הינם סעיפים מקפחים. במסגרת הבקשה לאישור צוין על-ידי המבקשת כי אין בידה כלים בשלב זה לחישוב נזקם של חברי הקבוצה המיוצגת, אך צוין בה כי סכום התביעה הייצוגית המשוער עומד על מעל 2.5 מיליון ש"ח, ולצורך סמכות עניינית בלבד, מוערך בעשרות מיליוני ש"ח.

ה. שומת מע"מ

בחודש דצמבר 2016 נתקבלה בחברה שומת מע"מ (להלן: "הודעת השומה") וזאת למיטב ידיעת החברה בהמשך לביקורת רוחבית ענפית אשר עיקר עניינה הינה חיוב במס ערך מוסף בשיעור מלא בגין עמלת עסקת מט"ח המתקבלת בידי החברה ממחזיק הכרטיס ובגין עמלת מנפיק המתקבלת בידי החברה מהארגונים הבינלאומיים, וזאת בקשר לעסקאות שביצעו מחזיקי כרטיס של החברה אל מול בתי עסק בחו"ל וכן שלילת חלק ממסי התשומות בהן נשאה החברה המיוחסות לטענת שלטונות מע"מ לפעילותה של החברה באילת, והכל בגין השנים 2012 ועד יוני 2016. סכום החיוב על-פי שומות המע"מ בגין כלל רכיביהן הגיע לכ-70 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה.

ביום 9 במרץ 2017 הגישה החברה השגה על השומה וביום 8 במרץ 2018 דחו שלטונות מע"מ את ההשגה שהוגשה, כאמור, על-ידי החברה. בנימוקי הדחייה ציינו שלטונות מע"מ כי לעמדתם, העמלות לעיל הנגבות על-ידי החברה חייבות במע"מ בשיעור מלא בעוד עמדת החברה הינה שהעמלות הללו חייבות במע"מ בשיעור אפס וכן דחו את השגתה בעניין שומת התשומות.

במסגרת ההחלטה בהשגה נדחו כאמור טענות החברה בהשגה ובנוסף עודכנו סכומי השומות לכ-93 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. העדכון כלל הרחבה בגין אותם הנושאים הכלולים בשומות המקוריות. החברה, בהתבסס גם על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, חולקת על ההחלטה בהשגה וביום 31 בינואר 2019 הגישה כתב ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז. ככל שעמדת החברה לא תתקבל בבית המשפט תהיה החברה חשופה לדרישות דומות גם בגין התקופה שלאחר התקופה שבשומות המע"מ.

בחודש מרץ 2019 התקבלה בחברה הודעת בנק הפועלים, לפיה ככל שישארכט תחויב בתשלום מע"מ על עמלות המט"ח שנגבו מלקוחות הבנק בעבורו, ואשר הועברו לבנק, בהחלטה שיפוטית סופית, שלא ניתן לערער עליה, הבנק יישא בתשלום המע"מ בגין עמלות מט"ח אלו, בכפוף לתנאים שנקבעו שיעקרו מתן זכות לבנק להשתתף בהליכים הנוגעים למחלוקת בנושא חיוב המע"מ בגין עמלות המט"ח כאמור.

נכון ליום 31 במרץ 2019, כללה החברה בדוחותיה הכספיים הפרשה, בין היתר בגין התקופה הנוספת, וזאת בהתבסס על חוות הדעת של יועציה המשפטיים. החברה מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא כללה החברה הפרשה בדוחות, בסכום של כ-189 מיליון ש"ח. סכום זה כולל את הסכום בגין השומות וכן בגין התקופה הנוספת.

החברה כוללת הפרשה בדוחותיה במקום בו נדרשת הפרשה ובגין רכיבים בהם להערכת יועציה המשפטיים קיים סיכון "אפשרי" להתממשות בעתיד של חלק מסעיפי השומה והכל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ו. התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

בהמשך לאמור בביאור 24 ט. לדוחות הכספיים פרפורמה לשנת 2018:

1. בין פועלים אקספרס לארגון אמריקן אקספרס מתנהל משא ומתן לגיבושם של התנאים להארכת הסכם רישיון מותג "American Express" לתקופה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2026.
2. ביום ה-29 באפריל 2019 אימץ ה-European Commission החלטה, אשר תיכנס לתוקפה תוך שישה (6) חודשים ממועד קבלת ההחלטה, בדבר הפחתה מהותית של תקרת העמלה הצולבת (בטריטוריה שהוגדרה בהחלטה (אזור ה-EEA - European Economic Area)) לה תהיה זכאית הקבוצה בגין סוגי פעילות התיירות היוצאת כאמור (כל סוג פעילות, עסקה במסמך חסר ועסקה במסמך מלא כמשמעותן בהחלטה, בהתאם לתקרה המעודכנת שנקבעה לגביה) בכרטיסים ממותגי Visa ו-Mastercard (למעט כרטיסים עסקיים כמפורט בהחלטה). למיטב ידיעת החברה, התחייבויות ארגון מסטרקארד ו-ארגון ויזה בהתאם להחלטה יחולו למשך חמש שנים וחצי.
3. לפרטים אודות מעמדה של הקבוצה במסגרת רישיונות שהוענקו לה, ראה ביאור 24 ט. לדוחות כספיים פרפורמה לשנת 2018.

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ז. התקשרויות עם בנקים שונים בהסדר הנפקת כרטיסי חיוב בנקאיים

לפרטים אודות שינוי ההסכמים עם בנק הפועלים בחודש פברואר 2019 ראה ביאור 13 להלן.
לפרטים אודות התקשרויות עם בנקים שונים ראה ביאור 24 י' לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

ח. התקשרויות מיוחדות

התקשרויות מיוחדות כוללות הסכמים ארוכי טווח בגין שכירות נכסים, תוכנות והסכמים תפעוליים בגין כלי רכב. במהלך התקופה המדווחת לא היו שינויים מהותיים ביתרת הסכומים הצפויים בגין התקשרויות מיוחדות אשר מפורטות בביאור 24. יא לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

ט. התקשרויות עם מועדוני לקוחות

לפרטים אודות ראה ביאור 24. יב לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

א. הטבות בסיום ולאחר העסקה

ליום 31 בדצמבר 2018** (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2018** (בלתי מבוקר)	ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	
פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד מעביד			
148	142	162	סכום ההתחייבות
117	114	123	השווי ההוגן של נכסי התכנית
31	28	39	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
פרישה מוקדמת			
-(1)*	71 ⁽¹⁾	-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
*-	71	-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
מענק בגין אי ניצול ימי מחלה			
-(1)	2	-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
-	2	-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
-(1)	2	-	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
-	2	-	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
מענק וותק			
1	1	1	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
1	1	1	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית ***
32	104	40	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).

*** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

(1) ראה סעיף ט' להלן.

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	
סך הכל (מבוקר)	סך הכל (מבוקר)	סך הכל (מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	
233	73	160	233	73	160	148	מחויבויות בגין הטבה חזויה בתחילת שנה
18	3	15	7	3	4	4	עלות שרות
5	*-	5	1	*-	1	1	עלות ריבית
(8)	-	(8)	(5)	-	(5)	11	הפסד (רווח) אקטוארי
(100)	(76) ⁽²⁾	(24) ⁽¹⁾	(19)	(1)	(18) ⁽¹⁾	(2)	הטבות ששולמו
148	*-	148	217	75	142	162	מחויבויות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה **
130	*-	130	197	75	122	149	מחויבויות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

(1) בגין תוכנית התייעלות לעובדי החברה.

(2) ראה סעיף ט' להלן.

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	
סך הכל (מבוקר)	סך הכל (מבוקר)	סך הכל (מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	
112	-	112	112	-	112	117	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
(3)	-	(3)	1	-	1	5	תשואה בפועל על נכסי התכנית
13	-	13	3	-	3	3	הפקדות לתכנית על-ידי החברה
(5)	-	(5)	(2)	-	(2)	(2)	הטבות ששולמו
117	-	117	114	-	114	123	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
31	*-	31	103	75	28	39	מצב המימון - התחייבויות נטו שהוכרה בסוף תקופה **

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).

*** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)
ג. סכומים שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** עובדי הבנק המושאלים (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** עובדי החברה (מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** סך הכל (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי הבנק המושאלים (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	
15	-	15	22	10	12	21	הפסד אקטוארי נטו
15	-	15	22	10	12	21	יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת / הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** עובדי הבנק המושאלים (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** עובדי החברה (מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** סך הכל (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי הבנק המושאלים (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	
148	*-	148	217	75	142	162	מחויבות בגין הטבה חזויה
130	*-	130	197	75	122	149	מחויבות בגין הטבה מצטברת
117	-	117	114	-	114	123	שווי הוגן של נכסי התכנית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	עלות שרות
18	3	15	7	3	4	4	
5	*-	5	1	*-	1	1	עלות ריבית
(4)	-	(4)	(1)	-	(1)	*-	תשואה חזויה על נכסי תכנית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:							
20	20	*-	10	10	*-	*-	הפסד אקטוארי
3	-	3	2	-	2	-	אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק
42	23	19	19	13	6	5	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי התכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ** סך הכל (מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 ** עובדי החברה (בלתי מבוקר)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(1)	-	(1)	(5)	-	(5)	6	
(20)	(20)	*-	(10)	(10)	*-	*-	הפחתה של הפסד אקטוארי
(3)	-	(3)	(2)	-	(2)	-	אחר לרבות הפסד מצמצום או סילוק
(24)	(20)	(4)	(17)	(10)	(7)	6	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
42	23	19	19	13	6	5	סך עלות ההטבה נטו
18	3	15	2	3	(1)	11	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2019 לפני השפעת המס (בלתי מבוקר)

סך הכל עובדי חברה	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
2	הפסד אקטוארי נטו
2	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה (בגין עובדי חברה בלבד)

ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	שיעור היוון
1.47%	1.70%	2.08%	

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה (בגין עובדי חברה בלבד)

שיעור היוון	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
2.08%	1.58%	1.81%	

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס (במיליון ש"ח) (בגין עובדי חברה בלבד)

ליום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

שיעור היוון	גידול בנקודת אחוז אחת	קישון בנקודת אחוז אחת
	(12)	17

ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

שיעור היוון	גידול בנקודת אחוז אחת	קישון בנקודת אחוז אחת
	(14)	18

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

שיעור היוון	גידול בנקודת אחוז אחת	קישון בנקודת אחוז אחת
	(8)	12

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

מיליון ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
4. תזרימי מזומנים
א. הפקדות לעובדי החברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	תחזית 2019 *	הפקדות
13	3	3	14	

* אומדן ההפקדות שהחברה צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

ב. הטבות נטו שהחברה צופה לשלם בעתיד

שנת	עובדי החברה
2019	4
2020	3
2021	3
2022	3
2023	2
2024-2028	11
2029 ואילך	19
סך הכל	45

ט. עובדי הבנק המושאלים

נכון ליום 31 בדצמבר 2018, הסתיימה השאלתם של עובדים מבנק הפועלים המושאלים לחברה. נתוני מספרי ההשוואה כוללים השפעה בגין מתווה ל "צמצום תוכנית", כמפורט בביאור 21.ט. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018.

מידע על הרווח והפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	הכנסות
456	-	*-	293	163	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(190)	190	עמלות בינמגזריות
456	-	*-	103	353	סך הכל
88	-	91	(1)	(2)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
8	7	2	7	(8)	(הוצאות) הכנסות אחרות
552	7	93	109	343	סך ההכנסות
הוצאות					
202	1	14	58	129	תפעול
88	-	-	-	88	תשלומים לבנקים
74	7	34	19	14	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)⁽²⁾

סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	הכנסות
488	-	*-	294	194	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(210)	210	עמלות בינמגזריות
488	-	*-	84	404	סך הכל
72	-	74	(1)	(1)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
4	3	2	(2)	1	הכנסות (הוצאות) אחרות
564	3	76	81	404	סך ההכנסות
הוצאות					
183	1	11	55	116	תפעול
115	-	-	-	115	תשלומים לבנקים
69	2	23	1	43	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים

(2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)⁽²⁾

סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
הכנסות					
2,025	-	1	1,191	833	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(871)	871	עמלות בינמגזריות
2,025	-	1	320	1,704	סך הכל
312	-	320	(3)	(5)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
2	11	7	(14)	(2)	(הוצאות) הכנסות אחרות
2,339	11	328	303	1,697	סך ההכנסות
הוצאות					
724	2	40	223	459	תפעול
483	-	-	-	483	תשלומים לבנקים
318	8	99	(12)	223	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי המניות

- (1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים
- (2) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

ביאור 11 א' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

פיקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהם החברה ביצעה עסקאות דומות סמוך לתאריך המאזן.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הונו התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן. לגבי יתרות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים - חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים: לפי שווי שוק בשוק עיקרי. ניירות ערך שאינם סחירים: לפי עלות בניכוי ירידת ערך.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

ביאור 11 א' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מיליון ש"ח

3. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

שוי הוגן (א) סך הכל	שוי הוגן (א) רמה 3	שוי הוגן (א) רמה 2	שוי הוגן (א) רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים:					
178	-	14	164	178	מזומנים ופיקדונות בבנקים
22,554	22,554	-	-	22,571	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו (ג)
50	23	-	27	50	ניירות ערך (ב)
40	19	21	-	40	נכסים פיננסיים אחרים (ג)
22,822	22,596	35	191	* 22,839	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:					
5,440	-	5,392	48	5,442	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,243	15,243	-	-	15,276	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
460	267	193	-	465	התחייבויות פיננסיות אחרות
21,143	15,510	5,585	48	* 21,183	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 191 מיליון ש"ח ובסך 48 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11 ב' ו-11 ג' להלן.

31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)⁽¹⁾

שוי הוגן (א) סך הכל	שוי הוגן (א) רמה 3	שוי הוגן (א) רמה 2	שוי הוגן (א) רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים:					
192	-	13	179	192	מזומנים ופיקדונות בבנקים
19,767	19,767	-	-	19,793	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
30	10	-	20	30	ניירות ערך (ב)
552	508	44	-	552	נכסים פיננסיים אחרים
20,541	20,285	57	199	* 20,567	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:					
2,008	-	1,943	65	2,008	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,226	15,226	-	-	15,257	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
483	261	222	-	488	התחייבויות פיננסיות אחרות
17,717	15,487	2,165	65	* 17,753	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 199 מיליון ש"ח ובסך 65 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11 ב' ו-11 ג' להלן.

- (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).
 (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בסך 23 מיליון ש"ח (31 במרץ 2018 – 10 מיליון ש"ח).
 (ג) ראה ביאור 2.1 ג'.

ביאור 11 א' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מיליון ש"ח

3. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)⁽¹⁾

שווי הוגן (א) סך הכל	שווי הוגן (א) רמה 3	שווי הוגן (א) רמה 2	שווי הוגן (א) רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים:					
106	-	13	93	106	מזומנים ופיקדונות בבנקים
21,180	21,180	-	-	21,204	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו (ג)
33	10	-	23	33	ניירות ערך (ב)
33	17	16	-	33	נכסים פיננסיים אחרים (ג)
21,352	21,207	29	116	* 21,376	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:					
2,837	-	2,776	61	2,837	אשראי מתאגידים בנקאיים
15,180	15,180	-	-	15,215	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
369	230	139	-	374	התחייבויות פיננסיות אחרות
18,386	15,410	2,915	61	*18,426	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 116 מיליון ש"ח ובסך 61 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 11 ב' ו-11 ג' להלן.

- (1) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה (לפרטים נוספים ראה ביאור 2).
- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בסך 10 מיליון ש"ח.
- (ג) ראה ביאור 2.ג.1.

ביאור 11 ב' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (1) – מאוחד מיליון ש"ח
31 במרץ 2019 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים			
27	-	27	ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
27	-	27	סך כל הנכסים
התחייבויות			
*-	*-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*-	*-	-	סך כל ההתחייבויות

31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים			
20	-	20	ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
20	-	20	סך כל הנכסים
התחייבויות			
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מדידות שווי הוגן המשתמשים ב: מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים			
23	-	23	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
23	*-	23	סך כל הנכסים
התחייבויות			
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 11 ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה - מאוחד

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ו-2018 ובמהלך שנת 2018, לא היו קיימים לחברה פריטים שאינם נמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, למעט הכרה בהפרשה לירידת ערך בסכום שאינו מהותי ברבעון השלישי של שנת 2018.

א. הנפקה ראשונה לציבור

הנפקה ראשונה לציבור

כחלק מהיערכות ליישום חוק שטרם, על-פיו נדרש בנק הפועלים למכור את החזקותיו בחברה עד למועדים כקבוע בחוק שטרם ובמסגרת התשקיף ועל-פי הודעה משלימה (מתוקנת) שפרסמו בנק הפועלים והחברה מיום 4 באפריל 2019 ("ההודעה המשלימה"), הציע בנק הפועלים לציבור עד 126,530,400 מניות רגילות של החברה, רשומות על שם, ללא ערך נקוב ("מניות המכר") המוחזקות על-ידו. מניות המכר הוצעו לציבור ב-1,265,304 יחידות בנות 100 מניות מכר כל אחת ("היחידות"), בדרך של מכרז על מחיר היחידה, והכל בתנאים כמפורט בסעיף 4 להודעה המשלימה. בסך הכל מכר הבנק על-פי תוצאות המכרז לציבור 1,304,000 יחידות, הכוללות בסך הכל 130,400,000 מניות רגילות של החברה במחיר של 1,350 ש"ח ליחידה. מיד לאחר השלמת מכרז הצעת המכר על-פי התשקיף וההודעה המשלימה שיעור האחזקה של בנק הפועלים בהונה המונפק והנפרע של החברה הינו כ-33%.

כפי שדווח בנק הפועלים, ביום 11 באפריל 2019, במענה לבקשת הבנק עדכן בנק ישראל את היתר השליטה מכוחו מחזיק בנק הפועלים בחברה, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק לא יפחת מ-30% מכל סוג אמצעי השליטה בסולקים וזאת חלף 50% בהיתר הקודם ועדכנוו כאמור.

ב. דירוג

ביום 13 במרץ 2019 הודיעה מידרוג בע"מ ("מידרוג") על דירוג Aa2.il באופן יציב לאגרות חוב שיונפקו על-ידי החברה בהיקף של עד 300 מיליון ש"ח ערך נקוב ("דוח הדירוג הראשוני"). ביום 14 באפריל, לאחר תאריך המאזן, הודיעה מידרוג כי בהמשך לדוח הדירוג הראשוני, היא קובעת דירוג Aa2.il באופן יציב לאגרות חוב שתנפיק החברה בסך של עד 1,200 מיליון ש"ח ערך נקוב וזאת חלף הסכום של 300 מיליון ש"ח ערך נקוב שדורג קודם לכן כאמור לעיל ("דוח הדירוג המעודכן").

ג. הנפקת אגרות חוב

ביום 15 באפריל 2019, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה החברה לציבור 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') של החברה. התמורה הכוללת נטו (אחרי הוצאות הנפקה) שקיבלה החברה בגין אגרות החוב (סדרה א') שהוקצו על-פי דוח הצעת המדף הסתכמה בסך של כ-1,070 מיליון ש"ח.

אגרות החוב (סדרה א') נושאות ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.49%, אינן צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו ואינן מובטחות בבטוחות כלשהן. קרן אגרות החוב (סדרה א') תעמוד לפירעון בתשעה (9) תשלומים חצי שנתיים, כאשר שמונת (8) התשלומים הראשונים יהיו בשיעור של 11.11% מקרן אגרות החוב כל אחד וישולמו בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 (כולל), החל ביום 31 במאי 2020 ועד יום 30 בנובמבר 2023 (כולל), והתשלום התשיעי (9) והאחרון יהיה בשיעור של 11.12% מקרן אגרות החוב וישולם ביום 31 במאי 2024. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה א') תשולם בתשלומים חצי שנתיים בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר, החל מיום 30 בנובמבר 2019. למועד הדוח עומדת יתרת קרן אגרות החוב (סדרה א') על 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב (במח"מ של כ-3.08 שנים) ומדורגת בדירוג Aa2.il באופן יציב של מידרוג.

ד. מענק היפרדות

במסגרת הסכמות בין החברה, בנק הפועלים וועד העובדים מחודש מרץ 2019, אשר עוגנו בהסכם קיבוצי, ובסיכום נוסף בין החברה לבין ועד העובדים, נקבע, כי עובדי הקבוצה (שאינם נושאי משרה) יהיו זכאים למענק בגין ההיפרדות בגין הצעת מכר מניות החברה או מכירת החברה לצד שלישי אשר הותנה בהשלמת הצעת המכר הראשונית על-ידי בנק הפועלים של מניות החברה ואשר נקבע בכפוף לתנאים ובהתאם לשווי החברה כפי שנקבע במכירת המניות כאמור על-ידי הבנק ובהתאם לנוסחה שנקבעה. במהלך חודש אפריל 2019 השלים הבנק הצעת מכר ראשונה למכירת מניות החברה אשר לאחריה נותר עם שיעור החזקה של כ-33% מהון מניות החברה והתקיים התנאי להענקת המענק כאמור. בנוסף, החברה העניקה מענק היפרדות לעובדים בחוזים אישיים שאינם נושאי משרה בכירה.

כמו כן, בחודש מרץ 2019 אישרו האורגנים המוסמכים של החברה מתן מענק בגין הליך ההיפרדות לנושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים שהותנה במכירת 20% מהון המניות המונפק של החברה על-ידי הבנק במועד ההנפקה הראשונית לציבור ("תנאי הסף"), תנאי אשר התקיים נכון למועד חתימת הדוח, המדורג בהיקפו בהתאם לשיעור מכירת החזקה של הבנק בתקופה של שלושה (3) חודשים ממועד ההנפקה הראשונה לציבור ("מועד הבחינה" ו-"תקופת הבחינה", בהתאמה), על-פי שלושה (3) מדרגות: (1) מכירה של בין 20% מהון המניות המונפק של החברה ועד שהבנק יורד להחזקה של 65% מהון המניות המונפק של החברה, (2) ירידה של הבנק להחזקה של פחות מ-65% ועד 50% מהון המניות המונפק של החברה; (3) מכירה שתביא את הבנק להחזקה של פחות מ-50% מהון המניות המונפק של החברה; והכל בגמר תקופת הבחינה ומבלי להביא בחשבון חלוקות מניות החברה כדיבידנד בעין. לתאריך חתימת הדוח, בנק הפועלים מחזיק בכ-33% ממניות החברה. מחצית מסכום המענק שולמה לאחר מועד הבחינה ויתרת סכום המענק תשולם בשלושה (3) תשלומים שווים על פני שלושה (3) שנים (תשלומים נדחים), כאשר התשלום הראשון ישולם כשנה לאחר מועד הרישום למסחר ובלבד שעד לאותו מועד תרד אחזקת הבנק בהון המניות המונפק של החברה לאחזקה של פחות מ-40% מהון המניות המונפק של החברה (כאמור לעיל, נכון למועד חתימת הדוח, תנאי זה התקיים); התשלום השני ישולם כשנה לאחר התשלום הראשון ובלבד שעד לאותו מועד לא יחזיק הבנק כלל בהון המניות המונפק של החברה; והתשלום השלישי ישולם שנה לאחר התשלום השני (ובלבד שקמה זכאות לקבלת התשלום השני). כאמור, עם השלמת הצעת המכר שביצע הבנק למכירת מניות החברה בחודש אפריל 2019 התקיים תנאי הסף.

סך המענק לעובדים כאמור הסתכם בסכום של כ-68 מיליון ש"ח (מתוכו כ-6 מיליון ש"ח בגין נושאי משרה בכירה ועובדים בכירים נוספים). בנק הפועלים יישא בעלות המענק שישולם לעובדים כאמור למעט סכום של כ-5 מיליון ש"ח. עלות סך מענק ההפרדות תכלול בהוצאות השכר ברבעון השני של השנה והשתתפותו של הבנק בעלות תופיע בהון בסעיף קרן הון מבעל שליטה.

ביאור 13 - שינוי הסכמים עם בנק הפועלים, נתוני פרופורמה

בהמשך לאמור בביאור 3.ב. לדוחות כספיים פרופורמה לשנת 2018, בחודש פברואר 2019 התקשרו החברה, יורפיי ופועלים אקספרס בהסכמים מעודכנים עם בנק הפועלים בקשר עם הנפקתם ותפעולם של כרטיסי החיוב ממותגי הקבוצה ("הסדר בנק הפועלים המעודכן"), המחליפים את ההסכמים הקודמים שהיו קיימים בין החברות בעניין זה. הוראות הסדר בנק הפועלים המעודכן, אשר מתייחסות לתעריפון במותגים שונים, לרבות MC ו-Visa, קיבלו ביטוי, בין היתר, בשינוי אופן הצגת הכנסות מעמלות התעריפון השונות ממחזיקי כרטיס של בנק הפועלים ותשלומים לבנקים ומעבר מהצגה ברוטו להצגה בנטו בסעיפי הכנסות והוצאות. מאותו שלב, ובהתאם לחוק שטרומ ולסדר המעודכן, עמלות התעריפון מייצגות שירותים שניתנים ונשלטים על-ידי בנק הפועלים, ומכאן יוצגו בנטו, חלף הצגתן בברוטו כהכנסה בסעיף ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי (הכנסות מעמלות שרות ועמלות עסקאות מט"ח), ומנגד כהוצאה בסעיף הוצאות תשלומים לבנקים.

בגין המותגים "Visa" ו-"American Express", כולל הסדר בנק הפועלים המעודכן גם עדכון מנגנון ההתחשבות עם הבנק כך שבוצע מעבר ממנגנון של חלוקת עודף הכנסות על הוצאות למנגנון המקובל בהסכמים עם בנקים. שינוי שיטת ההתחשבות משפיעה על סעיף תשלומים לבנקים והתבטא בהגדלת ההוצאה בסעיף זה.

הטבלאות המצורפות מציגות את ההשפעה של שינוי ההסכמים על סעיפים הרלוונטים לעניין, למספרי ההשוואה הנכללים בדוחות רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר 2018: מיליון ש"ח

רווח והפסד מאוחד פרופורמה⁽¹⁾

לפני שינוי ההסכמים	השפעת שינוי ההסכמים	לאחר שינוי ההסכמים	
2,025	(211)	1,814	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
(483)	179	(304)	תשלומים לבנקים
429	(32)	397	רווח לפני מיסים
318	(25)	293	רווח נקי ⁽²⁾
1.59	(0.13)	1.46	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח) ⁽³⁾

לשלושה החודשים שהסתיימו ב- 31 במרץ 2018: מיליון ש"ח

רווח והפסד מאוחד פרופורמה⁽¹⁾

לפני שינוי ההסכמים	השפעת שינוי ההסכמים	לאחר שינוי ההסכמים	
488	(50)	438	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
(115)	41	(74)	תשלומים לבנקים
95	(9)	86	רווח לפני מיסים
69	(7)	62	רווח נקי ⁽²⁾
0.34	(0.03)	0.31	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח) ⁽³⁾

1. בגין הסכם חדש שנחתם עם בנק נוסף במהלך הרבעון שיחול לאחר תאריך הדוח, תהיה השפעה דומה בקשר עם שינוי אופן הצגת הכנסות מעמלות תעריפון שונות, כמתואר לעיל.
2. מתוך הסכום האמור, סך של כ-22 מיליון ש"ח וכ-5 מיליון ש"ח נטו ממש לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2018 ולשלושה חודשים שהסתיימו ב-31 במרץ 2018, בהתאמה, נובע משינוי הסכם בגין מותג Visa המתואר בביאור 24.ט לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2018.
3. הוצג למפרע, לפרטים נוספים ראה ביאור 7'ה לתמצית דוחות כספיים ביניים אלו.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחזות שלה

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני

ליום 31 במרץ 2019

טבלה מספר	נושא	עמוד
טבלה 1:	שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	107

1 - הדירקטוריון וההנהלה

1.1 שינויים בהנהלת דירקטוריון החברה בתקופת הדוח

1. ביום 16 בינואר 2019 מונתה הגב' דליה נרקיס כדירקטורית חיצונית בחברה.
2. ביום 21 בינואר 2019 סיים מר ברוך (בוריס) גסול את כהונתו כדירקטור בחברה.
3. ביום 30 בינואר 2019 סיים מר אבי אידלסון את כהונתו כדירקטור חיצוני בחברה.
4. ביום 15 בפברואר 2019 סיימה הגב' מרב קליפר-פרץ את כהונתה בחברה בתפקיד סמנכ"ל שיווק.
5. במהלך חודש מרץ 2019 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר אורי אלון כמשנה למנכ"ל החברה. מר אלון צפוי להתחיל עבודתו בחברה במהלך חודש יוני 2019.
6. במהלך חודש מרץ 2019 הודיעה הגב' שניה טלמון על סיום עבודתה בחברה (במועד אשר למועד חתימת הדוח טרם נקבע).
7. בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה, בחודש יוני 2019 יוגדר מר רם גב כמשנה למנכ"ל, מנהל כספים וכן תוגדר הגב' הגר בן עזרא כסמנכ"ל בכיר, מכירות ושירות לקוחות.

1.2 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

במועד פרסום הדוח השנתי לשנת 2018 לא חל שינוי בקביעת הדירקטוריון בנוגע למספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחת מספרם מהמספר המזערי שנקבע.

2 - הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בחברה ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018 המצורף לתשקיף להשלמה מיום 10 במרץ 2019. ("דוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018"). מיד עם הנפקת החברה הפסיקה החברה לעשות שימוש בשירותי הביקורת הפנימית של בנק הפועלים. בחברה הוקמה פונקציית ביקורת פנימית עצמאית, בוצע סקר סיכונים עדכני וגובשה תוכנית עבודה רב שנתית.

אחריות תאגידית, אתיקה ורגולציה

החברה מפרסמת דוח אחריות תאגידית אחת לשנתיים. בחודש אוקטובר 2018 פרסמה החברה דוח אחריות תאגידית שלישי בקשר עם פעילות החברה במהלך השנים 2016-2017. החברה מחויבת להתנהלות עסקית ערכית ומכבדת עם כל שותפיה העסקיים ובעלי העניין. הקוד האתי של ישראל כרם מהווה את תעודת הזהות הערכית של החברה, ומשקף את הערכים הייחודיים ואת כללי ההתנהגות שהחברה רואה עצמה מחויבת אליהם.

ישראל כרם בקהילה

כחברה מובילה בתחומה בישראל, רואה עצמה החברה מחויבת לנתניה לקהילה ומקדישה תשומת לב מיוחדת לקידום דור העתיד והעצמת נשים ולחזוק מגוון אוכלוסיות מוחלשות ונזקקות בחברה הישראלית. החברה פועלת בהתמדה להגברת המודעות של עובדיה לנושא המעורבות החברתית ומעודדת אותם לפעילות התנדבותית, מתוך תפיסה שהערך המוסף של הנתניה לקהילה הוא חזוק "גאוות היחידה" ותחושת ההזדהות של העובדים עם החברה. המעורבות בקהילה באה לידי ביטוי במגוון רחב של פעילויות, תרומות כספיות בחסות החברה והתנדבות של העובדים, וביניהן: פעילות עבור עמותת "גדולים מהחיים", השתתפות מאות עובדים ובני משפחותיהם; שיתופי פעולה שונים עם עמותת "לתת"; אירוח ניצולי שואה בבית ישראל כרם לארוחות חג; אריזת חבילות מזון ותרומתן עבור משפחות נזקקות וחיילים בודדים; התנדבות של עובדים רבים בעמותות שונות כחלק מפעילות יום מעשים טובים; אימוץ גודד הסיוור של הנח"ל במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" והענקת תמיכה שוטפת לרווחת הגדוד וחייליו במשך כשלוש עשרה (13) שנים; ופעילויות רבות נוספות.

3.1 - ביטוחי נושאי משרה

בהמשך למפורט בסעיף 6.1 לדוח ממשל תאגידי פרופורמה לשנת 2018 ובהמשך לאישורי האורגנים המוסמכים בחברה ובהתאם למדיניות התגמול החברה רכשה פוליסות ביטוח כמפורט להלן:

[א] במהלך חודש מרץ 2019, התקשרה החברה באמצעות בנק הפועלים וביחד עם הבנק, בביטוח מסוג POSI (Public Offering of Securities Insurance), המשותף לחברה ולבנק הפועלים, הכולל גם כיסוי לנושאי משרה בחברה בגין הנפקה של מניות וניירות ערך המירים של החברה שהוצעו לציבור על-ידי בנק הפועלים והנפקה של אגרות חוב על-ידי החברה מיום 14 באפריל 2019, בגבול אחריות של 200 מיליוני דולר ארה"ב (בצירוף הוצאות משפט סבירות נוספות כחוק). הפרמיה לתקופה של כתשע שנים, בה נשאה החברה הינה כ-500 אלפי דולר ארה"ב.

[ב] במהלך חודש אפריל 2019, רכשה החברה, פוליסה לביטוח נושאי משרה לתקופת של 12 חודשים, בגבולות אחריות של 150 מיליון דולר ארה"ב למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח, בתוספת הוצאות משפט סבירות מעבר לגבולות האחריות, שתכסה את כל הדירקטורים ונושאי המשרה בחברה, ובחברות בנות שלה ובחברות קשורות עבור נושאי משרה המכהנים בהן מטעם החברה ו/או מטעם החברות הבנות בגין פעילותם החל מהמועד בו חדלה החברה להיות חברה בת של בנק הפועלים ("מהמועד הקובע") ואילך. הפרמיה השנתית בגין פוליסה זו אינה עולה על 400 אלפי דולר ארה"ב. בהתאם לאישורי האורגנים המוסמכים בחברה ובהתאם למדיניות התגמול, נושאי המשרה בחברה ובחברות הבנות ממשיכים להיות מבוטחים בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה של קבוצת בנק הפועלים בגין פעילותם עובר למועד הקובע.

3.2 - ביטוחים אחרים

לשם הקטנת נזקים אפשריים בעת התממשות הסיכון, רכשה החברה במהלך חודש אפריל 2019 מערך ביטוחי המכסה מגוון סיכונים תפעוליים וכולל, בין היתר, פוליסת ביטוח בנקאית בגין פעילות החברה מהמועד הקובע ואילך. בהתאם לאישורי האורגנים המוסמכים ולסיכום עם בנק הפועלים, החברה ממשיכה להיות מכוסה בביטוח אחריות מקצועית ופשיעה, בגין אירועי העבר עובר למועד הקובע, בפוליסות ביטוח שירכשו על-ידי בנק הפועלים בתקופה שעד 7 שנים מהמועד הקובע, בהתאם לתנאי הכיסוי של יתר המבוטחים, וכל זאת כך שהכיסוי הביטוחי יהיה בהתאם ובכפוף לתנאי הפוליסה שבתוקף במועד ההודעה למבטח.

איל דשא יו"ר הדירקטוריון
ד"ר רון וקסלר מנהל כללי

תל אביב, 15 במאי 2019.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (6) שיעור ההכנסה (5) באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (6) הכנסות ריבית	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (6) יתרה ממוצעת (1)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (5) שיעור ההכנסה באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 הכנסות ריבית	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 יתרה ממוצעת (1)
נכסים נושאי ריבית (2)					
-	*-	13	-	*-	13
4.50%	71	6,416	4.94%	96	7,919
5.20%	6	470	-	*-	4
4.54%	77	6,899	4.93%	96	7,936
		15,139			16,323
		520			526
		22,558			24,785

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
- (2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) בחישוב שנתי.
- (6) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.
- (7) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודפיקציה) ובתוספת יתרה עם חברת בת, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 בסך כולל של כ-2,727 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 כ-2,549 מיליון ש"ח).
- (8) ראה ביאור 2.1. לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון (מיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (שיעור הכנסה (הוצאה) באחוזים)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (הוצאות) ריבית	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (5) יתרה ממוצעת (1)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (שיעור הכנסה (הוצאה) באחוזים)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (הוצאות) ריבית	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (1) ממוצעת	
התחייבויות נושאות ריבית (2)						
(1.09)%	(5)	1,835	(1.09)%	(8)	2,939	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים (6)
-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות
(1.09)%	(5)	1,835	(1.09)%	(8)	2,939	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		16,984			17,879	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		595			485	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (3)
		19,414			21,303	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		3,144			3,482	סך כל האמצעים ההוניים
		22,558			24,785	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
3.45%			3.84%			פער הריבית
4.24%	72	6,899	4.51%	88	7,936	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לרבות מכשירים נגזרים, התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(4) בחישוב שנתי.

(5) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

(6) כולל יתרות אשראי לזמן ארוך.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

מיליון ש"ח

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (מיליון ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (5) שיעור הכנסה (הוצאה) (4) באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (5) הכנסות (הוצאות) ריבית	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 (5) יתרה (1) ממוצעת	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 שיעור הכנסה (הוצאה) (4) באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 הכנסות (הוצאות) ריבית	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 יתרה (1) ממוצעת	
מטבע ישראלי לא צמוד						
4.55%	77	6,888	4.93%	96	7,924	סך נכסים נושאי ריבית (4)
(1.11)%	(5)	1,809	(1.12)%	(8)	2,878	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.44%			3.81%			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
-	*-	4	-	*-	4	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
-	*-	7	-	*-	8	סך נכסים נושאי ריבית
-	*-	26	-	*-	61	סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
סך פעילות בישראל						
4.54%	77	6,899	4.93%	96	7,936	סך נכסים נושאי ריבית
(1.09)%	(5)	1,835	(1.09)%	(8)	2,939	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.45%			3.84%			פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) הוצג למפרע בעקבות רכישת פועלים אקספרס אשר טופלה כצירוף עסקים תחת אותה שליטה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2019.

(4) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) ובתוספת יתרה עם חברת בת, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 בסך

כולל של כ-2,727 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 כ-2,549 מיליון ש"ח).

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

מיליון ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018

שינוי נטו	גידול (קטוון) בגלל שינוי (1) מחיר	גידול (קטוון) בגלל שינוי (1) כמות	
נכסים נושאי ריבית (2)			
-	-	-	מזומנים ופיקדונות בבנקים
25	7	18	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(6)	(6)	-	נכסים נושאי ריבית אחרים
19	1	18	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)			
3	*-	3	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
3	*-	3	סך הכל הוצאות ריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה.

השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
1.	ALM (נ"ה)	Asset and Liability Management (ניהול נכסים והתחייבויות)	ניהול נכסי החברה והתחייבויותיה במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונה בטווח הארוך.
2.	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לחברה במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3.	FRA	Forward Rate	אקדמה על ריבית זמן עתידית מסוימת. חוזה שבו הצדדים מסכימים ביניהם על שער ריבית שיחול על קרן עתידית, בסכום ולתקופה מוסכמים מראש על מנת להקטין את החשיפה לסיכונים הכרוכים בשינוי שערי הריבית.
4.	IRS	Interest Rate Swap (חוזה החלפת שיעורי ריבית)	עסקה המאפשרת ללקוח החלפת תורים מזומנים עתידי של תשלומי ריבית בעלי בסיס שונה (ריבית קבועה וריבית משתנה) וזאת על בסיס של קרן הנקבעת במועד ההתקשרות.
5.	KPIs	Key Performance Indicators (מדדי ביצוע עיקריים)	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון ולקביעת דרכי פעולה.
6.	On-Call		אשראי שניתן למס' ימים ונפרע על-פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
7.	אג"ח	אגרת חוב	נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.
8.	אמצעי שליטה		כמשמעו בחוק בנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
9.	אשראי חוץ מאזני		כל ערבות פיננסית והתחייבות למתן אשראי.
10.	באזל 2/באזל 3		הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
11.	בעל עניין		לפי סעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
12.	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
13.	הון פיקוחי		בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
14.	הון רובד 1		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
15.	הון עצמי רובד 1		הון על בסיס מתמשך - כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות.
16.	הון רובד 1 נוסף		מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.
17.	הון רובד 2		כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
18.	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות; כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית
19.	הפחתת סיכון אשראי	CRM Credit Risk) (Mitigation	בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי
20.	סיכון אשראי התאגיד		סיכון של החברה להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי החברה, כולן או חלקן, כפי שסוכמו.
21.	חבות		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 – מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
22.	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של החברה.
23.	חוב בעייתי		חוב המסווג כפגום (לרבות חוב פגום בארגון מחדש של חוב בעייתי), נחות או בהשגחה מיוחדת.
24.	חוב נחות		סיכון אשראי מאזני נחות מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב. לסיכון אשראי מאזני שסוג כאמור נדרש שתהיה חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב.
25.	חוב פגום		חובות שהחברה צופה כי לא תוכל לגבות את הסכומים המגיעים לה לפי הסכם החוב, לרבות מקרים שבהם החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום
26.	חוב בהשגחה מיוחדת		חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון סיכון האשראי המאזני או במעמד במעמד של החברה כנושה בתאריך עתידי מסוים.
27.	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.
28.	יחס הון כולל לנכסי סיכון		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על-ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
29.	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנוקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. מובהר כי ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה; כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
30.	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, המונפק על-ידי החברה.
31.	כרטיס חיוב מידי (דביט)		הינו כרטיס בו מחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה ובכפוף ליתרה מספקת בחשבון הבנק.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
32.	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של החברה, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג; כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
33.	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ביום ה-15 של כל חודש ומודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית "סל קבוע" של מוצרים ושירותים, שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. "סל" זה מייצג את תצרוכתה של אוכלוסיית משקי הבית.
34.	מודל בלק אנד שולס Black-Scholes model		מודל לתמחור אופציות הכולל טכניקת ערך נוכחי ומשקף את ערך הזמן והערך הפנימי של האופציה.
35.	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של המכשיר הפיננסי לאורך חייו ועד לפדיון הסופי.
36.	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
37.	מכשירים נגזרים/מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים, שהינו בעל שלושת המרכיבים הבאים: א. בסיסים (underlying), אחד או יותר וסכומים נקובים, אחד או יותר או הוראות תשלום, או שניהם יחד הקובעים את סכום הסילוק, ב. ההשקעה הראשונית נטו היא קטנה או כלל לא נדרשת; ג. ותנאי דורשים או מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
38.	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631
39.	יחידות פנטום		מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן על המבוסס שווי מניה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.
40.	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על-ידו.
41.	מסגרת אשראי		סכום הניצול המירבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
42.	שירותי ניכיון		כהגדרתם בסעיף 7א(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981.
43.	סולק		כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
44.	ערבות		כהגדרתה בסעיף 1 לחוק הערבות, התשכ"ז-1967.
45.	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
46.	צד קשור		כמשמעו בסעיף 1 הוראות הדיווח לציבור.
47.	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
48.	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם (מונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה), במהלך התקופה.
49.	רווח נקי מדולל למניה		חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות.
50.	ריבית בנק ישראל		הריבית שקובע בנק ישראל במסגרת ההחלטות המוניטריות התקופתיות, והמשמשת את הבנק לצורך מתן הלוואות לתאגידים הבנקאיים או לצורך קבלת הלוואות מתאגידים בנקאיים, כשיעורה מזמן לזמן.
51.	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
52.	שעבודים		בטחונות הנתינים למלווה על-ידי לווה כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
53.	תאגיד בנקאי		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
54.	תאגיד עזר		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
55.	תביעה ייצוגית		כהגדרת המונח "תובענה ייצוגית" בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.
56.	תכנית המשכיות עסקית		תכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות החברה במקרה של שיבושים (כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית).
57.	תקופת הבשלה	Vesting	התקופה שבה נדרש לקיים את כל התנאים המוגדרים להבשלה של הסדר תשלום מבוסס מניות.
58.	תקריט קיברנטית (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על-ידי, או מטעם, יריבים (היצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל (כהגדרת "אירוע סייבר" בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 361 – ניהול הגנת הסייבר).
59.	תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

עמוד	
12	א. אסטרטגיה עסקית
14,17,33,86	ארגון ויזה
14,17,33,86	ארגון מסרקארד
23,24,25,33,37,76	ב. באזל
4,8,9,10,11,12,14,17,18,19	בנק הפועלים
41,42,43	בקרה פנימית
40,41,42,43	בקורות ונהלים
34,58	ג. גידור
10,11,14,19,23	ד. דיבידנד
16,17,29,39,80,83	ה. הלבנת הון
25,34,37,60,76,77	הלימות הון
9,17,79-84	הליכי רגולציה
22,23,29,30,31,58,66-79	הפרשה להפסדי אשראי
35	ז. זכויות עובדים
71,75	ח. חוב בעייתי (חובות בעייתיים)
71,75	חוב פגום (חובות פגומים)
8,10,11	חוק שטרונ
58	י. יישום לראשונה
24,76	יעד ההון
26,28,94,95	מ. מגזרי פעילות
40	מדיניות חשבונאית
4,12,17	מידע צופה פני עתיד
8,12	מסגרות אשראי
12,13,23	מקורות המימון
38	ס. סיכור
38	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
39,29,12	סיכון אסטרטגי
12,21,23,24,29	סיכון אשראי
24,25	סיכון אשראי בעייתי
23	סיכון מוניטין
9,23	סיכון משפטי
12,29,34,37,38	סיכון נזילות
12,29,39	סיכון רגולטורי
12,23,24,29,38,77	סיכון תפעולי
15	סקירה כלכלית

עמוד

7-9,23,74,75,92	פ. פועלים אקספרס
17,41,42,43,49	ר. רואי החשבונו המבקרים
51,101	רווח למניה
19,35,36,52,55,58,64,64,79,89,99,90,96-98	ש. שווי הוגן
84	ת. תביעות משפטיות